

~~1951~~

ရွတ်ဖတ်လေ့လာ ပွားများသူတို့အား
မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး နောင် အနာဂတ်အကျိုးများ
နှင့်

လောကီအကျိုး လောကုတ္တရာအကျိုးတို့ကို
ရရှိစေနိုင်သည့်

ဓမ္မစကြာနှင့်ပဋ္ဌာန်းဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသ

ဝေရဏပရိတ်၊ အဘိဏ္ဍသုတ်

ပါဠိတော်-နိဿယ

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၂ ကောဇာ ၁၃၄၀ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉၇၉

ရွတ်ဖတ်လေ့လာ ပွားများသူတို့အား
ပျက်ပျောက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး နောင် အနာဂတ်အကျိုးများ
နှင့်

လောကီအကျိုး ယောကျ်ားထုအကျိုးတို့ကို
ရရှိစေနိုင်သည့်

ဓမ္မစကြာနှင့်ပဋ္ဌာန်းဥဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသ

ဓာရဏပရိတ်၊ အဘိဏ္ဍသုတ်

ပါဠိတော်-နိဿယ

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၂ ကောဇာ ၁၃၄၀ ဝေဖော်ဝါရီလ ၁၉၇၉

ဓမ္မဒါန

သိမ်ကြီးဈေး

ဦးဘရင် - ဒေါ်မြသီ

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်စာမှတ် (၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

တထာဂတဂုဏ်တော်နှင့် ဓမ္မစကြာတရားတော်
အဘယ်ကြောင့် ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူပါ
သနည်း—

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် နုစဉ်အခါမှစ၍ နောက်ဆုံး ဘုရား
ဖြစ်သည်အထိ ဘဝပေါင်းများစွာ၌ ပါရမီ ကုသိုလ်ပေါင်း
များစွာကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ယခု နောက်ဆုံးဘဝ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင်
ဘုရားဖြစ်သောအခါ အနန္တဂုဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသည်။

ထို အတိုင်းမသိ များစွာသောအနန္တဂုဏ်တော်တို့အတွင်း
မှ ဓမ္မစကြာတရားတော်နှင့် သက်ဆိုင်လှသော တထာဂတ
ဂုဏ်တော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်။

ဖင်းသို့ တထာဂတ ဂုဏ်တော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို
ဖော်လွှင်ထင်ရှားအောင် ရေးသားဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် ဓမ္မ-
စကြာတရားတော်၏ အကြောင်းအရာ သဘောအဓိပ္ပါယ်များ
စည်း ထင်ရှားပေါ်လွင်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

တထာဂတ-ဟူသော ဂုဏ်တော် ပါဠိကို ပုဒ်ခွဲကြည့်လျှင်
“တထာ + ဂတ” ဟု နှစ်ပုဒ်ပေါင်းစပ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

[ကၢ]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

တထာ = ပြောဆိုဟောကြားသည့်အတိုင်း

ဂတော = လုပ်ကိုင်ကျင့်ကြံတတ်သူ—

ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ရရှိသည်။ တနည်းအားဖြင့်—

တထာ = လုပ်ကိုင်ကျင့်ကြံသည့်အတိုင်း

ဂတော = ပြောဆိုဟောကြားတတ်သူ—

ဟူ၍လည်း အနက်အဓိပ္ပါယ် ရရှိပေသည်။

တထာဂတ-ဂုဏ်တော်ပုဒ်၏ ပြောဆိုသည့်အတိုင်း လုပ်ကိုင် ကျင့်ကြံတတ်သူ ဟူသော ပဌမ အနက်အဓိပ္ပါယ် အရကို အနည်းငယ် အကျယ်ချဲ့ ဖော်ပြပါအံ့။

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေဟူကံ သည်ရှိသော် လွန်ခဲ့သည့် ကမ္ဘာပေါင်း ၄-အသင်္ချေ ၁-သိန်း ကာလ သုမေဓာအမည်ရှိ ရသေ့ကလေးဘဝတုန်းက ဒီပင်္ကရာ ဘုရားသခင်ရှေ့တော်မှောက်ဝယ်လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏အလယ်၌—

သုမေဓာရသေ့သည် ဤကမ္ဘာမှ ကမ္ဘာပေါင်း ၄-အသင်္ချေ ၁-သိန်းကာလ၌ ဂေါတမ အမည်ရှိသော ဘုရား စင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့—

ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားခြင်းကို ခံယူတော်မူခဲ့သည်။

သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ယင်းသို့ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား ၏ ဗျာဒိတ်တော်စကားကို ကြားသိရသောအခါ အလွန်ထရာ ဝမ်းသာလှသောကြောင့်—

ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ = ငါ့သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို သိမြင်လျှင် ငါသိမြင်သကဲ့သို့ သတ္တဝါအများ၏ စည်း သိမြင်စေအံ့။

ပါရမီတရားကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း [ကိ]

မုဝတ္ထာ မောစေယျ = သံသရာဝဋ်မှ ငါလွတ်မြောက်လျှင်
ငါလွတ်မြောက် သကဲ့သို့ သတ္တဝါ
အများ ကိုလည်း လွတ်မြောက်
စေအံ့။

တိဏ္ဍော တာရေယျ = သံသရာ ရေ အ လျှင် မှ ငါကူး
မြောက်လျှင် ငါကူးမြောက်သကဲ့
သို့ သတ္တဝါအများကိုလည်း ကူး
မြောက်စေအံ့။

ဟူ၍ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့ဝယ် လူ့ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏
အလယ်၌ ရဲဝံ့ခန့်ညား ကြုံးဝါးကာ ဝန်ခံစကား ပြောကြားခဲ့
ပေသည်။

ယင်းသို့ ပြောကြားခဲ့သည့် ဝန်ခံစကားအတိုင်း မြတ်ဗုဒ္ဓ
ရှင်တော်ဘုရား အလောင်းတော်သည် သုမေဓာ ရသေ့ဘဝ
မှစ၍ ယခု နောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်သည့် တိုင်အောင်—

- ၁။ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း၊
- ၂။ ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်ရခြင်း၊
- ၃။ အလယ်လမ်း ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ရခြင်း၊
- ၄။ မာရ်နတ်အနှောင့်အယှက်ကို ဖြိုဖျက်ရခြင်း၊
- ၅။ ကိလေသာ တိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့ရခြင်း။

ဟူ၍ တိုက်ပွဲကြီးများကို ဆင်နွှဲပြီးမှ ဝန်ခံစကား ပြောကြား
ခဲ့သည့်အတိုင်း လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
ထင်ရှားစေရန် အနည်းငယ်ချဲ့၍ ပြဆိုပါဦးအံ့။

[၈]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

၁။ ပါရမီတရားကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း

ယင်းသို့ဆင်နွှဲခဲ့ရသည့်တိုက်ပွဲကြီးများတွင် ပါရမီတရားကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း ဟူသည်မှာ ဘုရားဖြစ်ရန်အတွက် နည်းနည်း ကလေးမျှ လျှော့၍မရ၊ ရာခိုင်နှုန်း အပြည့်အဝ ဖြည့်ကျင့် လေ့လာ ဆည်းပူး ပွားများရမည့် ပါရမီတရား ၁၀-ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ယင်း ပါရမီတရားဟူသည်—

- ၁။ ဒါနပါရမီ၊
- ၂။ သီလပါရမီ၊
- ၃။ နေက္ခမ္မပါရမီ၊
- ၄။ ပညာပါရမီ၊
- ၅။ ဝီရိယပါရမီ၊
- ၆။ ခန္တီပါရမီ၊
- ၇။ သစ္စာပါရမီ၊
- ၈။ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊
- ၉။ မေတ္တာပါရမီ၊
- ၁၀။ ဥပေက္ခာပါရမီ—

ဟူ၍ ၁၀-ပါး ရှိပေသည်။

ယင်း ၁၀-ပါးသည်လည်း ဖြည့်ကျင့်ပုံ ဖြည့်ကျင့်နည်း အရ အမျိုးအစား ၃-မျိုး ကွဲပြားသည်။ ကွဲပြားပုံမှာ—

- ၁။ အသက်ကို စွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ပရမတ္ထပါရမီ၊
- ၂။ မျက်စိစသော ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကို စွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ဥပပါရမီ၊

ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း [က]

၃။ သား မယား ပစ္စည်း ဥစ္စာကို စွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်ခြင်း ပါရမီ—

ဟူ၍ ၃-မျိုး ကွဲပြားပေသည်။ ထို့ကြောင့် အစဉ်အလာအားဖြင့် “ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်” ဟု ဆိုရိုးပြုခဲ့ကြပေသည်။

ယင်း ပါရမီဆယ်ပါး အမျိုးအစားကွဲပြားသည့် သုံးဆယ်သော တရားတို့ကို တနေ့ တလ တနှစ် တဘဝ တကမ္ဘာမျှ ဖြည့်ကျင့်ရသည် မဟုတ်ပါချေ။ ကမ္ဘာပေါင်း အရေအတွက် ၄-အသင်္ချေ ၁-သိန်းတိုင်တိုင် ကြာအောင် ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးရပေသည်။

ကမ္ဘာတခု၌ နှစ် အပိုင်းအခြား မရေမတွက်နိုင်သည့် အသင်္ချေယုကပ်ကြီး ၄-ခုရှိပေရာ ဘဝပေါင်းမည်မျှ အရေအတွက်ရှိသည်ဟု မှန်းဆ မရ၊ ဘဝပေါင်းများစွာ ပါရမီတရားကို ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးရသည်ကို မှန်းမျှော် ကြည့်နိုင်မေသည်။

၂။ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း

ယင်းသို့ ပါရမီတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ပြီး၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရမည့် နောက်ဆုံးဘဝ၌လည်း သက်တော် ၂၉-နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်သောအခါ စည်းစိမ် ဥစ္စာ သား မယားကို စွန့်ပစ်ပြီး ရဟန်းဘဝဖြင့် ဆင်းရဲငြိုငြင် ပင်ပန်းခက်ခဲသည့် အကျင့်=ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်တို့ကို ၆-နှစ်ကြာအောင်ကျင့်ရပြန်သည်။

မည်သည့် အရပ်၌ မည်သည့် ဆရာသည် အကျင့်ပြုတ် ရှိသည်ဟု ကြားသိရလျှင် သွားရောက် နည်းနာခံ၍ လိုက်နာ ကျင့်ကြံရသည်။

ဆရာပေါင်းများစွာ၏ နည်းကို ခံယူကျင့်သုံးပြီး ဘုရား ဖြစ်နိုင်သည့် အကျင့်မဟုတ်ကြောင်း သိရလျှင် စွန့်ပယ်၍ မိမိကိုယ်တိုင် ကြံဆ၍ ကျင့်ရပြန်သည်။

ဗုဒ္ဓကုရဝရိယာအကျင့်တို့မှာ—

သူတပါးတို့ထံမှ ချက်ပြုတ်သည့် အစာအာဟာရများကို ဆွမ်းခံ၍ စားသုံး၏။

ထို့နောက် ချက်ပြုတ်သည့်အစာကို မသုံးစားမူ၍ သစ်သီး များကို ရွာဖွေ ဆုတ်ခူး၍ စားသုံး၏။

ထို့နောက် ဆုတ်ခူး၍ မစားမူ၍ အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးများကို ကောက်ယူ၍ စားသုံး၏။

ထို့နောက် အခြားသစ်ပင်မှ ကြွေကျသည့် သစ်သီးကို မစားမူ၍ မိမိမှီခိုနေသော သစ်ပင်မှ ကြွေကျသည့် သစ်သီးကို ထာ စားသုံး၍ နေ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ခွင့် မရ၊ ကုသိုလ်စိတ်ချည်းသာ ဖြစ်ကောင် ပြုလုပ်၏။

ထွက်လေ ဝင်လေကို အောင်ချုပ်သည့် အပ္ပါဏကဓမ္မာန် ကို ဝင်စား၏။

လေဘို့သည် နှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်မှ မထွက်ရသောအခါ နားပေါက်မှ ထွက်၏၊ ပုန်းပဲဖိုမှ လေထွက်သကဲ့သို့ ထွက်၏။

၂။ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း [ကေ]

နားပေါက်မှလည်း မထွက်နိုင်အောင် ပိတ်ထားပြန်၏။ နှာခေါင်း၊ ပါးစပ် နားတို့မှ မထွက်ရသောအခါ လေတို့သည် ဦးခေါင်းသို့ သံစူးဖြင့် ထိုးသကဲ့သို့ တက်၍ထိုး၏။

မလျော့ဘဲ ဆက်လက်၍ အပ္ပါဏကဗျာန်ကို အားထုတ် ပြန်သော် ဦးခေါင်း ကိုက်ခဲလာ၏။ ဦးခေါင်းကို သားရေ ကြိုးဖြင့် တအားဆွဲချည်ထားသကဲ့သို့ ခံစားရ၏။

မလျော့ဘဲ ဆက်လက်၍ အပ္ပါဏကဗျာန်ကိုပင် ဝင်စား ပြန်ရာ လေတို့သည် ဝမ်းဗိုက်အတွင်း၌ အူများကို သားလှီး စားဖြင့် လှီးသကဲ့သို့ မှေ့၏။

မလျော့ဘဲ ဆက်လက် အားထုတ်ပြန်သော် တကိုယ်လုံး ချစ်ချစ်တောက် ပူလာ၏။ မီးပုံကြီးမှာ အကင်ခံရသကဲ့သို့ ခံစားရ၏။ ထိုအခါ ကျောင်းသခမ်း စကြိုအတွင်းမှာ မူးမေ့၍ လဲကျသွား၏။

ဖင်းသို့ လဲကျသွားသောအခါ အနီးရှိနတ်များက—

၁။ သေပြီးပြီဟု ထင်သူ ထင်ကြ၏။

၂။ ဆေးနေတုန်းဟု ထင်သူ ထင်ကြ၏။

၃။ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပြီဟု ထင်သူ ထင်ကြ၏။

သတိရလာသောအခါ “အစာမစားဘဲ နေရမူ ကောင်းပေမည်”ဟု အကြံဖြစ်၏။ သို့မစားလျှင်လည်း နတ်များက နတ်ဩဇာကို ခန္ဓာကိုယ်တွင်းသို့ သွင်းမည်ကို သိ၍ မစားဘဲ မနေမူ၍ ပဲပြုတ်ရည်ကလေး တလက်ဖက် = တဆုပ်စာမျှ စား ဆုံး၍တရားကို ဆက်လက်အားထုတ်၏။

ယင်းသို့ ဒုက္ခရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်သည်မှာ ပေါ့ပေါ့
ဆဆ တခဏမျှ မဟုတ်ပါချေ။ ကမ္ဘာမြေပေါ်၌ မည်သည့်
ဆက်ရှိလူသား တဦးတယောက်မျှ တန်းတူ မှီအောင်၎င်း၊
ပိုလွန်ကဲသာအောင်၎င်း မကျင့်နိုင်လောက်အောင် ခြောက်
နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်ကြံထော်မူခဲ့လေသည်။

၃။ အလယ်လမ်း ကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ရခြင်း

ပါရမီတရား ငွါးငွါးစွင့်စွင့် ပွင့်ခြင်းသို့ ရောက်ရန် ရင့်သန်
နေပြီဖြစ်သော အလောင်းတော် သူမြတ်သည် ၆-နှစ်ပတ်လုံး
ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ဒုက္ခရစရိယာဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို
ထိုးထွင်း သိမြင်သော ဘုရားရှင် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်
တော်မူကာ ငယ်စဉ်အခါ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီး
လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုတုန်းက မိမိရရှိခဲ့ဘူးသည့် အာနာပါန
ကျင့်စဉ်ကို ပြောင်းလဲ၍ ကျင့်ရန် ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။ ယင်း
အာနာပါန ကျင့်စဉ်သည်သာလျှင် အလယ်လမ်း ကျင့်စဉ်
မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဖြစ်သည်ဟုလည်း သိရှိဆုံးဖြတ်တော်မူသည်။

အာဠာရနှင့် ဥဒက ဆရာကြီးတို့ထံမှ နည်းခံ ရရှိခဲ့သည့်
သမာပတ် ရှစ်ပါးမှာမူကား ငနုနိဿိတ ကျင့်စဉ်များဖြစ်
သောကြောင့် ယင်းတို့ကို ပြန်လည်ကျင့်ကြံရန် စိတ်မညွတ်
ခဲ့ချေ။ အာနာပါန ကျင့်စဉ်သည်သာလျှင် ကာယဂတာသတိ
သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ရှေး ဘုရားရှင်တို့
ဘုရားဖြစ်ရန် အတုက် အခြေခံအဖြစ် အသုံးပြုမြဲ အကျင့်
လမ်းစဉ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ယင်းအာနာပါနသတိ လမ်း
စဉ်ကိုသာ ကျင့်ရန် စိတ်ညွတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ အလယ်လမ်း ကျင့်စဉ်ကိုကျင့်ရခြင်း [ကော]

အင်းသို့ လမ်းစဉ်ပြောင်းကျင့်ရန်အတွက် ကိုယ်အင်အား မျှထစေရန် အနီးရှိ ရွာငယ် ရွာကြီးများသို့ ဆွမ်းခံ၍ စားသုံး တော်မူသည်။ ထိုအခါ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးနေသူ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့သည် “ဒုက္ကရစရိယာကို ကျင့်တုန်းကမူ ဘုရားမဖြစ်ခဲ့ဘဲ ယခုလို ဆွမ်းခံစား၍ အင် အားမွေးစနုလျှင်တော့ ဘုရားဖြစ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်” ဟု ဆုံးဖြတ် အားလျှော့ကာ အလောင်းတော်ကို စွန့်ပစ်၍ မိဂ ဓါဝုန်တောသို့ ထွက်ခွါသွားကြလေသည်။

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်းလောက်မှစ၍ ဆွမ်းခံမှီဝဲ၍ အာနာပါန ကျင့်စဉ်ကို ပွားများအားထုတ်တော် မူသော အလောင်းတော်သူမြတ်၏ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အာဟာရ သပ္ပာယ်ဖြစ်၍ ရှေးကအတိုင်း လက္ခဏာတော်ကြီး လက္ခဏာ တော် ငယ်များ ပြန်လည် ပေါ်ပေါက်လာကာ ကိုယ်စိတ် သန္ဓာန်အစဉ် ကြည်လင်တောက်ပလျက် ရှိပေသည်။

တပါးတည်း နေရသောကြောင့် ကာယဝိဝေက၊ စိတ္တ ဝိဝေကကို ရရှိသဖြင့် ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်လောက်တွင် ကိုယ်အား စိတ်အားတို့ အထူးကောင်းမွန်မျှထလျက် တရား သားလည်း တက်လာပေသည်။

ကဆုန် လပြည့်နေ့၌ သေနာနိဂုံးနေ သူဌေးကတော် သုဇာတာ ကပ်လှူသည့် နွားနှိဆွမ်းကို ခံယူတော်မူပြီးလျှင် နေရဉ္စထမြစ်ကမ်း၌ နွားနှိဆွမ်းကို ၄၉-လုပ် ဘုဉ်းပေးတော် မူသည်။

နွားနှိဆွမ်းထည့်လှူသည့် ရွှေခွက်ကိုမူ “ဘုရားဖြစ်မည် မှန်လျှင် ရေညာသို့ ဆန်ပါစေ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ကာ မြစ်ရေသို့

[ကော်]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

မျှောလိုက်ရာ ရွှေခွက်သည် ရေညာသို့ ဆန်တက်သွားလေသည်။

အလောင်းတော် သူမြတ်သည် နေရခူရာမြစ်အနီးရှိ ဆင်ကြင်းတော၌ နေပြီး အာနာပါနု ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများ၍ လောကီစျားနံ့သမာပတ် ရှစ်ပါးကို ရရှိတော်မူသည်။

၄။ မာရ်နတ်အနှောင့်အယှက်ကို ဖြိုဖျက်ရခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ညနေချမ်းအချိန်၌ အလောင်းတော် သူမြတ်သည် နေရခူရာ မြစ်အတွင်း သက်ဆင်း၍ ကိုယ်လက်သုံးသပ်ပြီးလျှင် မဟာဗောဓိပင်သို့ ကြွတော်မူသည်။

မြက်များကို ထမ်းပိုးလာသည့် သောတ္တိယ မည်သော လူလင်က အလောင်းတော်အား မြက်ရှစ်ဆုပ် လှူသည်ကို ခံယူတော်မူခဲ့၍ မဟာဗောဓိပင်၏ အရှေ့ဘက်မှ အနောက်ဘက်သို့ မျက်နှာမှ ရပ်တော်မူပြီးလျှင် မြက်များကို ကြဲဖြန့်လိုက်သည့်အခါ ၁၄-တောင် ပမာဏရှိသော ရတနာပလ္လင်တော် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။

ဘုရား အလောင်းတော်သည် ပလ္လင်ပေါ်သို့ တက်၍ ဗောဓိပင်ကို ကျောမှီကာ အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူလျက်—

“ငါ၏တကိုယ်လုံးတွင်—

၁။ အရေမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ၊

၂။ အကြောမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ၊

၃။ အရိုးမျှ ကျန်လိုလျှင် ကျန်စေ၊

၄။ မာရ်နတ်အနှောင့်အယှက်ကို ပြိုဖျက်ရခြင်း [ကံ]

၄။ အသားအသွေးတွေ ခြောက်ခန်းလိုလျှင် ခြောက်
ခန်းစေ။

ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရ၍ ဘုရားမဖြစ်သမျှ ဤ
တင်ပလ္လင်ခေ့ ထိုင်နေခြင်းကို မဖျက်ပေအံ့”—

ဟု အင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသည့် သဗ္ဗပုခာန်ဝိရိယဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်တော်
မူကာ ထိုင်နေတော်မူပြီး စျာန်သမာပတ်တရားတို့ကို ပွားများ
နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်မှ မာရ်နတ်သည် မိမိ၏ဝဲဘက်၊
ယာဘက်၊ ရှေ့ဘက်တို့မှ ၁၂-ယူဇနာစီရှိ၍ နောက်ကျောဘက်မှ
စကြဝဠာ အဆုံးထိရှိပြီး အထက်မှ ၉-ယူဇနာမျှ များပြား
လှသည့် နတ်စစ်သည်များဖြင့် ချီတက်ကာ စစ်ထိုးလာ
လေသည်။

မာရ်နတ်နှင့် စစ်သည်တော်များသည် လက်နက်အမျိုး
မျိုးကို အသုံးပြု တိုက်ခိုက်ကြသည်။ မာရ်နတ်ကိုယ်တိုင်က
ဗုဒ္ဓအား နောက်ဆုံးလက်နက်ကြီးများဖြင့်—

- ၁။ လေမုန်တိုင်း၊
- ၂။ မိုးမုန်တိုင်း၊
- ၃။ ကျောက်ခဲမိုး၊
- ၄။ ဓားလှံလက်နက်မိုး၊
- ၅။ မီးခဲမိုး၊
- ၆။ ပြာပူမိုး၊
- ၇။ သဲပူမိုး၊
- ၈။ ရွံ့ပူမိုး၊
- ၉။ အမိုက်မှောင်ထု—

[ကား]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

ဟူသော လက်နက်ကြီး ၉-မျိုးကို တခုပြီး တခု အသုံးပြု တိုက်ခိုက်သည်။ ထို့နောက် ဥက္ကာကျစေခြင်း၊ စက်လက်နက် လွှတ်ခြင်းတို့ဖြင့် တိုက်ခိုက်သည်။ အလောင်းတော် သူပြုတ် သည်ကား မိမိ ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီ ၁၀-ပါး ကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံခြင်းတရား၊ လက်ကိုင်ထား၍ မာရ်နတ်နှင့် စပ်သည်အပေါင်းတို့အား မေတ္တာတရား ပွားများနေတော်မူသည်။ မာရ်နတ် အသုံးပြု တိုက်ခိုက်သမျှသော လက်နက်များသည် အလောင်းတော် မြတ်အား မည်သို့မျှ အန္တရာယ်မပေးနိုင်ချေ။ ပူဇော် ရှိခိုး ကန်တော့နေကြသကဲ့သို့သာ ဖြစ်ချေသည်။

လက်နက်ဖြင့် အကြမ်းဖက်၍ တိုက်ခိုက်မရသော အခါ မာရ်နတ်သည် အလောင်းတော်မြတ်အား နှုတ်ဖြင့် အရေးဆို တိုက်ခိုက်ပြန်သည်။

“သိဒ္ဓတ်မင်းသား ဤ ပလ္လင်သည် ငါ၏ ပလ္လင် ဖြစ်သည်။ သင်သည် ပလ္လင်ပေါ်မှ ဆင်းသွားသော” - ဟု ပြောသောအခါ အလောင်းတော်မြတ်က—

“သင်၏ပလ္လင်ဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြလော့” - ဟု မိန့်တော်မူသော် မာရ်နတ်က သူ၏ မာရ်စစ်သည်များကို ညွှန်ပြ၍—

“ဤသူတို့သည် ငါ၏ သက်သေတို့တည်း” - ဟု ပြောသောအခါ မာရ်စစ်သည်အားလုံးက—

“ငါတို့ သိသည်။ ဤ ပလ္လင် မာရ်နတ်၏ ပလ္လင် ဖြစ်သည်” -

ဟု ထပြိုင်တည်း ပြောဆိုကြသည့် အသံမှာ မြေပြိုလှပန်း
တုန်လှုပ်မြည်ဟည်းသွား၏။

“ငါ၏ သက်သေကို ပြပြီ၊ သိဒ္ဓတ္ထ...သင်၏ သက်
သေကို ပြလော့” -

ဟု မာရ်နတ်က ပြောဆိုလေသော်—

“ငါ၏ သက်သေကား အခြားကို ပြရန်မလို၊ ငါ
ဝေဿန္တရာဖြစ်စဉ်အခါ မြေတုန်လှုပ်အောင် ရေစက်
ချ၍ ၇-ကြိမ် လှူခဲ့သည်ကို သိသည့် ဤ မဟာပထဝီ
မြေကြီးပင် အသိသက်သေ ဖြစ်ပေတော့သည်” —

ဟု ပြောဆို၍ အလောင်းတော်က လက်ညှိုးညွှန်လိုက်သော
အခါ မြေကြီးသည် သည်းထန်စွာ တုန်လှုပ်မြည်ဟည်း၍
အက်သေခံလေသော် မာရ်နတ်နှင့်တကွ မာရ်စစ်သည်အများ
သည်းဖျား ကြေမတတ် ကြောက်လန့်ကြပိုး ရှောင်ရှား
ထွက်ပြေးကြလေသည်။ ဤသို့လျှင် အလောင်းတော်မြတ်သည်
ကဆုန်လပြည့်နေ့ နေမောင်မီ မာရ်နတ် အနှောင့်အယှက်ကို
ပယ်ဖျက်၍ အောင်ထော်မှုလေသည်။

အလောင်းတော်မြတ်က မာရ်နတ်ရန်ကို နှိမ်နင်းအောင်
မြင်တော်မူသောအခါ စကြာဝဠာ တိုက်တသောင်းမှ ဂဠုန်
နဂါး နတ်အများနှင့် သိကြား ပြဟွာတို့ စုဝေးထောက်လာ
လျက် ရှိခိုးပူဇော် ဟစ်အော်မြည်ကြွေး ကောင်းချီးပေးကြ
ကုန်၏။

၅။ ကိလေသာတိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲရခြင်း

ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်ရခြင်း။ ။ အလောင်းတော်မြတ်သည်ကား စကြာဝဠာကမ္ဘာလောကကြီး ဓာရုလုံး၌ မိမိ တယောက်တည်းသာ တည်ရှိနေသည့် အလား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ငြိမ်းအေးချမ်းသာခြင်းကို ရရှိလျက် အာနာပါန အခြေခံသည့် စျာန်သမာပတ်တရားများကိုသာ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ နည်းမျိုးစုံဖြင့် လေ့လာ ပွားများ ကြိုးစား အားထုတ်တော်မူနေသည်။

ကမ္ဘာပေါင်း ဘဝပေါင်း များစွာ လေ့လာဆည်းပူးတော်မူခဲ့၍ ရင့်ကျက်အားကြီး ပွင့်လှနိုးဖြစ်သည့် ပါရမီထူးရှိတော်မူသော အလောင်းတော်မြတ်သည် ပွားများ လေလေ ဓာနုအား၊ တရားသား တက်၍ ထက်မြက်လေလေ ဖြစ်ကာ စိတ်တော်အစဉ်သည်—

- တည်ကြည်ခြင်း - သမာဟိတ
- စင်ကြယ်ခြင်း - ပရိသုဒ္ဓ
- ကြည်လင်ခြင်း - ပရိယောဒါတ
- ကြေးညော်မရှိခြင်း - အနက်ဏ
- ညစ်နွမ်းမှုမရှိခြင်း - ဝိဂတုပက္ကိလေဆ
- နူးညံ့ခြင်း - မုဒုဘူတ
- အမှီခံခြင်း - ကမ္ပနိယ
- ကြံ့ခိုင်ခြင်း - ဌိတ

ဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောအခါ ရှေးရှေးသော အစမထင် သံသရာမှ ယခုဘဝတိုင်အောင် ဘဝအဆက်ဆက် အတိတ်ကာလက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှ အကြောင်း အရာများ အားလုံးကို သိမြင်နိုင်သည့် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိအဘိညာဉ် ဖြစ်သော ပဌမဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ရရှိရန် စိတ်တော်ကို ညွတ်လှိုက် ကာမျှဖြင့်ပင် ကဆုန်လပြည့်နေ့ည ပဌမယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ ဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်လေသည်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကိုရခြင်း။ ။ ယင်းသို့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဉာဏ်ကို ရရှိ သော အခါ “လွန်ခဲ့သော အတိတ်အခါက သတ္တဝါ အားလုံးသည် ရုပ်တရားနာမ်တရား အစုတို့သာလျှင် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် မမြဲခြင်း= အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်း= ဒုက္ခ၊ စိုးပိုင်မှုမရှိခြင်း= အနုတ္တတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်စွတကား” ဟု သိမြင်လာသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်အတိတ် ဆိုင်ရာမသိမှု= မောဟ၊ ယုံမှားမှု= ကင်္ခါတို့ ကိုလည်း ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်ဖြင့် ပယ်ခွါနိုင်လေပြီ။

ထို့ကြောင့် အလောင်းတော်၏ စိတ်တော် အစဉ်သည် လည်း ပိုမို၍ ထက်မြက်ရင့်ကျက်လာကာ ဖော်ပြခဲ့သည့် အင်္ဂါ ၈-ပါးရှိသော စိတ်တော်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ် စည်းဟူသော ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ရရှိရန် စိတ်ညွတ်တော် မူလှိုက်ကာမျှဖြင့် ထိုည သန်းကောင်ယံအချိန်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ဖြစ်သော ဒုတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူသည်။

ယင်း ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည်ကား—

၁။ သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋိသန္ဓေကို သိမြင်ခြင်း။

၂။ ထိုထိုဘဝတို့သို့ ရောက်၍ အကျိုး အမျိုးမျိုး ခံစား
နေရသည့် သတ္တဝါတို့၏ ကံတရားကို သိမြင်ခြင်း။

၃။ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်
ကို သိမြင်ခြင်း—

ဟူသော သတ္တိထူး အစွမ်းအင်အား ရှိပေသည်။

အာသဝက္ခယဉာဏ်ကိုရခြင်း။ ။ ပဌမဝိဇ္ဇာနှင့် ဒုတိယဝိဇ္ဇာ
ဉာဏ် ၂-ပါးကို ရရှိသော
အလောင်းတော်မြတ်သည် ကာလသုံးပါး၌ အကျုံးဝင်၊ မဝင်
သော တရားသဘောအကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက် အား
လုံးကို သိရှိရသောအခါ ယင်းတရားအားလုံးကို လက္ခဏာ
ယာဉ်တင်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်တော်မူသည်။

ပါရမီအဟုန်တို့သည် အစွမ်းကုန် ကြီးမားတိုးတက် ရင့်
ကျက်နေပြီဖြစ်သော အလောင်းတော်၏ ဝိပဿနာဉာဏ်
တော်သည်လည်း တဆင့်ထက်တဆင့် ရင့်သည်ထက် ရင့်၍
လာလေသည်။

သမာပတ်ရှစ်ပါး၊ အဘိညာဉ် ငါးပါးတို့ဖြင့် မှမ်းထုံအပ်
သည့် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော စိတ်တော်အစဉ်ဖြင့် စကြာဝဠာ
ကုဋေတသိန်း၌ ရှိသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်
တွင် တကယ်စင်စစ်ရှိသည့် ပရမတ္ထသဘာဝ အစစ်တရား
အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဋ္ဌာယတန ဖဿ ဝေဒနာ
တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ ဇာတိ ဇရာ မရဏ - ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကို လက္ခဏာယာဉ် ၃-ပါးဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ်

တော် မှုသောအခါ မဟာဝင်္ဇီရ ဝိပဿနာဉာဏ်တော်ပေါင်း
(၁၀၀၀၀၀×၁၂×၃=) ၃-ကုဋေ ၆-သန်း ဖြစ်ပွားပြီးလျှင်—

ပဌမဈာန် သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်ဖိုလ်၊

ဒုတိယဈာန် သကဒါဂါမိမဂ်နှင့်ဖိုလ်၊

တတိယဈာန် အနာဂါမိမဂ်နှင့်ဖိုလ်—

တရားများကို ဆိုက်ရောက် ရရှိပြီးသည့်အဆုံး၌ ၁၅၀၀-
ကိလေသာအာသဝေါတရားတို့ကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်ဖျက်
ကုန်ပျောက်စေနိုင်သည့် အာသဝက္ခယဉာဏ်ဖြစ်သော စတုတ္ထ
ဈာန် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ တတိယဝိဇ္ဇာဉာဏ်
ကို ရရှိတော်မူသည်။

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရရှိပြီး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျှင်
ရောက်ခြင်းပင် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ၄-ပါး၊ အသာဓာရဏ
ဉာဏ်တော် ၆-ပါး၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ၁၄-ပါး၊ အာဝေဏိက
ဂုဏ်တော် ၁၈-ပါး၊ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော် ၄-ပါးနှင့် တကွ
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရရှိကာ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်
ကဆုန်လပြည့်နေ့ နောက်ဆုံးပစ္စိမယံ၌ သုံးလောကထွတ်ကား
ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေသည်။

သတ္တဌာန စံနေတော်မူခြင်း

၁။ ပလ္လင်္ကသတ္တာဟ။ ။ယင်းသို့ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်
တော်မူပြီးနောက် ကဆုန်လပြည့်
ကျော် ၁-ရက်နေ့မှစ၍ ၇-ရက်ကြာအောင် ပလ္လင်တော်
ပေါ်၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ် စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍ စံနေတော်
မူ၏။

၂။ အနိမိသ သတ္တာဟ။ ။ပလ္လင်တော်ထက်၌ ၇-ရက် စံနေ
 ပြီးသောအခါပလ္လင်တော်ထက်မှ ဆင်းသက်တော်မူ၍ ယမကပြာဋိဟာကို ပြတော်မူပြီးလျှင်
 အရှေ့မြောက်အရပ်မှ နေ၍ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကို မမှီထိ
 သော မျက်စိဖြင့် ကြည့်တော်မူလျက် ၇-ရက် စံနေတော်မူ၏။

၃။ စင်္ဂမ သတ္တာဟ။ ။ထို့ကြည့်တော်မူရာ အနိမိသဌာန
 အရပ်နှင့် ပလ္လင်တော်အကြား၌ လူးလာခေါက်ပြန် စင်္ကြံလျှောက်တော်မူကာ တရားတော်ကို
 ဆင်ခြင် သမာပတ်ဝင်စားလျက် ၇-ရက် စံနေတော်မူသည်။

၄။ ရတနာသရ သတ္တာဟ။ ။ထို့နောက် ပလ္လင်တော်၏
 အနောက်မြောက် အရပ်ရှိ နတ်များ ဖန်ဆင်း ပူဇော်အပ်သော ရတနာသရ ရွှေအိမ်၌
 ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွဲ ထိုင်နေပြီး အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဆင်
 ခြင်လျက် ၇-ရက် နေတော်မူသည်။ ပဌာန်းဒေသနာတော်ကို
 သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ အဆုံးမရှိ ကျယ်ပြန့်သည့်
 တရားအာရုံ၌ အဆုံးမရှိ သိမြင်နိုင်သည့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်
 ကွန့်မြူးခွင့်ရသောကြောင့် အာရုံ-အာရမ္မဏိက နှစ်ပါး လိုက်
 ဖက် ညီညွတ်ပြီး အလိုအကြိုက် ဆိုက်ထောက်ကာ ရှေ့နောက်
 ဝဲယာ ဖီလာ ထက်အောက် အဆုံးမရှိသည့် စင်္ကြံဝဋ္ဋာတို့သို့
 ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးထွက်ပေါ် ပြေးသွားလေသည်။

ထိုအခါက ထွက်ပေါ်ကွန့်မြူးခဲ့သော ရောင်ခြည်တော်
 တို့သည် အဆုံးမရှိသည့် စင်္ကြံဝဋ္ဋာသို့ ပြေးသွားသည် ဖြစ်လေ
 ရာ မူလထွက်ပေါ်ရာမှ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံ၍
 နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော် ကြာသည့် ယနေ့တိုင်အောင် ထို

ရောင်ခြည်တော်များ အဆုံးမရှိ စကြဝဠာများဆီသို့ပြေးသွား
နေဆဲဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ ကြည်ညိုနိုင်ကြပေသည်။

၅။ အပေါလသတ္တာဟ။ ။ ထို့နောက် ပလ္လင်တော်၏ အရှေ့
အရပ်ရှိ ဆိတ်ကျောင်းညောင်
ပင်ခေါ် အပေါလ ညောင်ပင်ရင်းသို့ ကြ၍ ၇-ရက် စံနေ
တော်မူသည်။

ထိုအခါ ဟုံဟုံက အမည်ရှိ ပုဏ္ဏား ရောက်လာ၍ “ဗြာဟ္မဏ
ခေါ် သူတော် သူမြတ် ဖြစ်ကြောင်းတရား” ကို မေးသည်ကို
ဖြေတော်မမူဘဲ ဗြာဟ္မဏခေါ် သူတော်သူမြတ် ဖြစ်ကြောင်း
တရားများကိုသာ ရွတ်ဆို၍ ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူသည်။

ထို့နောက် မာရ်နတ်မင်းဆားနှင့် တဏှာ၊ အရတီ၊ ရဂါ-
အမည်ရှိ သမီးတော် ၃-ယောက်တို့လာ၍ နှောင့်ယှက် ဖြား
ယောင်း ကြသည်။ မအောင်မြင်ဘဲ အရှုံးပေး သွားကြရ
လေ၏။

ဤ ပဉ္စမသတ္တာဟ၌ သီတင်းသုံးစဉ် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်
ဘုရား၌ ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူသည်။ “လောက၌ ပူဇော်
ဆင့်သူကို ပူဇော်နေရခြင်းသည် မြတ်သောနေခြင်း ဖြစ်၏။
ငါသည် မည်သူကို ပူဇော်နေရအံ့နည်း” ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ
အနန္တ စကြဝဠာ တခွင်တခွင် မိမိထက် သီလ သမာဓိ ပညာ
ဂုဏ်သိက္ခာအားဖြင့် သာလွန်သူကို မဆိုထားဘိဦး တူသူပင်
မရှိသည်ကို မြင်တော်မူရကား တရားတော်ကိုသာ အလေး
ဂရု အရှိအသေပြုနေရန် အကြံအစည် ဖြစ်တော်မူစဉ် ထို
အကြံ မှန်ကန်ကြောင်း သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးက လာရောက်

လျှောက်ထားသေရာ သိတော်မူပြီး ထရားတော်ကိုသာ ဆင်
ခြင်လျက် နေတော်မူလေသည်။

၆။ မုစလိန္န သတ္တာဟ။ ။ သို့နောက် ဗောဓိပင်၏ အရှေ့
တောင်အရပ်ရှိ ကျည်းပင်ပေါက်
ရာ မုစလိန္နအိုင်အနီးကျည်းပင်ရင်းသို့ကြွရောက်၍ အရဟတ္တ
ဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားလျက် ၇ ရက် စံနေတော်မူလေသည်။

ယင်းသို့ စံနေစဉ် အခါမဲ့မိုးကြီး သည်းဆန်စွာ ရွာသော
ကြောင့် မုစလိန္န နဂါးမင်းက မြတ်စွာဘုရားကို အချမ်း
အပူ မှက် ခြင်တို့ မနှိပ်စက် နိုင်စေရန် ကျောင်းတော်ကဲ့သို့
ရစ်ပတ်ခွေလျက် ပါးပျဉ်းဖြင့် မိုးကာ၍ ထားလေသည်။ ထို
အခါ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် “အရဟတ္တဖလသမာပတ်
ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားနေရသူအား အရာရာမှာ ချမ်း
သာ သုခဖြစ်ကြောင်း” ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူသည်။

၇။ ရာဇာယတနသတ္တာဟ။ ။ သို့နောက် မဟာဗောဓိပင်
၏ တောင်အရပ်ရှိ လင်း
လွန်းပင်ရင်းသို့ ကြွရောက်၍ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာကို ခံစား
တော်မူလျက် ၇-ရက် စံနေတော်မူသည်။

ယင်းသို့ ၇-ဌာန၌ ၇-ရက်စီ စံနေသည့် ၄၉-ရက်အတွင်း၌
မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွမ်းနှင့်ရေ မှီခဲခြင်း မျက်နှာသစ်ခြင်း
ခံတွင်း-ခြေ-လက်-ဆေးခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း လျောင်းစက်ခြင်း
လုံးဝ မပြုလုပ်ချေ။ စျာန်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာကိုသာ
ခံစားနေတော်မူသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် သတ္တဌာန စံနေတော်မူပြီးနောက် ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်နေ့၌ သိကြားမင်း ကပ်လှူသည် ဆေး ကြဇုသီး၊ မျက်နှာသစ်တော်ရေ၊ ဒန်ပူတို့ကို ခံယူသုံးဆောင် တော် မူသည်။

ထို့နောက် ဥက္ကလာဇနပုဒ် ပေါက္ခရာတိမြို့ (ယခု ရန်ကုန် မြို့)သား တပုဿနှင့် ဘလ္လိက ညီနောင်တို့ ဆက်ကပ်သည့် မုန့်ကြက်ကျစ်နှင့်ပျားမုန့်ဆုပ်တို့ကို ခံယူဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ ထို ညီနောင်တို့အား (သံဃာ မရှိသေးသောကြောင့်) ဘုရားကို ကိုးကွယ်ခြင်း၊ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ခြင်း သရဏဂုံနှစ်ပါး ၌ တည်စေသည်။ အရှည်သဖြင့် ကိုးကွယ်ပူဇော်ရန် ဆံတော် ဓာတ်မြတ်တို့ကိုလည်း ပေးသနားတော်မူသည်။ ညီနောင် တို့သည် မိမိတို့ နေရပ်သို့ ရောက်သောအခါ ထိုဆံတော်ဓာတ် တို့ကို စေတီတည်ထား ကိုးကွယ်ကြသည်။ တိဂုဗ္ဗစေတီဟု ချွဲ အမည် ခေါ်ဆိုသည်။ ယခုအခါ ရွှေတိဂုဗ္ဗ တွင်နေလေသည်။

ထိုနောက် တရားတော်၏ နက်နဲပုံ သတ္တဝါတို့ မောဟထူ ပြောပုံကို ဆင်ခြင်တော်မူစဉ် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီး လာရောက် ၍ တရားဟောရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားသည်။

ရှေးဦးစွာ တရားဟောရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု သောအခါ အာဠာရနှင့် ဥဒကရသေ့တို့ကို ဟောရန်ဖြစ် သော်လည်း ထိုရသေ့များ ကွယ်လွန်သွားပြီ ဖြစ်သော ကြောင့် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်နေစဉ်က ပြုစုလုပ်ကျွေးကြသော ကောဏ္ဍည ဝပ ဘဒ္ဒိယ မဟာနာမ် အထင် ဟူသော ပဉ္စဝဂ္ဂိ (ငါးပါးအဖွဲ့) ရဟန်းတို့အား တရားဦး ဓမ္မစကြာကို ဟော ပေအံ့ ဟု ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့

နံနက်စောစော၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့နေရာ ဗာရာဏသီမြို့စားနိုး တူသ်-
ပတန မိဂဒါဝုန်တောသို့ ရှေးရွှေလျက် ၁၂-ယူဇနာ ဝေးကွာ
သော လမ်းခရီးကို မြေပြင်မှ ခြေလျင်ကြွတော်မူလေသည်။

လမ်းခရီးအကြား၌ ဥပက အမည်ရှိ တက္ကတန်းနှင့် တွေ့
သောအခါ ဥပကတက္ကတန်းက—

“ငါ့ရှင် သင်သည် ဘယ်သူ့ကို ရည်မှန်း၍ ရဟန်း
ပြုခဲ့သနည်း၊ သင်၏ ဆရာကား မည်သူနည်း၊
အဘယ်သူ၏ တရားကို သင် နှစ်သက်သနည်း” -

ဟု မေးလေသော်—

“ဥပက...ငါသည် တရားအားလုံးကို အစိုးရ၏
တရားအားလုံးကို သိမြင်၏၊ ဘုံသုံးပါး တရားတို့၌
မကပ်ငြိချေ၊ စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်၏၊ တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်
သို့ သက်ဝင်၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ ကိုယ်တိုင်
တရားကို ထိုးထွင်းသိသူ ဖြစ်လျက် မည်သူ့ကို
ဆရာဟု ညွှန်းရပါအံ့နည်း။

ဥပက...ငါ့မှာ ဆရာမရှိ၊ ငါထက်သာသူ ဆရာရှိဖို့
မဆိုထားဘိ၊ ငါနှင့်တူသူပင် မရှိချေ၊ နတ်နှင့်တကွ
သော သတ္တလောက၌ သီလစသော ဂုဏ်ကျေးဇူးဖြင့်
ငါ၏ ကိုယ်စားပြုလောက်သူလည်း မရှိချေ။

ဥပက...ငါသည် ပူဇော်အထူးခံထိုက်သူ အရဟံ
ဂုဏ်တော်ရှင် ဖြစ်၏၊ ငါသည် အတုမရှိ ဆရာကြီး

ဖြစ်၏။ ငါသည် တရားအားလုံးကို ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းသိသူ ပြိုင်ဖက်မပြု။ တဆူတည်းဖြစ်၏။ ကိလေသာ အပူမီး ငြိမ်းအေးပြီးသူ ဖြစ်၏။

ဥပက....ငါသည် ဓမ္မစကြာ တရားဟောကြားရန် ကာသိတိုင်း ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားပေအံ့။ ပညာမျက်စိ မရှိ စမ်းရမ်း သူကန်းသဖွယ်ဖြစ်သော နတ်လူအပေါင်း ဝဋ်ဒုက္ခမှ ချမ်းသာကြောင်း တရားဒေသနာ တည်းဟူသော အမြှိုက်စည်ကြီးကို ချွတ်တီးပေအံ့” -

ဟူ၍ ရဲရဲတောက် စကား မိန့်ကြား ဖြေဆိုတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ ဥပက တက္ကတုန်းကြီးလည်း “သင် ဝန်ခံသည့်အတိုင်း အနန္တဉာဏ်ရှင် ဟုတ်ပေရာ၏။ ဖြစ်ပေရာ၏” ဟု ပြောဆိုလေသော်...မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်အုရားက—

ဥပက....ငါကဲ့သို့ပင် အာသဝေါကုန်ရာအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကိုရကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် အကုသိုလ် တရားတို့ကို အောင်မြင်ခြင်းကြောင့် ဇိနအမည် ရှိကုန်၏။ ငါသည်လည်း အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှား အောင်မြင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဇိနအမည် ရှိပေသည်—

ဟူ၍ မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ဥပက တက္ကတုန်းလည်း “ဟုတ်ပေရာ၏။ ဟုတ်ပေရာ၏” ဟု ခေါင်းညိတ်ပြောဆိုပြီး လမ်းလွဲ၍ သွားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်လည်း အစဉ်အတိုင်း မိဂဒါဝုန်တောသို့ ဆက်လက်ကြွတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့သည် “ရဟန်းကြီး ဂေါတမကား ဒုက္ကရဓရိယာအကျင့်ကို စွန့်လွှတ်၍ ဘုန်းကြီးအောင်လုပ်နေလေပြီ” ဟု အထင်လွဲကာ “ရဟန်းကြီး ဂေါတမကို တွေ့လျှင် ရှိခိုးခြင်း၊ ကြိုဆိုခြင်း၊ သပိတ် သင်္ကန်းလှမ်းယူခြင်း မပြုကြစတမ်း” ဟု အချင်းချင်း ညှိ၍ ကတိပြုထားကြကုန်၏။ တကယ်တမ်း မြတ်စွာဘုရားကြွလာသည်ကို တွေ့မြင်ကြသော အခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးမေတ္တာတော် အဟုန်ကြောင့် ကတိအတိုင်း မနေနိုင်ကြဘဲ ငါးဦးလုံးပင် ခရီးဦးကြိုခြင်း၊ သပိတ် သင်္ကန်းလှမ်းယူခြင်း၊ ခြေဆေးရေပေးခြင်း စသည်ကို ပြုလုပ်ကြရလေ၏။ ထို့နောက်—

“ငါ့ရှင်ဂေါတမ....သင်နှင့် ငါတို့ ခွဲခွါခွဲပြီးနောက် သင့်ကို ဘယ်သူက ပြုစုလုပ်ကျွေးသနည်း” - ဟူ၍လည်း မေးမြန်းကြ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်က—

“ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့....သင်တို့သည် ငါဘုရားအား “ငါ့ရှင် ဂေါတမ” ဟု တန်းတူ အခေါ်ဖြင့် မခေါ်ကြလင့်၊ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လေပြီ၊ သင်တို့အား တရားဟောအံ့၊ နာ ယူကြလော့”

ဟု မိန့်တော်မူပါသော်လည်း “ဒုက္ကရဓရိယာ ကျင့်စဉ်တုန်းက ဘုရားမဖြစ်ဘဲ ယခုလို ဘုန်းကြီးအောင် လုပ်နေလို့ ဘုရားဖြစ်နိုင်” ဟု တွေးကာ မယုံကြည်ကြကုန်၊ ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် ကြားသော်လည်း မယုံကြည်ကြသောအခါ—

“ရဟန်းတို့ ငါသည် ဒုက္ခရစရိယာကျင့်စဉ်က သင် တို့အား အရောင်အလင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ် ပေါ်လာပြီ ဟူ၍များ အထင်ကြီးအောင် ပြောဘူးပါသလော”

ဟု မေးမြန်းတော်မူလိုက်၏။ ထို မေးခွန်း တချက်တည်းဖြင့်ပင် ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့မှာ “ဟုတ်ပေသားဘဲ ရဟန်းဂေါတမဟာ အထင်ကြီးအောင် ပြောချင်လျှင် ဒုက္ခရစရိယာကျင့်စဉ်ကပင် ပြောပေမည်၊ ပြောလျှင်လည်း ငါတို့ ယုံကြည်ရပေမည်သာ၊ ထိုစဉ်က မပြောခဲ့ဘူးချေ၊ ယခုမှ ပြောခြင်းသည် အမှန်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်” ဟု အတွေးပေါက် စဉ်းစားမိသွားကြကာ -

“မပြောခဲ့ဘူးပါ ငါ့ရှင်” —

ဟု ပြန်ကြား လျှောက်ထားဝန်ခံကြလေ၏။

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်း တို့အား ကိုယ်တော်မြတ် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ ယိစေနိုင် လေပြီ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား စကား တော်ကို ရိုသေစွာ နာကြားကြကုန်ပြီ။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်လောက်အောင် မိမိတို့စိတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ကြ လေကုန်ပြီ။

ဤအကြောင်းအရာ အားလုံးကို သိမြင်တော် မူသော မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ဝါဆို လပြည့် စနေနေ့ ညနေ နေဝန်းလည်း တခြမ်းဝင်တုန်း၊ လဝန်း လည်းတခြမ်း ထွက်ပေါ်နေဆဲ အချိန်တွင် “ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ” အစချီသော ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်တော်ကို ဟောတော် မူလေသည်။

ဓမ္မစကြာ ဒေသနာသည် တရားဦးဖြစ်၏။ နောင် ၄၅-ဝါ
ပတ်လုံး ဆက်၍ဟောကြားမည့် ပိဋက ၃-သွယ်၊ နိကာယ် ၅-
ပါး တည်းဟူသော တရားစက်ကြီးကို စတင်လည်ပတ်စေရန်
စက်နှိုးလိုက်သည့် ဦးဆောင်တရားတော်ဖြစ်၏။

ဤတရားတော်ကို နာရသောကြောင့် အရှင်ကောဏ္ဍည
နှင့် နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း ၁၈-ကုဋေတို့ သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်
ကြလေပြီ။ သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက် ကျွတ်လွတ်ကြလေ
ပြီ။ သံသရာရေအလျဉ်မှ ကူးမြောက်ကြလေပြီ။

နောင်လည်း ဆက်လက်၍ လူ့နတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများ
သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်ပေလိမ့်ဦးမည်။ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်
လွတ်ကြပေလိမ့်ဦးမည်။ သံသရာရေအလျဉ်မှ ကူးမြောက်ကြ
ပေလိမ့်ဦးမည်။

ဤသည်ကား မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် လွန်ခဲ့သော
မဟာကမ္ဘာပေါင်း ၄-အသင်္ချေနှင့် ၁-သိန်းအခါက ဝန်ခံပြော
ဆိုခဲ့သည့်—

ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ = ငါ သစ္စာ ၄-ပါး တရား သိလျှင်
သတ္တဝါအများကိုလည်း သိစေအံ့။

မုတ္တော မောဓေယျံ = ငါ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်လျှင်
သတ္တဝါ အများကိုလည်း ကျွတ်
လွတ်စေအံ့။

တိဏ္ဍော တာရေယျံ = ငါ သံသရာရေအလျဉ်မှ ကူးမြောက်
လျှင် သတ္တဝါအများကိုလည်း ကူး
မြောက်စေအံ့။ —

ဟူသော စကားတော်နှင့် အညီ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ပေတော့သည်။ ယင်းသို့ ပြောတိုင်း လုပ်တတ်သော ကြောင့် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားကို “တထာဂတ” ဟူသော ဂုဏ်တော် အထူးဖြင့် ချီးကျူးခေါ်ဝေါ်အပ်ပေသည်။

ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပုံ

ဓမ္မစကြာတရားကို မည်သို့ ဟောကြားပါသနည်း။

ဤမေးခွန်းမှာ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပုံ အခြင်း အရာကို မေးသည့် မေးခွန်း ဖြစ်သည်။

အဖြေမှာ - တထာဂတ ဂုဏ်တော်၏ ဒုတိယ အနက် ဖြစ်သည့် -

တထာ = ကျင့်ကြံတော်မူသည့်အတိုင်း

ဂတော = ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိသူ -

ဟူသော တထာဂတဂုဏ်တော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြခြင်းသည်ပင်လျှင် အကောင်းဆုံး အဖြေ ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် တထာဂတဂုဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသည်။ တထာဂတ-ဟူသည်မှာ မိမိကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံခဲ့သည့် အတိုင်း ပြောဆိုဟောကြားခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရပေသည်။

ထင်ရှားစေဦးအံ့ -

ချမ်းသာစံအကျင့်။ ။ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် ယခု နောက်ဆုံး ၁၀ အလောင်းတော်

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဖြစ်၍အခါက မင်းတကာတို့ မစံစားရဘူး
သည့် သိကြားမင်း အမိန့်အရ ဝိသုကမ္မနုတ်သား လာ၍
ဆောက်လုပ်ပေးသော—

၁။ ဘုံ ၉-ဆင့်ရှိသည့် ရမ္မ မည်သော ဆောင်းရာသီ
စံနန်းတော်၊

၂။ ဘုံ ၅-ဆင့် ရှိသည့် သုရမ္မ မည်သော နွေရာသီ
စံနန်းတော်၊

၃။ ဘုံ ၇-ဆင့် ရှိသည့် သုဘ မည်သော မိုးရာသီ
စံနန်းတော်—

ဟူသော နန်းတော်ကြီး ၃-ဆောင်၌ ရာသီအလိုက် လှည့်လည်
စံစားနေရသည်။

နန်းတော်ကြီးများ၏အတွင်း၌ အရွယ်အဆင်း ပြည့်တင်း
ကြွရွ လှပတင့်တယ် ရှုချင်ဖွယ်ရှိသော မောင်းမ အပျိုတော်
ပေါင်း ၄-သောင်းတို့ဖြင့် ပြုစုယုယ လုပ်ကျွေးမှုကို ခံယူရ၏။
ရာသီအလိုက် သင့်လျော်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သည့်
အဝတ် အထည် အသုံး အဆောင်များကိုလည်း ဝတ်ဆင်
သုံးဆောင်နေရ၏။ နတ်သုဓာတုမျှ အနံ့အရသာနှင့်ပြည့်သော
အစားအစာများကိုလည်း မှီဝဲစားသောက်ရ၏။ နှစ်သက်
ကြည်နူးဖွယ် အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ အထိအာရုံ
ကာမဂုဏ်မျိုးစုံကို စကြာဝတေးမန္တာတ်မင်းကြီးကဲ့သို့ ရရှိခံစား
နေရ၏။

ယင်းသို့ ခံစားရသည်မှာ တနေ့ တလ တနှစ်မျှ မကပါချေ။
သူငယ်ဘဝမှာ သူငယ်အလျောက်၊ လူရွယ်ဘဝမှာ လူရွယ်

အလျောက် အသက် ၂၉-နှစ်ထိအောင် ၂၉-နှစ်လုံးလုံး ခံစား
စံစားနေရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းသို့ ခံစားခြင်းကို ပါဠိဘာသာဖြင့် “ကာမသုခလ္လိကာ
နုယောဂ” ဟု ခေါ်သည်။ ယင်းပါဠိကို ကာမ+သုခ+
အလ္လိက+အနု+ယောဂ-ဟု ပုဒ်ခွဲရသည်။

ကာမ=လိုလား နှစ်သက်အပ်သော ကာမဂုဏ်၅-ပါး
(ကို ခံစားခြင်း ဟူသော) ၊

သုခ=ချမ်းသာမှု၊

အလ္လိကာ=ကပ်ငြိတွယ်ကာမှု၊

အနု=အဖန်ဖန်၊

ယောဂ=အားထုတ်ခြင်း—

ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ရရှိပေသည်။

ကာမဟူသည်မှာ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော အဆင်း
အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ ဟူသော အာရုံ ၅-ပါးပင်
ဖြစ်သည်။ ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ပင်
ဖြစ်သည်။

ယင်း ကာမအာရုံတို့ကို ခံစားခြင်း ချမ်းသာ၌ ကပ်ငြိ
တွယ်တာ မှီဝဲမှုကို အားထုတ်ပြုလုပ်နေခြင်းကိုပင် ပါဠိ
ဘာသာဖြင့် ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ-ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း
ဖြစ်သည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် ယင်း ကာမသုခလ္လိကာနု-
ယောဂ ကိုလည်း ၂၉-နှစ်လုံးလုံး ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ် ကျင့်ကြံ

ခံစားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သည့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရှင် မဖြစ်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ယင်း ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂကို တဘက် အစွန်းသို့ ရောက်နေသည့် တရားဟု သတ်မှတ်တော်မူသည်။ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်လိုသူတို့၏ အကျင့်ကောင်း မဟုတ်ပေ။

ယင်း ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ အကျင့်ကို—

- ဟိန = ယုတ်ညံ့သောတရား၊
- ဂါမ္မ = ရွာသူ ရွာသားတို့၏ အကျင့်တရား၊
- ပေါထုဇ္ဇနိက = အညံ့စားဖြစ်သူ ပုထုဇဉ်တို့၏ တရား၊
- အနရိယော = မြင့်မြတ်သူ အရိယတို့၏တရားမဟုတ်၊
- အနတ္တသံဟိတော = အကျိုးမဲ့ ဖြစ်စေသည့်တရား—

ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကိုလည်း ပြုစောော်မူသည်။ ယင်း တရားကို သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်လိုသူများ မကျင့်ကြံ မမှီဝဲ ထိုက်ဟု ပယ်စောော်မူသည်။

ဆင်းရဲခံ အကျင့်။ ။ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်စတော်ဘုရားသည် ၆-နှစ် လုံးလုံး ပင်ပန်းဆင်းရဲ ခက်ခဲသည့် ဒုက္ကရ အကျင့်များကို ကျင့်တော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ကျင့်ရသောကြောင့် တကိုယ်လုံးတွင် အရိုး အဆစ်ထို့မှာ ဖုဏ်ခေါထွက်နေ၍ အရိုးအဆစ် မဟုတ်သည့် နေရာတို့မှာ ပိန်ချိုင့်နေသောကြောင့် ကြက်ဆူးဆင်သမန္ဓယ် ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

ထင်ပါးနှစ်ဘက်တို့မှာ ပတ်ဝန်းကျင် ပိန်ရှုံ့လျက် စအို ပေါက်မှာ အတွင်းသို့ချိုင့်ဝင်နေသောကြောင့် ကုလားအုတ် ခွါနှင့် တူနေပေသည်။

ကျောပြင်မှ ကျောရိုးတို့မှာ ဖောင်းသည့်နေရာက ဖောင်း၊ ပိန်သည့်နေရာက ပိန်ကာ အဖုဖု အထစ်ထစ် အဆစ်ဆစ် ပေါ်နေသောကြောင့် စိပ်ပုတီးကုံးကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။

နံရိုးများ အကြား အကြား၌ အသားများ နိမ့်ကျ၍ အရိုးများ ပေါ်ထွက်နေသောကြောင့် သက်ငယ်မိုးများ ဆွေး ကျ၍ အခြင်ဝါးများ ပေါ်နေသည့် အိမ်ပျက် တဲပျက်နှင့် တူနေပေသည်။

မျက်တွင်းနှစ်ဘက် ချိုင့်ဝင်ကာ မျက်လုံး လက်လက် ကလေးကိုသာ မြင်ရသောကြောင့် ရေတွင်းနက်ကြီး အထဲမှ ရေလက်လက်ကလေးကိုသာ မြင်ရသည်နှင့် တူနေပေသည်။

ဦးခေါင်းမှာလည်း ဗူးသီးနုနုကို နေလှမ်း၍ ညှိုးနွမ်းတူနဲ့ ရှုံ့နေသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပေသည်။

ဝမ်းခိုက်နှင့်ကျောသားတို့ ပိန်ကပ်၍ နေသောကြောင့် ဝမ်းရေကို စမ်းလိုက်လျှင် ကျောရိုးကို စမ်းမိသည်၊ ကျောရိုး ကို စမ်းလိုက်လျှင် ဝမ်းရေကိုလည်း စမ်းမိနေပေသည်။

ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်လျှင် အာဟာရဓာတ် မရှိသော ကြောင့် ကျင်ငယ်ဟူ၍ မထွက်၊ ကျင်ကြီးသာလျှင် ကွမ်းသီး စာလုံး နှစ်လုံးခန့် ခဲယဉ်းစွာ ထွက်ရသည်၊ ထွက်ရန်အရေး ချွေးသီး ချွေးပေါက် ကျအောင် ညှစ်ရ၏၊ ထွက်ပြန်ကလည်း ထိုင်နေရာမှာပင် မထိန်းနိုင်ဘဲ လဲကျရလေသည်။

သက်သာမှု ရလို၍ ကိုယ်ကို လက်ဖြင့် ပုတ်လိုက်လျှင်
အမွှေး အမှင်များ တဖွားဖွား ကျွတ်၍ ကျလေသည်။

အလောင်းတော်၏ ပင်ကိုယ်အရောင်အဆင်းမှာ ရွှေရောင်
ဝင်းနေသော်လည်း ထိုအချိန်၌ အသားမဲကြီး၊ အသားညိုကြီး၊
မဲ့ပြာပြာ ငါးခူသားရေရောင်ကြီးဟု ထင်ရလောက်အောင်
အဆင်းအရောင် ပျက်နေပေသည်။

ဤမျှလောက် ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက် ဖြစ်အောင် ပင်ပန်း
ဆင်းရဲမှုကို သည်းခံ၍ ကျင့်ကြံခြင်းမှာ တနေ့ တလ တနှစ် မက
ပါချေ၊ ခြောက်နှစ်တိတိ ကြာခဲ့ပေသည်။

ယင်းသို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ၍ ကျင့်ခြင်းကို ပါဠိဘာသာဖြင့်
“အတ္တကိလမထာနုယောဂ” ဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။ ယင်းပါဠိကို
အတ္တ + ကိလမထ + အနုယောဂဟု ပုဒ်ခွဲရသည်။

- အတ္တ = မိမိကိုယ်ကို၊
- ကိလမထ = ဆင်းရဲပင်ပန်းစေမှု၌၊
- အနု = အပန်ပန်၊
- ယောဂ = အားထုတ်ခြင်း-

ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ရရှိပေသည်။

အစာငတ်ခံခြင်း၊ အသက်မရှုဘဲ အောင့်ထားခြင်း၊ ချစ်
အေးသည့်အခါ၌ ရေချိုးခြင်း၊ ပူအိုက်သည့်အခါ၌ မီးလုံခြင်း
စသော မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ပင်ပန်းဆင်းရဲစေသည့် အကျင့်မျိုး
ဖြစ်ပေသည်။

ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပုံ [၈၆]

ယင်း အတ္တကိလမထာနုယောဂကို မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော် ဘုရားသည် အလောင်းတော်ဘဝ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်စဉ် အခါက ၆-နှစ်ပတ်လုံး ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ၄-ပါး တရားသိမြင် သဗ္ဗညုဘဉာဏ်ရှင် မဖြစ်ခဲ့ချေ။ ထို့ကြောင့် ယင်း အတ္တကိလမထာနုယောဂကို တဖက်စွန်းသို့ ဆောက်နေသည့် တရားဟု သတ်မှတ်တော်မူခဲ့သည်။

- ဒုက္ခော = ဆင်းရဲပင်ပန်းသောတရား၊
- အနရိယော = မြင့်မြတ်သူအရိယာတို့၏အကျင့် မဟုတ်သော တရား၊
- အနတ္တသံဟိတော = အကျိုးမဲ့ဖြစ်စေသည့်တရား—

ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချတော်မူသည်။

သို့သော် ဤအကျင့်တရားကို လူတိုင်း မကျင့်နိုင်သောကြောင့် ဟိနော ဂါမ္မော ပေါထုဇ္ဇနိကော— ဟူ၍ကား မကဲ့ရဲ့သည်ကို သတိပြုသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ ဖော်ပြခဲ့သည့် ချမ်းသာစံ အကျင့် (=ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂ)နှင့် ဆင်းရဲခံအကျင့်(=အတ္တကိလမထာနုယောဂ) တို့ကို ဓမ္မစကြာတရားတော်၌—

“ဒေ အန္တ = အစွန်းတရား ၂-ခု” -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အန္တ-သဒ္ဓါသည် အစွန်း-ဟူသော အနက်မှတစ်ပါး အယုတ် ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်—

“ဒွေ အန္တ = အယုတ်တရား ၂-ခု” —
ဟူ၍လည်း အနက်ပြန်ဆိုနိုင်ပေသည်။

ယင်း အစွန်းတရား အယုတ်တရား ၂-ပါးကို “ပဗ္ဗင်္ဂိတေန
န သေဝိတဗ္ဗာ = ရဟန်းသည် မမှီဝဲအပ် မကျင့်အပ်” ဟု တား
မြစ်တော်မူသည်။

အလယ်လမ်းအကျင့်။ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် အစွန်း
တရား ၂-ပါးကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံ
ခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို သိမြင်နိုင်သည့်
တရား မဟုတ်သည်ကို ကိုယ်တွေ့သိမြင်ပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့
ကြောင့် “သံသကုဝဋ်မှ ထွက်မြောက်လိုသူတို့ မမှီဝဲ မကျင့်ကြံ
သင့်သော တရားဖြစ်သည်” ဟု ဆုံးဖြတ် ဟောကြားတော်
မူသည်။

ထို့နောက် ယင်းအစွန်းတရား ၂-ပါးမှ လွတ်သည့် အလယ်
လမ်းအကျင့် (မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) ကို ထုတ်ဖော် ဟောကြားတော်
မူသည်။ ယင်း အလယ်လမ်း အကျင့်ကိုမူ—

- တထာဂတ အဘိသမ္ပုဒ္ဓ = ဘုရားကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းသိ
သော တရား၊
- ဓက္ခုကရဏီ = ဉာဏ်မျက်စိအမြင်ကို ပြုတတ်
သော တရား၊
- ဉာဏကရဏီ = အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်သော
တရား၊
- ဥပသမ = ကိလေသာ ငြိမ်းအေးစေတတ်
သော တရား၊

သမ္မာသတိ = မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း။
ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း။

သမ္မာသမာဓိ = မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း။
ကောင်းစွာ တည်ကြည်ခြင်း -

ဟူသော အကျင့်မြတ် ဂ-ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤအကျင့် ဂ-ပါးသည်ကား ချမ်းသာစံအကျင့်ဟူသော အစွန်းတဘက်နှင့် ဆင်းရဲခံ အကျင့်ဟူသော အစွန်းတဘက် တို့မှ တသီးတခြား လွတ်ကင်းလျက် မည်သည့်ဘက်ကိုမျှ မရောက်သောကြောင့် ယင်းအကျင့်မြတ် ဂ-ပါးကို အလယ်လမ်းအကျင့် = မဇ္ဈိမပဋိပဒါဟု ဟောတော်မူသည်။

ထနည်းအားဖြင့် ချမ်းသာစံအကျင့်သည် အမှန်မသိမှု = မောဟအခြေခံသည့် တွယ်တာတပ်မက်မှု = လောဘအစွန်း၊ တဘက်ဖြစ်သည်။ ဆင်းရဲခံအကျင့်သည် အမှန်မသိမှု = မောဟအခြေခံသည့် ကြမ်းတမ်းပြစ်မှားမှု = ဒေါသ အစွန်းတဘက် ဖြစ်သည်။ အကျင့်မြတ် ဂ-ပါးသည်ကား မောဟ-လောဘ၊ မောဟ-ဒေါသ အစွန်း ၂-ဘက်တို့မှ တသီးတခြား လွတ်ကင်းသည့် မတွေ့မဝေ အမှန်သိမှု = အမောဟ၊ မတပ်မက်မှု = အလောဘ၊ မပြစ်မှားမှု = အဒေါသတို့ ပါဝင်သည့် အကျင့်ဖြစ်စေသောကြောင့် ယင်းအကျင့်မြတ် ဂ-ပါးကို အလယ်လမ်းအကျင့် = မဇ္ဈိမပဋိပဒါဟု ဟောတော်မူသည်။

ထနည်းအားဖြင့် ချမ်းသာစံအကျင့်ကို ကျင့်သူတို့သည် ချမ်းသာ၌ သာယာတပ်မက်၍ အဝသံသရာတည်မြဲမှုကို စွဲယူ

ကြသည်၊ သဿတဝါဒဟူသော အစွန်းတဘက်သို့ ရောက်နေကြသည်။

ဆင်းရဲခံအကျင့်ကို ကျင့်သူတို့သည် ကြမ်းတမ်းပြစ်မှား၍ အဝသံသရာပြတ်စဲမှုကို စွဲယူကြသည်။ ဥစ္စေဒဝါဒဟူသော အစွန်းတဘက်သို့ ရောက်နေကြသည်။

အကျင့်မြတ်ဂ-ပါးသည်ကား ယင်းအစွန်း ၂-ဘက်မှ ဆွတ်ကင်း၍ မည်သည့်အစွန်းဘက်သို့မျှ မကျမရောက်သောကြောင့် ယင်းအကျင့်မြတ် ဂ-ပါးကို အလယ်လမ်းအကျင့် = မဇ္ဈိမပဋိပဒါဟု ဟောတော်မူသည်။

၁။ မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း။ ။ အလယ်လမ်းအကျင့် ဂ-ပါး တို့တွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ် မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း ဟူသည်မှာ—

၁။ ဒုက္ခသစ္စာ = ဆင်းရဲအမှန်တရားကို သိမြင်ခြင်း၊

၂။ ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာ = ဒုက္ခဖြစ်စေသည့် အမှန်တရားကို သိမြင်ခြင်း၊

၃။ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာ = ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ အမှန်တရားကို သိမြင်ခြင်း၊

၄။ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိပဋိပဒါသစ္စာ = ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေသည့် အမှန်တရားကို သိမြင်ခြင်း—

ဟူ၍ မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း ၄-မျိုးရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့ ပစ္စိယေအချိန်ကပင် မင်္ဂလာဂါး ၄-ပါးဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်တော်မူခဲ့ပေပြီ။ ယင်းသို့ ကိုယ်တော်တိုင် သိပြီးမှ “သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တရားကို ပွားရမည်” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၂။ မှန်ကန်စွာကြံစည်ခြင်း။ ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပခေါ် မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း ဟူသည်မှာ—

၁။ ဘဝသံသရာမှ ထွက်မြောက်ရန်အတွက် ကာမဂုဏ် အာရုံတို့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကြံစည်ခြင်း—
နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ၊

၂။ သတ္တဝါအများ၏ ချမ်းသာခြင်း စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိခြင်း ဂုဏ်သတင်းကျော်စောခြင်းတို့ မပျက်စီးစေလိုခြင်း ဟူသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော ကြံစည်မှု=အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊

၃။ သတ္တဝါတို့အား မညှဉ်းဆဲ မသတ်ဖြတ်လိုကြောင်း ဟူသော သနားကြင်နာ ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော ကြံစည်မှု=အဝိဟိံ သာသင်္ကပ္ပ—

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ယင်း မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း ၃-မျိုးကို လွန်ခဲ့သော ၄-အသင်္ချေ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအခါ သုမေဓာဘဝမှ စ၍ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ ကရုဏာ အပ္ပမညာအဖြစ်ဖြင့် ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။ ယခု

နောက်ဆုံး ဘုရားရှင် ဖြစ်သည့်အခါ၌လည်း မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ အထွတ်အထိပ်ရောက် ပေါက်မြောက်အောင် လောကုတ္တရာ သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်တရားကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပြီး ဖြစ် ဖေသည်။

ယင်းသို့ ကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်ကြံ ရရှိတော်မူပြီးမှ “သမ္မာသင်္ကပ္ပတရားကို ပွားများရမည်” ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

၃။ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း။ ။ သမ္မာဝါစာခေါ် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း ဟူသည်မှာ-

- ၁။ မုသာဝါဒ-ဟူသော မဟုတ်မမှန် လိမ်ညာ၍ ပြောဆို မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၂။ ပိသုဏဝါစာ-ဟူသော အချင်းချင်း မသင့်မြတ် အောင် ကုန်းတိုက်ပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၃။ ဖရုသဝါစာ-ဟူသော မကြားဝံ့ မနာသာ ကြမ်းတမ်း စွာ ပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ-ဟူသော အကျိုးမဲ့ သိမ်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း—

ဟူ၍ ၄-မျိုးရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ယင်း မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်းကို လည်း လွန်ခဲ့သော ၄-အသင်္ချေ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအခါ သုမေဓာ ဘဝမှစ၍ သီလပါရမီ အဖြစ် ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးဘုရားဖြစ်သည့်အခါ မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ အထွတ်

အထိပ်ဆုရက် ပေါက်မြောက်အောင် လောကုတ္တရာ သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်တရားကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

၄။ မှန်ကန်စွာပြုလုပ်ခြင်း။ ။ သမ္မာကမ္မန္တ-ခေါ် မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း ဟူသည်မှာ—

၁။ ပါဏာတိပါတ-ဟူသော သူတပါးအသက်ကို သတ် ဖြတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၂။ အဒိန္နာဒါန-ဟူသော သူတပါး၏ ပစ္စည်းကို ခိုးယူမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ-ဟူသော သူကပါး၏ သား မယားကို ပြစ်မှားကျူးလွန်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း—

ဟူ၍ ၃-မျိုးရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ယင်း မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းကို လည်း လွန်ခဲ့သော ၄-အသင်္ချေ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအခါ သုမေဓာ ဘဝမှစ၍ သီလပါရမီအဖြစ် ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးတော်မူခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်သည့်အခါ၌ မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ လောကုတ္တရာ သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင်တရားကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

၅။ မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း။ ။ သမ္မာအာဇီဝ-ခေါ် မှန်ကန်စွာ အသက်

မွေးခြင်းဟူသည်မှာ— ရှေးဖော်ပြခဲ့သည့် မှန်ကန်စွာ ပြောဆို ခြင်း ၄-ပါး၊ မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း ၃-ပါးတို့ဖြင့် ညီညွတ်စွာ အသက်မွေးခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးမှုကိုလည်း သုမေဓာဘဝမှစ၍ပင် သီလပါရမီ အဖြစ် ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူး ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်သည့်အခါ၌ မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ လောကုတ္တရာ သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်ကို ဖြစ်စေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

၆။ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်ကြိုးစားခြင်း။ ။ သမ္မာဝါယာမ-
ခေါ် မှန်ကန်စွာ

အားထုတ်ကြိုးစားခြင်း ဟူသည်မှာ—

၁။ ဖြစ်ပေါ်ပြီး အကုသိုလ်တရားကို ဖျောက်ပယ်ရန် ကြိုးစားခြင်း၊

၂။ မဖြစ်သေးသည့် အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ် စေရန် ကြိုးစားခြင်း၊

၃။ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ကုသိုလ်တရားကို တိုးပွားစေရန် ကြိုးစားခြင်း၊

၄။ မဖြစ်သေးသည့် ကုသိုလ်တရားကို ဖြစ်စေရန် ကြိုးစားခြင်း—

ဤ ၄-မျိုးရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ယင်း မှန်ကန်စွာ ကြိုးစားခြင်းကို သုမေဓာဘဝမှစ၍ ဝိရိယပါရမီ အဖြစ် ဆည်းပူး ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ ၍ ယခု နောက်ဆုံးဘဝ ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ကလည်း အင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသော ဝိရိယဖြင့် အဖန်ဖန်ပွားများကာ မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်၍ လောကုတ္တရာ သမ္မာဝိရိယ မဂ္ဂင်တရားကို ဖြစ်ပွား စေခဲ့လေသည်။

[လှ]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

၇။ မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း။ ။ သမ္မာသတိ-ခေါ် မှန်ကန်
စွာ အောက်မေ့ခြင်း
ဟူသည်မှာ—

၁။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်-ကိုယ်ကောင်ကြီး
၌ ရှုကြည့် ဆင်ခြင်၍ အမှတ်ရ အောက်မေ့ခြင်း၊

၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်-ခံစားမှု ဝေဒနာ
၌ ရှုကြည့် ဆင်ခြင်၍ အမှတ်ရ အောက်မေ့ခြင်း၊

၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်-စိတ်တရား၌ ရှုကြည့်
ဆင်ခြင်၍ အမှတ်ရ အောက်မေ့ခြင်း၊

၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် - တွေ့ထိမှု ဖဿ၊
မှတ်သားမှု သညာ စသော တရားအပေါင်း၌
ရှုကြည့်ဆင်ခြင်၍ အမှတ်ရ အောက်မေ့ခြင်း—

ဟူ၍ ၄-မျိုး ရှိပေသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ယင်းမှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း
ကိုလည်း သုမေဓာဘဝမှ စ၍ လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ယခု
နောက်ဆုံး အလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကလေးဘဝမှာ
ပင် အာနာပါနုပဿနာကို ဝင်စားနိုင်သည်။ ဘုရားဖြစ်ခါနီး၌
လည်း အာနာပါနုပဿနာကိုပင် ဝင်စား၍ ယင်းအာနာပါနု
ပဿနာကို အခြေခံပြုကာ မဂ် ၄-ပါး ဖြစ်ပေါ်လာပြီး
လောကုတ္တရာ သမ္မာသတိ-ပဋိပက္ခတရားကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပေသည်။

၈။ မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း။ ။ သမ္မာသမာဓိ-ခေါ်
မှန်ကန်စွာ တည်

ကြည်ခြင်း ဟူသည်မှာ---

- ၁- ဥပစာရသမာဓိနှင့်
- ၂- (၁) ပဌမဈာန်၊
- (၂) ဒုတိယဈာန်၊
- (၃) တတိယဈာန်၊
- (၄) စတုတ္ထဈာန်—

ဟူသော အပ္ပနာသမာဓိ ဖြစ်သည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် လွန်ခဲ့သော ၄-အသင်္ချေ
ကမ္ဘာ ၁-သိန်းကာလ သုမေဓာဘဝမှစ၍ ဘဝပေါင်းများစွာ
ဈာန်အတိညာဉ် ရခဲ့၍ ယခုနောက်ဆုံး ဘုရားဖြစ်သည့်အခါ
၌လည်း လောကုတ္တရာဖြစ်သော-

- ၁။ ပဌမဈာန် သောဘာပတ္တိမင်္ဂါ၊
- ၂။ ဒုတိယဈာန် သကဒါဂါမိမင်္ဂါ၊
- ၃။ တတိယဈာန် အနာဂါမိမင်္ဂါ၊
- ၄။ စတုတ္ထဈာန် အရဟတ္တမင်္ဂါ—

ဟူ၍ သမ္မာသမာဓိ မဂ္ဂင်တရားကို ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပေသည်။

ယင်းသို့ ကိုယ်တော်တိုင် လေ့လာပွားများခဲ့ကာ ကိုယ်တော်
တိုင် ပေါက်မြောက်သိရှိခဲ့သောကြောင့် မဂ္ဂင် ၄-ပါး တရား
များကို မဇ္ဈိမပဋိပဒါ = အလယ်လမ်း အကျင့် တရားများ
ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်၍ -

[ထဲ]

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍သိသောတရား၊
 ဉာဏ်မပျက်စိအမြင်ကို ပြုတတ်သောတရား၊
 အသိဉာဏ်ကို ပြုတတ်သောတရား၊
 ကိလေသာ ငြိမ်းအေးစေတတ်သောတရား၊
 အထူးသိစေတတ်သောတရား၊
 သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း သိစေတတ်သောတရား။
 ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းစေတတ်သောတရား—

ဟု ချီးကျူးဟောကြားတော်မူသည်။

ယင်း အလယ်လမ်းအကျင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါတရား ဂ-ပါး
 သည် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား နှစ်ပေါင်း ၄၅-နှစ်တိုင်တိုင်
 ဆက်လက်၍ ဟောတော်မူမည့် ပိဋကတ်၊ နိကာယ် ထရားတော်
 များ၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

အကျင့်သိက္ခာ ၃-ပါး။ ။ မှန်၏။ မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟော
 ကြားတော်မူသမျှ တရားတော်
 စကားတော်များသည် သီလ သမာဓိ ပညာ-ဟူသော သိက္ခာ
 ၃-ပါးခေါ် သာသနာ ၃-ပါး၌သာ အကျုံးဝင်ပေသည်။
 မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော် မှန်လျှင် ယင်းသိက္ခာသာသနာ
 ၃-ပါးမှ လွတ်သည်ဟူ၍ မရှိချေ။

ဤမဇ္ဈိမပဋိပဒါ=အလယ်လမ်း အကျင့် ဂ-ပါးသည်လည်း
 သိက္ခာ ၃-ပါးသာလျှင် ဖြစ်တော့သည်။ ထင်ရှားစေအံ့-

ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပုံ [သော]

သမ္မာဝါစာ=မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း၊

သမ္မာကမ္မန္တ=မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊

သမ္မာအာဇီဝ=မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း-

တို့သည် သီလသာသနာ သီလသိက္ခာများ ဖြစ်သည်။

သမ္မာဝါယာမ=မှန်ကန်စွာ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း၊

သမ္မာသတိ=မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း၊

သမ္မာသမာဓိ=မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း-

တို့သည် သမာဓိသာသနာ သမာဓိသိက္ခာများ ဖြစ်သည်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ=မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း၊

သမ္မာသင်္ကပ္ပ=မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း-

တို့သည် ပညာသာသနာ ပညာသိက္ခာများ ဖြစ်သည်။

ဤသို့ အလယ်လမ်းအကျင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ၈-ပါးတို့သည် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါး သာသနာ ၃-ပါး၌ အကျုံးဝင်လေသည်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော် ဟူသမျှသည်လည်း သိက္ခာ ၃-ပါး သာသနာ ၃-ပါးသာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ တရားဦးဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာ ဒေသနာဖြင့် နောက်ဆက်လက်၍ ဟောတော်မူလတ္တံ့သော ပိဋက ၃-ဖြာ သုတ် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ တရားတော်တို့၏ ပနွက်သံရိုက် အခြေခံအုတ်မြစ်ချ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေတော့သည်။

ယင်းသို့ မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံသိမြင်
 တော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ပယ်ရှားရမည့် အစွန်းတရား ၂-ပါးကို
 ၎င်း၊ ကျင့်ကြံရမည့် အလယ်လမ်း တရားကို၎င်း ဝေဘန်ဟော
 ကြားတော်မူပြီးလျှင် အလယ်လမ်း အကျင့်တရား ၈-ပါး
 တွင် ပါဝင်သည့် မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း = သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်တရား
 ဖြင့် သိမြင်သော အမှန်တရား ၄-ပါး (သစ္စာ ၄-ပါး) ကို
 “ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ” စသည်ဖြင့် ဟော
 ကြားတော်မူသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ဤသစ္စာ ၄-ပါး အမှန်တရားကို
 လည်း မိမိကိုယ်တော်တိုင် မဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်
 တော်မူခဲ့သည်။

သစ္စာ ၄-ပါး အမှန်တရားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် ယင်း
 သစ္စာ ၄-ပါး၌ —

၁။ ဤတရားကား မှန်ကန်သည့် သစ္စာတရားဖြစ်သည်
 ဟု သိသော သစ္စဉာဏ်၊

၂။ ဤတရားကား သိရမည် ပယ်ရမည် ဆိုက်ရောက်
 ရမည် ပွားများရမည် ဟူ၍ ပြုလုပ်ရမည့် ကိစ္စကို သိသော
 ကိစ္စဉာဏ်၊

၃။ ဤတရားကို သိပြီးပြီ ပယ်ပြီးပြီ ဆိုက်ရောက်ပြီး
 ပြီ ပွားပြီးပြီဟူ၍ ပြုလုပ်ပြီးသည်ကို သိသော ကတဉာဏ်
 အားဖြင့် ဉာဏ် ၃-ပါးဖြင့် သိမြင်မှ အမြင်ဓာတ် အသိဓာတ်
 ပညာဓာတ် ဝိဇ္ဇာဓာတ် အလင်းဓာတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း
 ကို—

“ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ” —

စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

သစ္စာလေးပါးရှိရာတွင် တပါး တပါး၌ သစ္စညဏ် ကိစ္စ
ညဏ် ကတညဏ်ဟု ညဏ် ၃-ပါးစီဖြစ်ရာ ပေါင်းအခြင်းအရာ
၁၂-ပါး ဖြစ်သည်။ ယင်း ညဏ် ၃ ကြိမ်စီ အခြင်းအရာ ၁၂-ပါး
ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို မသိလျှင် “ဘုရား” ဟု ဝန်မခံနိုင်၊ သိမှသာ
ဝန်ခံနိုင်ကြောင်းကို—

“ယာဝ ကိဝဉ္စ မေ ဘိက္ခဝေ” —

စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

ထို့နောက်မှ ဆက်လက်၍ ကိုသို့သိခြင်းကြောင့်—

ငါ့အား ညဏ်အမြင်ထင်ရှားခဲ့လေပြီ၊
(ညဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ)

ငါ၏လွတ်မြောက်ခြင်းသည် မပျက်စီးနိုင်တော့ပြီ၊
(အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တိ)

ငါ၏ ဤဘဝဖြစ်ခြင်းသည် နောက်ဆုံးပေတည်း၊
(အယမန္တိမာ ဇာတိ)

နောက် တဖန်ဘဝဖြစ်ရန် မရှိတော့ပြီ၊
(နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ) —

ဟူ၍ ကြုံးဝါး ဟောကြားတော်မူသည်။

ယင်းသို့ ဟောကြားတော်မူသည်ကို ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့ နှစ်ထောင်း
အားရ လက်ခံကြသည်။

ထိုငါးပါးတွင် အရှင်ကောဏ္ဍညသည် “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓဇံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ = မြစ်ပေါ်သမု ချုပ်ပျက်ရမည်” ဟု တရားမျက်စိအမြင် မြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ မြေပြင်၌ တညီသော နတ်မှစ၍ ကောင်းကင်၌ တညီသည့် နတ်ဟူ၍ အဆင့်ဆင့် တပြိုင်နက်တည်း ကောင်းချီးပေးကြသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်သည်လည်း “ကောဏ္ဍည တရားသိမြင်ပြီ၊ ကောဏ္ဍည တရားသိမြင်ပြီ” ဟု ဥဒါန်းကျူးတော်မူသည်။

အရှင်ကောဏ္ဍညသည်လည်း တရားကို သိမြင်ပြီဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းပြုခွင့်တောင်းသည်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း “ဟေ ဘိက္ခု = ရဟန်းလာလော့၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ငြိမ်းစေရန် ငါဘုရား ဟောသည့်တရားကို ကျင့်လော့” ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

ဤသို့လျှင် မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည်—

ပြောဆိုမိန့်ကြားသည့်အတိုင်း လုပ်၍
လုပ်ဆောင်ကျင့်ကြံသည့် အတိုင်း ပြောဆို မိန့်ကြား
သောကြောင့်—

“တထာဂတ” ဂုဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူကြောင်း ထင်ရှား
သိသာလှပေပြီ။

ဓမ္မစကြာနိဒါန်း မာတိကာ

	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	တထာဂတ.ဂုဏ်တော်နှင့် ဓမ္မစကြာတရားတော်	က
၁။	ပါရမီတရားကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း	... ကိ
၂။	ဒုက္ကရစရိယာကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း	... ကု
၃။	အလယ်လမ်းကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ရခြင်း	... ကဲ
၄။	မာရ်နတ် အနှောင့်အယှက်ကို ဖြိုဖျက်ရခြင်း	... ကော်
၅။	ကိလေသာတိုက်ပွဲကို ဆင်နွဲရခြင်း	... ခါ
	ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်ကိုရခြင်း	... ခါ
	ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်ကိုရခြင်း	... ခ
	အာသဝက္ခယညာဏ်ကိုရခြင်း	... ဝ
	သတ္တဌာန စံနေတော်မူခြင်း	... ၃
၁။	ပလ္လင်္ဂသတ္တာဟ	... ၃
၂။	အနိမိသသတ္တာဟ	... ၃
၂။	စင်္ဂမသတ္တာဟ	... ၃
၄။	ရတနာသရသတ္တာဟ	... ၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅။ အဇပါလသတ္တာဟ ၉၉
၆။ မုစလိန္နသတ္တာဟ ၉၉
၇။ ရာဇာယတနသတ္တာဟ ၉၉
ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူပုံ ၁၀၀
ချမ်းသာခံအကျင့် ၁၀၀
ဆင်းရဲခံအကျင့် ၁၀၀
အလယ်လမ်းအကျင့် ၁၀၁
၁။ မှန်ကန်စွာ သိမြင်ခြင်း ၁၀၁
၂။ မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း ၁၀၁
၃။ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်း ၁၀၁
၄။ မှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း ၁၀၁
၅။ မှန်ကန်စွာ အသက်မွေးခြင်း ၁၀၁
၆။ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်ကြိုးစားခြင်း ၁၀၁
၇။ မှန်ကန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း ၁၀၁
၈။ မှန်ကန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း ၁၀၁
အကျင့်သိက္ခာ ၃-ပါး ၁၀၁

ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ် ပါဠိတော်-နိဿယ မာတိကာ

	စာမျက်နှာ ပါဌ်	စာမျက်နှာ နိဿယ
၁။ ဓမ္မစကြာအမှတ် ၁	၁၅
၂။ ဓမ္မစကြာနိဒါန်း ၂	၁၆
၃။ အယုတ်တရား နှစ်ပါး ၃	၁၉
၄။ အလယ်အလတ် အကျင့်တရား ၃	၁၇
၅။ ဒုက္ခသစ္စာ ၄	
၆။ သမုဒယသစ္စာ ၄	၂၀
၇။ နိဗ္ဗာန်သစ္စာ	— ၄	၂၁
၈။ မဂ္ဂသစ္စာ ၅	၂၂
၉။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စညာဏ် ၅	၂၂
၁၀။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စညာဏ် ၅	၂၃
၁၁။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတညာဏ် ၅	၂၄
၁၂။ သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စညာဏ် ၆	၂၅
၁၃။ သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စညာဏ် ၆	၂၅

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ ပါဌ်	စာမျက်နှာ နိဿယ
၁၄။ သမုဒယသစ္စာ၌ ကတညဏ်	... ၆	၂၆
၁၅။ နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စညဏ်	... ၆	၂၇
၁၆။ နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စညဏ်	... ၇	၂၈
၁၇။ နိရောဓသစ္စာ၌ ကတညဏ်	... ၇	၂၉
၁၈။ မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စညဏ်	... ၇	၃၀
၁၉။ မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စညဏ်	... ၇	၃၀
၂၀။ မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတညဏ်	... ၈	၃၁
၂၁။ ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ	၈	၃၂
၂၂။ ယခုမှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ	၈	၃၂
၂၃။ ပစ္စဝေက္ခဏ ညဏ်ဖြင့် သိမြင်ပုံ....	၉	၃၃
၂၄။ ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့ တရားကို နှစ်သက်ကြပုံ	... ၉	၃၄
၂၅။ အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန် ဖြစ်ပုံ	... ၉	၃၄
၂၆။ နတ်ဗြဟ္မာတို့ကောင်းချီးပေးပုံ	... ၁၀	၃၅
၂၇။ တသောင်းသော လောကဓာတ် ထုန်လှုပ်ပုံ	... ၁၂	၃၈

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ ပါဌ်	စာမျက်နှာ နိဿယ
၂၈။ အထောင်အလင်း ဖြစ်ပေါ်လာစဉ်....	၁၂	၃၈
၃၉။ မြစ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ	၁၃	၃၈
၃၀။ အညွှာသိကောဏ္ဍည		
ရှင်ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပုံ....	၁၃	၃၉
၃၁။ ဟေိဘိက္ခုရဟန်းဖြစ်ပုံ ၁၃	၄၀
နိဂုံး	—	၄၁

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ် ပါဠိတော်နှင့် နိဿယ
မာတိကာ ပြီး၏။

ဇယစက္ကမြတ်ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှိခိုးတော်ကြီး

ဇယစက္ကော ဇယန္တော ယော၊ ဇယိတဗ္ဗေ ဇယာသနေ။
ဇယာပေသိ ဇယေသိနံ၊ ဇယံ ဒေတု ဇယုတ္တရော။

ယော ဇယစက္ကော = ပါရမီတော်ဆယ်ချက် အောင်လက်နက် ပိုင်ရှင်
အကြင် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။

ဇယာသနေ = အောင်သိဒ္ဓိ ဆင်မြန်းသည့် ပလ္လင်နန်းမှန်ကင်း အောင်
ဗောဓိပင်ရင်း၌။

ဇယိတဗ္ဗေ = အောင်အပ်သည့်တရား မာရ်ငါးပါး အပေါင်းတို့ကို။

ဇယန္တော = အကြွင်းမဲ့ချေမှုန်းလျက် ဖျက်ဖြုန်းကာ ပယ်ရှင်း၍ အောင်
ခြင်းကြီး အောင်တော်မူခဲ့လေပြီ။

ဇယေသိနံ = မြတ်နိဗ္ဗာန် အောင်ခန်းနှင့် အောင်ဘိသိက် ပန်းမင်္ဂ
ဖိုလ်ကို များထိုထို ဝဋ်အတွင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် အာသာ
ကြီးဖြင့် ရှာမှီးကာ နေကြကုန်သူတို့အား။

ဇယာပေသိ = ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ အောင်ပန်းကို ဆွတ်ချူ၍
ထွတ်အငူ အမြိုက်ဓာတ်သို့ ဆိုက်ကပ်တော်မူစေ၍ အောင်
စေတော်မူလေပြီ။

ဇယုတ္တရော = အောင်သူတကာတို့၏ မှန်ကင်း အောင်ခြင်းတကာတို့၏
ဥသျှောင် ထွတ်ခေါင်မြတ် သရဗူ သယမ္ဘူမကိုဋ်ထီး အောင်ပွဲ
ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်ပေထသော။

သော ဇယစက္ကော = အလုံးစုံ အောင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော
ထို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။

မေ = မြတ်နိဗ္ဗာန် အောင်ပန်းကို ဆွတ်ချူရန် လက်လှမ်း၍ ကြိုးပမ်းကာ
အာသာကြီးဖြင့် ရှာမှီးသူ အကျွန်ုပ်အား။

ဇယံ = အောင်ခြင်းကို (ဝါ) အောင်ပန်းဝေမြိုင် အောင်ပူးတွေ
ကြိုင်လှိုင်သည့် အောင်သိဒ္ဓိ ပန်းခိုင်ကြီးကို။

ဒေတု = ပေးသနားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

ဓမ္မစကြာ

ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓမ္မစကြာအမ္ဗန်း

- (က) ဘိက္ခုနံ ပဉ္စဝဂ္ဂိနံ၊
ဣသိပတန နာမကေ။
ဗိဂဒါယေ ဓမ္မဝရံ၊
ယံ တံ နိဗ္ဗာနပါပကံ။
- (ခ) သဟမ္ပတိနာမကေန၊
မဟာဗြဟ္မေန ယာစိတော။
စတုသစ္စံ ပကာသေန္တော၊
လောကနာထော အဒေသယိ။

(ဂ) နန္ဒိတံ သဗ္ဗဒေဝေဟိ၊
 သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသာဓကံ။
 သဗ္ဗလောက ဟိတတ္ထာယ၊
 ဓမ္မစက္ကံ ဘဏာမ ဟေ။

(ခ) ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

ဧဝံ မေ သုတံ—

ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ ဝိဟ-
 ရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။

တတြ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။
 အာမန္တေသိ—

(၂) အယုတ်တရား နှစ်ပါး

ဒွေမေ ဘိက္ခုဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိ-
 တဗ္ဗာ။

ကတမေ ဒွေ—

ယော စာယံ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာ-
 ခုယောဂေါ ဟိနော ဂမ္ဗော ပေါထုဇ္ဇနိကော
 အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော။

ယော စာယံ အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ
 ဒုက္ခော အနရိယော အနတ္ထသံဟိတော။

(၃) အယယ်အလတ် အကျင့်တရား

ဧတေ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပ-
ဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ
စက္ခုကရဏီ ဣဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာ-
ယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

ကတမာ စ သာ ဘိက္ခုဝေ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ
တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဣဏ-
ကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။

သေယျထိဒံ-

သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာ-
ကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော
သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

အယံ ခေါ် သာ ဘိက္ခုဝေ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ
တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဣဏ-
ကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

(၄) ဒုက္ခသစ္စာ

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။
 ဇာတိံပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ ဗျာဓိပိ ဒုက္ခော၊
 မရဏံပိ ဒုက္ခံ၊ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊
 ဝိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ယံဝိန္တံ န လဘတိ
 တံပိ ဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ^၁ ဒုက္ခာ။

(၅) သမုဒယသစ္စာ

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယ-
 သစ္စံ။

ယာယံ တဏှာ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ^၂ နန္ဒိရာဂ-
 သဟဂတာ^၃ တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ။

သေယျထိဒံ-

ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။

(၆) နိရောဓသစ္စာ

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယ-
 သစ္စံ။

ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ-
 ဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ
 အနာလယော။

၁-ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (မူကဲ့) ၂-ပေါနောဘဝိကာ (မူကဲ့)
 ၃-နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (မူကဲ့)

(၇) မဂ္ဂသစ္စာ

ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခ နိရောဓ ဂါမိနိ-
ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌဂိုကော မဂ္ဂေါ။

သေယျထိဒံ—

သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာ-
ကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော
သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

(၈) ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

“ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ
အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ပုဒပါဒိ၊ ဉာဏံ
ပုဒပါဒိ၊ ပညာ ပုဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ပုဒပါဒိ၊ အာ-
လောကော ပုဒပါဒိ။

(၉) ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညေ-
ယျ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခု ပုဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ပုဒပါဒိ၊ ပညာ
ပုဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ပုဒပါဒိ၊ အာလောကော ပုဒပါဒိ။

(၁၀) ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာ-
တ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု

ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဣဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၁) သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

“ဣဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စ” န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဣဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၂) သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟာတဗ္ဗ” န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿု-
တေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဣဏံ ဥဒပါဒိ၊
ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော
ဥဒပါဒိ။

(၁၃) သမုဒယသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟိန” န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဣဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ
ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၄) နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

“ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စ” န္တိ မေ
ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု

ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၅) နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္စိ-
ကာတဗ္ဗ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ
ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၆) နိရောဓသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္စိ-
ကတ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ
ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၇) မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

“ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယ-
သစ္စ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ
ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၈) မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ
အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗ”န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ
အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ

ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာ-
လောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၉) မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

“တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ
အရိယသစ္စံ ဘာဝိတ” န္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ
အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ
ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာ-
လောကော ဥဒပါဒိ။

(၂၀) ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ

ယာဝကီဝဉ္ဇ မေ ဘိက္ခဝေ ဣမေသု စတုသု
အရိယသစ္စေသု ဧဝံ တိပရိဝနံ ဒွါဒသာကာရံ
ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ န သုဝိသုဒ္ဓိံ အဟောသိ။

နေဝ တာဝါဟံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကေ
လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿ-
မဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ
“အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ” တိ
ပစ္စညာသိ။

(၂၁) ယခုမှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ

ယတော စ ခေါ မေ ဘိက္ခဝေ ဣမေသု စတုသု
အရိယသစ္စေသု ဧဝံ တိပရိဝနံ ဒွါဒသာကာရံ
ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓိံ အဟောသိ။

အထာဟံ ဘိက္ခုဝေ သဒေဝကေ လောကေ
သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ
ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ “အနုတ္တရံ သမ္မာ-
သမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ပစ္စညာသိံ။

(၂၂) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပုံ

ဉာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ ဥဒပါဒိ “အကုပ္ပိ
မေ ဝိမုတ္တိံ၊ အယ’မန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ
ပုနဗ္ဗဝေါ”တိ။

(၂၃) ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့ တရားကိုနှစ်သက်ကြပုံ
ဣဒ’မဝေါစ ဘဂဝါ။

အတ္တမနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဘဂဝတော
ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ။

(၂၄) အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်ဖြစ်ပုံ

ဣမသ္မိံ စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ
အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ ဝိရဇံ ဝိတမလံ
မေုစက္ခု ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ
နရောဓေဓ္မ”န္တိ။

(၂၅) နတ်ဗြဟ္မာတို့ ကောင်းချီးပေးပုံ

ပဝတ္တိတေ စ ပန ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ ဘုဗ္ဗာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပင်္ဂိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ”တိ။

ဘုဗ္ဗာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတ္တာ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပင်္ဂိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ”တိ။

စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတ္တာ တာဝတိံသာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပင်္ဂိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ”တိ။

တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ ယာမာ
ဒေဝါ သဒ္ဓိံမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ
ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ
ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ
ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ” တိ။

ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ တုသိတာ
ဒေဝါ သဒ္ဓိံမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ
ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ
ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မု-
နာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ” တိ။

တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ နိဗ္ဗာနရတီ
ဒေဝါ သဒ္ဓိံမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂဝတာ
ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ
ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ
ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ” တိ။

နိဗ္ဗာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ ပရနိဗ္ဗိတ-
ဝသဝတ္တိံ ဒေဝါ သဒ္ဓိံမနုဿာဝေသုံ “ဧတံ ဘဂ-
ဝတာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ

အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမ-
ဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန
ဝါ ဗြဟ္မဏှာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိ”တိ။

ပရနိဗ္ဗိတဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ
ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ သဒ္ဓ’မနုဿာဝေသုံ “တေံ
ဘဂဝတာ မာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါ-
ယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ
သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ
မာရေန ဝါ ဗြဟ္မဏှာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောက-
သ္မိ”တိ။

ဣတိဟ တေန ခဏေန တေန လယေန
တေန မုဟုတ္တေန ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဓေါ
အပ္ပဂစ္ဆိ”။

(၂၆) တသောင်းသော လောကဓာတ် တုန်လှုပ်ပုံ

အယဉ္ဇ ဒသသဟဿိလောကဓာတု သံကမ္ပိ
သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေမိ။

(၂၇) အရောင်အလင်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

အပ္ပမာဏော စ ဥဋ္ဌာရော ဩဘာသော
လောကေ ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္ပ ဒေဝါနံ
ဒေဝါနုဘာဝန္တိ”။

၁-အပ္ပဂစ္ဆိတိ။ ၂-ဒေဝါနုဘာဝံ (မူကွဲ)

(၂၇) မြတ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ

အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ-
“အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော၊ အညာသိ
ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော” တိ။

ဣတိဟိဒိ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ
အညာသိကောဏ္ဍညောတွေဝ နာမံ အဟောသိ။

(၂၉) အညာသိကောဏ္ဍည ရှင်ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပုံ

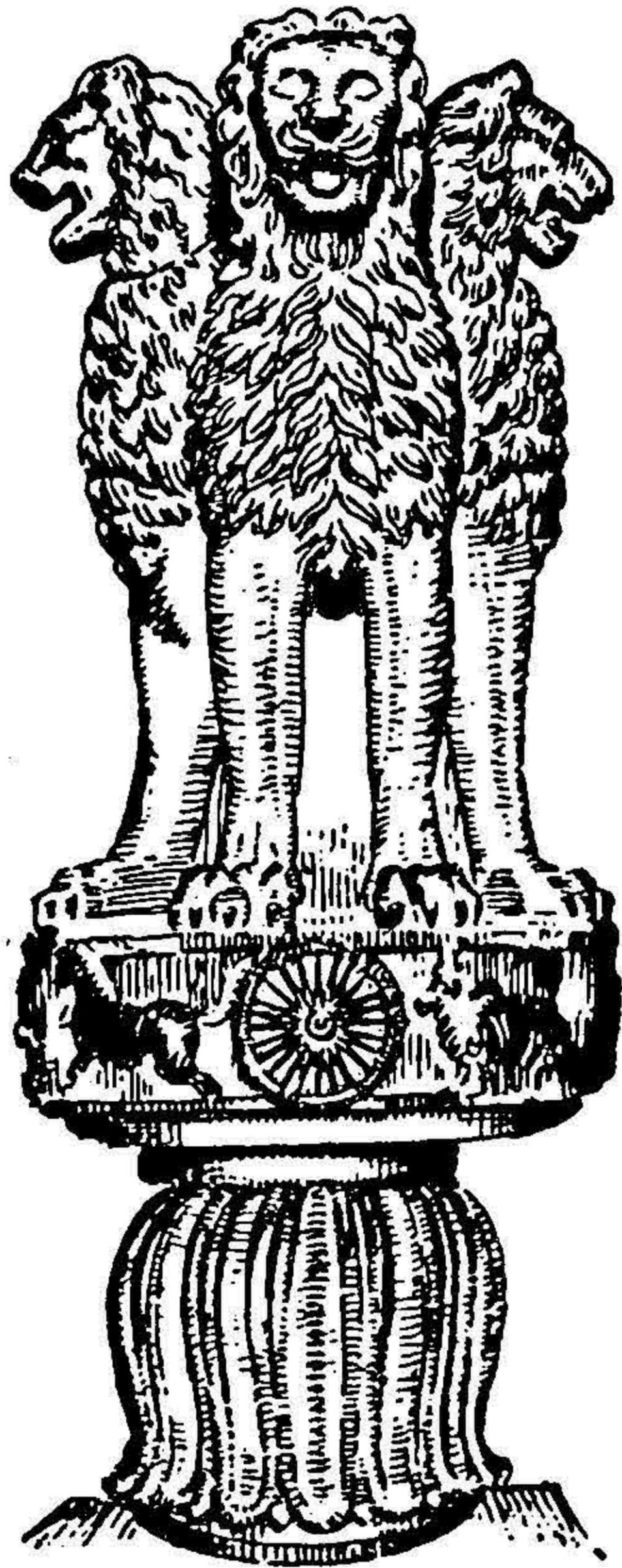
အထ ခေါ် အာယသ္မာ အညာသိကောဏ္ဍညော
ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယော-
ဂါဋ္ဌဓမ္မော တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကထော
ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော အပရပ္ပစ္စယော သတ္ထုသာ-
သနေ ဘဂဝန္တံ တေဒဂေါစ-

“လဘေယျာဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ
ပဗ္ဗဇံ၊ လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

(၃၀) ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းအဖြစ် ရပုံ

“ဧဟိ ဘိက္ခု” တိ ဘဂဝါ အဂေါစ၊ သွာက္ခာ-
တော ဓမ္မော၊ စရ မြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ
အန္တကိရိယာယာတိ။ သာဝ တဿ အာယသ္မ-
တော ဥပသမ္ပဒါ အဟောသိတိ။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ် နိဋ္ဌိတံ။

ဣသိပတန မိဂဝါဂုန်တော့၌ အာဓဿာကကျောက်တိုင်

ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓ

ဓမ္မစကြာသုတ် နိဿယ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓမ္မစကြာအမှုန်း

(က-ခ) စတုသစ္စံ၊ သစ္စာလေးပါးကို။ ပကာသေန္နော၊ ပြတော်မူသော။ လောကနာထော၊ လူတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ သဟမ္ပတိ နာမကေန၊ သဟမ္ပတိအမည်ရှိသော။ မဟာဗြဟ္မေန၊ မြတ်သော ဗြဟ္မာ မင်းသည်။ ယာစိတော၊ တရားဟောစီမံသောငှါ တောင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဣသိပတန နာမကေ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့၏ ကောင်းကင်မှ သက်ရာ၊ ကောင်းကင်သို့ တက်ရာ ဖြစ်၍ ဣသိပတန အမည်ရှိသော။ မိဂဒါယေ၊ သား တို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ မိဂဒါဝုန် သားပေါင်းစုံသည့် တော ရပ်၌။ ပဉ္စဝဂ္ဂိနံ၊ ငါးယောက်အစု ရှိခြင်းကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂိ အမည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ကောဏ္ဍည၊ ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်၊ အဿဇိ ရဟန်းတို့အား။ နိဗ္ဗာနပါပကံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ဓမ္မဝရံ၊ မြတ်သောတရားဖြစ်သော။ ယံ ဓမ္မစက္ကံ၊ အကြင် ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်ကို။ အဒေသယံ၊ ဟောတော်မူပြီ။

(ဂ) သဗ္ဗဒေဝေဟိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သမ္မုတိနတ်၊ ဥပပတ္တိနတ်၊ ဝိသုဒ္ဓိနတ် တို့သည်။ ဝါ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော

နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်။ နန္ဒိတံ၊ နှစ်လို့အပ်သော။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ-
 သာဓကံ၊ ခပ်သိမ်းသော လောကီ-လောကုတ္တရာ၊ ပစ္စုပ္ပန်-
 သံသရာ စည်းစိမ်ကို ပြီးစေတတ်သော။ တံ ဓမ္မစက္ကံ၊ ထို ဓမ္မ-
 စကြာ ဒေသနာတော်ကို။ သဗ္ဗလောကဟိတတ္ထာယ၊ ခပ်သိမ်း-
 သော လောက၏ အစီးအပွားအကျိုးငှါ။ ဟေ၊ အို အရှင်
 သူတော်ကောင်းတို့။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဘဏာမ၊ ရွတ်ကြ
 ကုန်အံ့။

(၁) ဓမ္မစကြာနိဒါန်း

ဘန္တေ ကဿပ၊ အရှင်မဟာကဿပ။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤ ဓမ္မ-
 စက္ကံ ပဝတ္တနသုတ်ကို။ မေ-မယာ၊ အကျွန်ုပ် အာနန္ဒာထေရ်
 သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မျက်မှောက်
 တော်မှ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ သုတံ၊ ကြားလိုက်ရင်း။

ကေံ၊ တပါးသော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊
 ဣသိပတန အမည်ရှိသော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝုန်တော၌။
 ဝိဟရတိ၊ နေတော်မူ၏။ တတြ ခေါ်၊ ထိုဣသိပတန မိဂဒါဝုန်
 တောဝယ် နေတော်မူသော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား
 သခင်သည်။ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိ အမည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
 ရဟန်းတို့ကို။ အာမန္တေသိ၊ မိန့်တော်မူ၏။

(၂) အယုတ်တရားနှစ်ပါး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဗ္ဗဇိတေန၊ ရဟန်းဖြစ်သော
 သူသည်။ ဒေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေ အန္တာ၊ ဤ အယုတ်-
 တရားအစုတို့ကို။ န သေဝိတဗ္ဗာ၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်။

ဒွေ အန္တော၊ ရဟန်းတို့ မမှီဝဲအပ် ကုန်သော အယုတ်
တရား နှစ်ပါးအစုတို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့
နည်း။

ဟိနော၊ ယုတ်သော။ ဂါမ္မော* ၊ ရွာထူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။
ပေါထုဇ္ဇနိကော၊ ပုထုဇ္ဇနတို့၏ အလေ့အကျက်ဖြစ်သော။ အနု-
ရိယော၊ အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော။ အနတ္ထသံဟိတော၊
စီးပွားချမ်းသာ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မစပ်သော။ ကာမေသု၊
တောဘူမက တရားတည်းဟူသော ဝတ္ထုကာမတို့၌။ ကာမ-
သုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂတည်းဟူသော ကိလေသ
ကာမနှင့် ယှဉ်သော ချမ်းသာကို အဘန်တလဲလဲ ခံစားခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော။ ယော စာယံ-ယော- စ အယံ အန္တော၊
အကြင် အစုသည်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဆူးငြောင့်ကိုမှီ၍ အိပ်ခြင်း
စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သော။ အနုရိယော၊
အရိယာမဟုတ်သော တိတ္ထိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော။ အနတ္ထသံဟိ-
တော၊ စီးပွားချမ်းသာဖြစ်ကြောင်းနှင့် မစပ်သော။ အတ္တ-
ကိလမထာနုယောဂေါ၊ မိမိကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်းကို အဘန်
တလဲလဲ ဖြစ်စေတတ်သော။ ယော စာယံ-ယော စ အယံ
အန္တော၊ အကြင် အစုသည်၎င်း။ ဒွေ အန္တော၊ အယုတ်တရား
နှစ်ပါးအစု မည်ကုန်၏။

(၃) အလယ်အလတ် အကျင့်တရား

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧတေ ခေါ ဥဘော အန္တေ၊ ထို
ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂ၊ ဟူသော
အယုတ်တရား နှစ်ပါးအစုတို့ကို။ အနုပဂမ္မ၊ မကပ်မူ၍။
တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍

သိတော် မူအပ်သော။ စက္ခုကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော။ ဉာဏကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကို ပြုတတ်သော။ မဇ္ဈိမာ၊ ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂ သဿတဒိဋ္ဌိ ဟူသော တခုသော အစု၊ အတ္တကိလမထာနုယောဂဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဟူသော တခုသော အစု၏ အလယ်၌ ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် ခြင်းကို အလိုရှိသော သူတို့သည် ကျင့်အပ်သော အကျင့်သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော သဥပါဒိ- သေသ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်သော။ စက္ခုကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ် သော။ ဉာဏကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကို ပြုတတ် သော။ ယာမဇ္ဈိမာပဋိပဒါ၊ အကြင် အလတ်ဖြစ်သော အကျင့် သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာလေးပါး ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာ လေးပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။

သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ ထိုအလတ်ဖြစ်သော အကျင့် သည်။ ကတမာ စ၊ အဘယ်နည်း။

အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌင်္ဂိကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ်လျှင်တည်း။

ဣဒံ - မဂ္ဂံ ၊ ဤ မဂ္ဂင်သည်။ သေယျထာ - ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။

- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကောင်းစွာမြင်ခြင်း။
- (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းစွာကြံခြင်း။
- (၃) သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းစွာဆိုခြင်း။
- (၄) သမ္မာကမ္မန္တော၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း။
- (၅) သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကောင်းစွာအသက်မွေးခြင်း။
- (၆) သမ္မာဝါယာမော၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း။
- (၇) သမ္မာသတိ၊ ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း။
- (၈) သမ္မာသမာဓိ၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်ခြင်း။

ဣဒံ - ဓမ္မဇာတံ၊ ဤ ရှစ်ပါးသော သဘောတရားသည်။ မဂ္ဂံ ၊ မဂ္ဂင်မည်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတေန၊ ငါဘုရားသည်။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော။ စက္ခုကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော။ ဉာဏကရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကို ပြုတတ်သော။ အယံ ခေါ် သာ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ၊ ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည်။ ဥပသမာယ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ။ အဘိညာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာ သိခြင်းငှါ။ နိဗ္ဗာနာယ၊ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

(၄) ဒုက္ခသစ္စာ

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဇာတိပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်
 လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ ဇရာပိ၊
 ဆိုးရွား ဟောင်းမြင်း အိုမင်း ရင့်ရော်ရခြင်း သည်လည်း။
 ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ ဗျာဓိပိ၊ ဖျားနာရ
 ခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၏။
 မရဏံပိ၊ သေရခြင်း သည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏
 အကြောင်း ဖြစ်၏။ အပ္ပိယေဟံ၊ မချစ် မနှစ်လို အပ်သေး
 သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အတူတကွ ပေါင်းယှဉ်ရ
 ခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ ဆင်းရဲ၏။ ပိယေဟံ၊ ချစ်နှစ်လို
 အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ ကွေ့ကွင်း
 ကင်းကွာ ရှေ့ခွါ ဖဲကြဉ် မပေါင်းယှဉ်ရခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊
 ဆင်းရဲ၏။ ယံပိစ္ဆံ၊ အကြင် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းစသော သဘော
 တရား ငါ့အား မဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ စသည်ဖြင့် တောင့်တ
 ခြင်းကို။ န လဗ္ဘတိ*၊ မရအပ်။ တံပိ၊ ထို တောင့်တတိုင်း မရ
 ခြင်းသည်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ သံခိတ္တေန၊ အကျဉ်း အား
 ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာပိ*၊ ဥပါဒါန်၏
 အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။

ဣဒံ ခေါ ပန - ဓံမ္မဇာတံ၊ ဤ ဇာတိ-အစရှိသော တရား
 သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယာတို့သည်
 သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။

(၅) သမုဒယသစ္စာ

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယာယံ တဏှာ၊ အကြင် လောဘ
 သည်။ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ၊ တဘန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်

ယောအလေ့ရှိ၏။ နန္ဒီရာဂသဟဂတာ၊ နှစ်သက်ခြင်း တပ်ခြင်း
ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ တတြ တတြ၊ ထိုထို ကိုယ်၏ အဖြစ်၊ ထိုထို
အာရုံ၌။ အဘိနန္ဒီနိ၊ အလွန် နှစ်သက်တတ်၏။

ဣဒံ-ယော တဏှာ၊ ဤ တဏှာသည်။ ယေယျဏာ-
ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။

ကာမတဏှာ၊ ရှုပါရုံစသောဝတ္ထုကာမကို တပ်တတ်သော
တဏှာလည်းကောင်း။ ဘဝတဏှာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွ
ဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်
တကွဖြစ်သော တဏှာလည်းကောင်း။

ဣဒံ ခေါ ပန-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤတဏှာဟူသော သဘောတရား
သည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယ-
သစ္စံ၊ အရိယာတို့သည် သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။

(၆) နိရောဓသစ္စာ

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တဿာယေဝ တဏှာယ၊ ထိုကာမ
တဏှာစသည်ဖြင့် ဝေဘန်အပ်သော လောဘ၏ သာလျှင်။
ယော အသေသဝိရာဂနိရောဓော၊ အကြင် အကြွင်းမဲ့ တပ်ခြင်း
ကင်းရာ၊ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော စာဂေါ၊ အကြင်
စွန့်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ အကြင်
ဝေးစွာ စွန့်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယာ မုတ္တိ၊ အကြင်
လွတ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ယော အနာလယော၊ အကြင်
ကပ်ငြိခြင်းကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုတ္တိ၊ ရှိ၏။

ဣဒံ ခေါ ပန-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်ဟူသော သဘောတရား
သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊
အရိယာတို့သည် သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။

(၇) မဂ္ဂသစ္စာ

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အယမေဝ မဂ္ဂေါ၊ ဤမဂ္ဂသည်လျှင်။ အဋ္ဌဂီကော၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဣဒံ - မဂ္ဂံ ၊ ဤ မဂ္ဂင်သည်။ သေယျထာ - ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။

- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ကောင်းစွာမြင်ခြင်း။
- (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းစွာကြံခြင်း။
- (၃) သမ္မာဝါစာ၊ ကောင်းစွာဆိုခြင်း။
- (၄) သမ္မာကမ္မန္တော၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း။
- (၅) သမ္မာအာဇီဝေါ၊ ကောင်းစွာအသက်မွေးခြင်း။
- (၆) သမ္မာဝါယာမော၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း။
- (၇) သမ္မာသတိ၊ ကောင်းစွာအောက်မေ့ခြင်း။
- (၈) သမ္မာသမာဓိ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်း။

ဣဒံ ခေါပန-ဓမ္မဇာတံ၊ ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားသည်လျှင်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယာတို့သည် သိအပ်သော သစ္စာမည်၏။

(၈) ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

[သစ္စာလေးပါးကို သရုပ်အားဖြင့် ပြတော်မူပြီး၍ ဤ သစ္စာလေးပါး၌ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ် ဟူသော အပြန်သုံးပါးကို ပြတော်မူခြင်းငှါ “ဣဒံ ဒုက္ခံ” အစရှိသော ဒေသနာတော်ကို မိန့်တော်မူသည်။]

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤ တဏှာကြည်သော တေ-ဘူမက တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊

အရိယသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ ဇာတိဒုက္ခ-စသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ တည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ အရောင်ဖလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်]

(၉) ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ် ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ပရိညေယျံ၊ ဤတရားကား ဒုက္ခတည်း၊ ဤဒုက္ခကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤထက် အလွန်၊ ဤမှ အောက် အယုတ်မရှိဟု ထက်ဝန်းကျင်မှ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ ဇာတိဒုက္ခ-စသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။

ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာအရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်]

(၁၀) ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ် ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ပရိညာတံ၊ ဤတရားကား ဒုက္ခတည်း၊ ဤဒုက္ခကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤထက် အလွန်၊ ဤမှ အောက် အယုတ် မရှိဟု ထက်ဝန်းကျင်မှ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနုဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ ဇာတိဒုက္ခ-စသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာအရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်]

(၁၁) သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤ တဏှာဟူသော လောဘ
သည်။ ဒုက္ခသမုဒယံ၊ ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အရိယ-
သစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရား
သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊
မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊
သမုဒယသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမပျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊
ကင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ သမုဒယသစ္စာကိုသိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊
ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊ အခြင်း
အရာအားဖြင့် ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဟူ၍
သုံးပါး၊ ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဓတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊
ဖောဠဗ္ဗတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာဟူ၍ အာရုံအားဖြင့် ကဆယံရှစ်ပါး၊
အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်အားဖြင့် သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ အတိတ်၊
အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးအားဖြင့် တရားရှစ်ပါးရှိ၏ဟု
အပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊
သမုဒယသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်၏။ အာလောကော၊ သမုဒယသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော
မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော
ပညာအရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်]

(၁၂) သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ် ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယ-
သစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ပဟာ-

တဗ္ဗံ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်ကို သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်၊ ကာမ
 ဓာဂကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ ရူပဓာဂ၊ အရူပဓာဂကို အရဟတ္တ
 မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။
 ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားစဘူး
 ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ သမုဒယသစ္စာကို
 မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။
 ဉာဏံ၊ သမုဒယသစ္စာကို သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊ အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာဟူ၍ သုံးပါး၊
 ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဓတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဠဗ္ဗတဏှာ၊
 ဓမ္မတဏှာဟူ၍ အာရုံအားဖြင့် တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ
 သန္တာန်အားဖြင့် သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊
 ပစ္စုပ္ပန် ကာလသုံးပါးအားဖြင့် တရားရှစ်ပါးရှိ၏ဟု အပြား
 အားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊
 သမုဒယသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်၏။ အာလောကော၊ သမုဒယသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော
 မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော
 ပညာအရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်]

(၁၃) သမုဒယသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ် ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယ-
 သစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ပဟိနံ၊
 မဂ်လေးပါးဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-

မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနု-
 နုဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရား
 တို့၌။ စက္ခု၊ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိ
 သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ သမုဒယသစ္စာကို
 သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်
 အားဖြင့် တပါး၊ အခြင်းအရာအားဖြင့် ကာမတဏှာ၊ ဘဝ
 တဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ ဟူ၍ သုံးပါး၊ ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဓတဏှာ၊
 ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာဟူ၍ အာရုံ
 အားဖြင့် တဆယ့်ရှစ်ပါး၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်အားဖြင့်
 သုံးဆယ့်ခြောက်ပါး၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလ
 သုံးပါးအားဖြင့် တရားရှစ်ပါးရှိ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိခြင်း
 သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ သမုဒယသစ္စာကို ထိုး
 ထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလော-
 ကော၊ သမုဒယသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူ
 သော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ အရောင်
 အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား သမုဒယသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်]

(၁၄) နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊
 ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာ မည်၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်
 သည်မှ ရှေး၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။
 ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ နိရောဓသစ္စာကို မြင်တတ်
 သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊

နိရောဓသစ္စာကို သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊ သဉ္စပါဒိသေသ၊
 အနုပါဒိသေသ-အားဖြင့် နှစ်ပါး၊ သုညတ၊ အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏီ
 ဟိတ-အားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။
 ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊
 နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော
 အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ အရောင်အလင်း
 သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်]

(၁၅) နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယ-
 သစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယသ၊ ၁ကို။ သစ္စိကာ-
 တဗ္ဗံ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်
 ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊
 ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်
 သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ နိရောဓသစ္စာကို
 မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။
 ဉာဏံ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ဥဒ-
 ပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊
 သဉ္စပါဒိသေသ၊ အနုပါဒိသေသ-အားဖြင့် နှစ်ပါး၊ သုညတ၊
 အနိမိတ္တ၊ အပ္ပဏီဟိတ-အားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏ဟု အပြားအား
 ဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓ

သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။
အာလောကော၊ နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ
တည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ
အရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်]

(၁၆) နိရောဓသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယ-
သစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ သစ္စိကတံ၊
မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်
ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊
ဘုရားဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနုဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်
သော။ ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရား (၂၅)။ စက္ခု၊ နိရောဓ သစ္စာကို
မြင်တတ်သော ပညာမျှော်စီးသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။
ဉာဏံ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊
ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊ သဥပါဒိ-
သေသ၊ အနုပါဒိသေသ-အားဖြင့် နှစ်ပါး၊ သုညတ၊ အနိမိတ္တံ၊
အပ္ပဏိဟိတ-အားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိခြင်း
သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ နိရောဓသစ္စာကို
ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်၏။
အာလောကော၊ နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ
တည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ
အရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား နိရောဓသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်]

(၁၇) မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒံ၊ ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည်။ ဒုက္ခ-
 နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
 အကျင့်ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာမည်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်သည်မှ
 ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊
 သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာ
 မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို
 သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊
 ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။
 ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖုံး
 လွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်
 ဆီးတတ်သော ပညာအရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
 ဖြစ်၏။

[ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်]

(၁၈) မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ် ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ
 ပဋိပဒါအရိယသစ္စံ၊ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
 အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ဘာဝေတဗ္ဗံ၊ ပျိုးစေ
 အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရား
 ဖြစ်သည်မှ ရှေး၌။ အနန္တဿုတေသု၊ မကြားစဘူးကုန်သော။
 ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်တတ်
 သော ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊

မဂ္ဂသစ္စာကို သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်၏။ ပညာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်း
သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍
သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ မဂ္ဂ
သစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်
တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ အရောင်အလင်းသည်။
ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

[ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်]

(၁၉) မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိ-
ပဒါ အရိယသစ္စံ၊ ထို ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို။ ဘာဝိတံ၊ ပျိုးစေအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ-မယာ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဘုရားဖြစ်
သည်မှ ရှေး၌။ အနုနုဿုတေသု၊ မကြားစဘူး ကုန်သော။
ဓမ္မေသု၊ သစ္စာတရားတို့၌။ စက္ခု၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်တတ်သော
ပညာမျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏံ၊ မဂ္ဂသစ္စာ
ကို သိတတ်သောဉာဏ်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာ၊
သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊
ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။
ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ အာလောကော၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်း
တတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီး
တတ်သော ပညာ အရောင်အလင်းသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှား
ဖြစ်၏။

[ဤကား မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်]

(၂၀) ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယံဝကီဝဉ္စ-ယတ္တကံ ကာလံ၊ အကြင် မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ဣမေသု စထူသု အရိယ-သစ္စေသု၊ ဤ သစ္စာလေးပါးတို့၌။ ဝေံ၊ ဤသို့။ တိပရိဝနံ၊ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါးသော အပြန် ရှိသော။ ဒွါဒသာကာရံ၊ သုံးပါးလေးလံဖြစ်၍ တဆယ့်နှစ်ပါး သော အခြင်းအရာရှိသော။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်း ဖြစ်သော။ ဉာဏဒဿနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အလွန် သန့်ရှင်း ကြည်လင် စင်ကြယ်သည်။ န အဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တာဝ - တတ္တကံ ကာလံ၊ ထို ဉာဏ် အမြင် မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ ငါ့ဘုရား သည်။ သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည် ငါးထပ်နှင့် တကွ သော။ သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်နှင့် တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့်တကွသော။ လောကေ၊ ဩကာသ လောက၌။ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားနှင့် တကွ သော။ သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်တည်းဟူသော မင်း၊ ကြွင်းသော လူနှင့် တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ သမ္မာသမ္မောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္မုဒ္ဒေဂိတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ ဟူ၍။ နေဝ ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံတော်မမူသေး။

(၂၁) ယခုမှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယတော စ ခေါ-ယဒါ ကာလေ၊ အကြင် အခါ၌ကား။ ဣမေသု စတူသု အရိယသစ္စေသု၊ ဤ

သစ္စာလေးပါးတို့၌။ ဝေံ၊ ဤသို့။ တိပရိဝနံ၊ သစ္စဉာဏ်၊
ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါးသော အပြန်ရှိသော။
ဒွါဒသာကာရံ၊ သုံးပါးလေးလီဖြစ်၍ တဆယ့်နှစ်ပါးသော
အခြင်းအရာရှိသော။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်တိုင်းဖြစ်သော။
ဉာဏဒဿနံ၊ ဉာဏ်အမြင်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ အလွန်
သန့်ရှင်း ကြည်လင် စင်ကြယ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ဗုဟန်းတို့။ အထ-တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုဉာဏ်
အမြင် စင်ကြယ်စွာဖြစ်သောအခါ၌။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။
သဒေဝကေ၊ ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့် တကွသော။
သမာရကေ၊ ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်နှင့် တကွသော။ သဗြဟ္မကေ၊
ဗြဟ္မာ့ပြည်နှင့်တကွသော။ လောကေ၊ ဩကာသလောက၌။
သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားနှင့် တကွသော။
သဒေဝမနုဿာယ၊ သမ္မုတိနတ်တည်းဟူသော မင်း၊ ကြွင်း
သောလူနှင့်တကွသော။ ပဇာယ၊ သတ္တလောက၌။ အနုတ္တရံ၊
အတုမရှိသော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗ-
ညုတဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ ဟူ၍။
ပစ္စညာသိံ၊ ဝန်ခံတော်မူပြီ။

(၂၂) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ပုံ

မေ၊ ငါ့အား။ ဉာဏဉ္စ ပန ဒဿနံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်
အမြင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ မေ၊ ငါ၏။ စေတော-
ဝိမုတ္တိံ*၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို။ အကုပ္ပိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်
တရားတို့သည် မဖျက်ဆီးအပ်။ အယံ၊ ဤကိုယ်၏အဖြစ်သည်။
အန္တိမာ၊ အဆုံးစွန်ဖြစ်သော။ ဇာတိံ၊ အဖြစ်တည်း။ ဣဒါနိ၊

ယခုအခါ၌။ ပုံနုဗ္ဗဝေါ၊ တဘန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိပြီ။ ဣတိ-ဉာဏဒဿနံ၊ ဤသို့သော ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဉာဏ်အမြင်သည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။

(၂၃) ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်းတို့ တရားကိုနှစ်သက်ကြပုံ

ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဒံ-ဝစနံ၊ ဤ“ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ” စသောစကားတော်ကို။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂိ-
ယာ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂိ အမည်ရကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။
အတ္တမနာ၊ နှစ်လိုမ်းမြောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဘဂဝတော၊
မြတ်စွာဘုရား၏။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော တရား
တော်ကို။ အဘိနန္ဒ၊ သာဓု-သာဓု-ဟု ရိုသေစွာ ဦးဖြင့်
ခံကုန်၏။

(၂၄) အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်ဖြစ်ပုံ

ဣမသ္မိံ စပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဤ ဂါထာမဘက် သက်
သက်သော အမေးအဖြေဖြစ်သော ဗျာကရိုဏ်းကို။ ဘညမာ-
နေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ အာယသ္မတော၊ ရှည်
သောသက်တော်ရှိသော။ ကောဏ္ဍညဿ၊ ကောဏ္ဍညထေရ်
အား။ ဝိရဇံ၊ အပါယ်သို့ လားစေတတ်သော နဂအစရှိသော
မြို့မှကင်းသော။ ဝိတမလံ၊ အကြွင်းမရှိ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို
ပယ်သဖြင့် ကင်းသော အညစ်အကြေး ရှိသော။ ဓမ္မစက္ခု၊
သစ္စာလေးပါးတရားကို မြင်တတ်သော သောတာပတ္တိ မဂ်
ဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိသည်။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။
ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသောတေဘူမကတရားသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊
ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော

တရားဟူသမျှသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဒပါဒိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။

(၂၅) နတ်ဗြဟ္မာတို့ ကောင်းချီးပေးပုံ

ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မစက္ကေ၊ ဓမ္မစကြာ
တရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတေ စ ပန၊ ဟောတော်မူအပ်သည်
ရှိသော်ကား။ ဘူမာ ဒေဝါ ၊ ဘူမစိုးနတ်တို့သည်။ သဒ္ဓါ၊
ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ တပြိုင်နက်
ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ကို အနုဿာဝေသံ၊ အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်ကုန်
သနည်း။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏသီယံ၊
ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ဣသိပတန
အမည်ရှိသော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝုန် တော၌။
လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဧကေနစိ သမဏေန ဝါ၊ တစုံ
တယောက်သော ရဟန်းသည်၎င်း။ ဧကေနစိ ဗြဟ္မာ-
ဏေန ဝါ၊ တစုံတယောက်သော ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။
ဧကေနစိ ဒေဝေန ဝါ၊ တစုံတယောက်သော နတ်သည်
၎င်း။ ဧကေနစိ မာရေန ဝါ၊ တစုံတယောက်သော မာရ်
သည်၎င်း။ ဧကေနစိ ဗြဟ္မာနာ ဝါ၊ တစုံတယောက်သော
ဗြဟ္မာသည်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ မတားမြစ်နိုင်၊ မဟော
နိုင်သော။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ ဧတံ ဓမ္မစက္ကံ၊
ဤ ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ ဟောတော်မူ
အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုဿာဝေသံ၊ တပြိုင်နက်
ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ဘူမာနံ ဒေဝါနံ၊ ဘူမစိုးနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေး
သောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။ စာတုမဟာရာဇိကာ
ဒေဝါ၊ စာတုမဟာရာဇ် နတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေး
သောအသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ၊ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏။
သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။
တာဝတိံသာ ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ နတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊
ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေး
ကြော်ကုန်၏။

တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊
ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။ ယာမာ
ဒေဝါ၊ ယာမာနတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံ
ကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ယာမာနံ ဒေဝါနံ၊ ယာမာနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီး
ပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။ တုသိတာ ဒေဝါ၊
တုသိတာနတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။
အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

တုသိတာနံ ဒေဝါနံ၊ တုသိတာနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီး
ပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ၊
နိမ္မာနရတီနတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။
အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ၊ နိမ္မာနရတီနတ်တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်း
ချီးပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြားကုန်၍။ ပရနိမ္မိတဝသ-
ဝတ္တိ ဒေဝါ၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိ နတ်တို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်း

ချီးပေးသော အသံကို။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့်ကြွေးကြော် ကုန်၏။

ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိ နတ် တို့၏။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ သုတံ၊ ကြား ကုန်၍။ ဗြဟ္မာကာယိကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါ၊ ဗြဟ္မာတို့သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကောင်းချီးပေးသောအသံကို။ အနု- ဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ကိံ အနုဿာဝေသံ၊ အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်ကုန် သနည်း။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗာရာဏ သိယံ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌။ ဣသိပတနေ၊ ဣသိပတန အမည်ရှိသော။ မိဂဒါယေ၊ မိဂဒါဝုန်တော၌။ လော ကသ္မိံ၊ လောက၌။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သော။ သမဏေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်၎င်း။ ဒေဝေန ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ မာ ရေန ဝါ၊ မာရ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာနာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည် ၎င်း။ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ၊ မတားမြစ်နိုင်၊ မဟောနိုင်သော။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ ဧတံ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဤဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုဿာဝေသံ၊ အဆင့် ကြွေးကြော် ကုန်၏။

တေန ခဏေန၊ ထိုခဏဖြင့်။ တေန လယေန၊ ထိုလယဖြင့်။ တေန မုဟုတ္တေန၊ ထိုမုဟုတ်ဖြင့်။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ၊ အယက်အကနိဋ္ဌ-ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်။ သဒ္ဓေါ၊ ကျော်စော သေ သံသည်။ အပ္ပဂုစ္ဆတိ ၊ နှံ့၍တက်၏။

(၂၆) တသောင်းသော လောကဓာတ် တုန်လှုပ်ပုံ

အယဉ္ဇ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ ဤ တသောင်းသော
လောကဓာတ် စကြဝဠာသည်လည်း။ သံကမ္ပိ၊ သက်၍သက်၍
လှုပ်၏။ သမ္ပကမ္ပိ၊ တက်၍တက်၍လှုပ်၏။ သမ္ပဝေဓိ၊ ထိုမှဤမှ
အေးယာဉ်ကဲ့သို့ လှုပ်၏။

(၂၇) အရောင်အလင်းဖြစ်ပေါ်လာပုံ

အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော။ ဥဠာရော၊ ပြန့်
ပြောသော။ ဩဘာသော စ၊ ဒေသနာဉာဏ်ကြောင့် ဖြစ်
သော အရောင်အလင်းသည်လည်း။ လောကော၊ လောက၌။
ဒေဝါနံ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဒေဝါနုဘာဝံ ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏
အာနုဘော်ကို။ အတိက္ကမ္ပ၊ သာလွန်၍။ ပါတုရဟောသိ၊ ထင်
ရှားဖြစ်၏။

(၂၈) မြတ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ

အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥဒါနံ၊
ဝမ်းမြောက်သောစကားကို။ ဥဒါနေသိ၊ တသောင်းတိုက်သား
ကြားသိအောင်မြှောက်ဆိုတော်မူ၏။ ကိံ ဥဒါနေသိ၊ အဘယ်သို့
မြှောက်ဆိုတော်မူသနည်း။

ဘော၊ အိုရဟန်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊ ကောဏ္ဍည
သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အညာသိ၊ သစ္စာလေးပါးကို
သိလေပြီ။ ဘော၊ အိုရဟန်းတို့။ ကောဏ္ဍညော၊
ကောဏ္ဍညသည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အညာသိ၊ သစ္စာ
လေးပါးကို သိလေပြီ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥဒါနေသိ၊ မြှောက်ဆိုတော်မူ၏။

ဣတိ ဟိ-ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့ ဥဒါန်းကျူးတော်မူသော
ကြောင့်သာလျှင်။ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ၊ အရှင်
ကောဏ္ဍညအား။ အညာသိ ကောဏ္ဍညောတေဝ၊ အညာသိ
ကောဏ္ဍည ဟူ၍သာလျှင်။ ဣဒံ နာမံ၊ ဤအမည်သည်။
အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

(၂၉) အညာသိကောဏ္ဍည ရှင်ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပုံ
အထ ခေါ၊ ထို သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော အခါ၌။ အာ-
ယသ္မာ အညာသိကောဏ္ဍညော၊ အရှင် အညာသိကောဏ္ဍည
သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။
ပတ္တဓမ္မော၊ ရောက်အပ်ပြီးသော သစ္စာတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။
ဝိဒိတဓမ္မော၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာတရား ရှိသည်ဖြစ်၍။
ပရိယောဂါဠဓမ္မော၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်အပ်ပြီးသော သစ္စာ
တရား ရှိသည်ဖြစ်၍။ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆော၊ ကူးမြောက်ပြီးသော
တဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း၊ ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်း
ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဂတကထံကထော၊ သို့လော သို့လော
တေးတော ယုံမှားခြင်း ကင်းသည် ဖြစ်၍။ သတ္ထုသာသနေ၊
မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။ ဝေသာရဇ္ဇပုတ္တော၊ ရဲရင့်
ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ အပရပ္ပစ္စယော၊ ကိုယ်တိုင် မျက်
မှောက်သိမြင်အပ်သောကြောင့် သူတပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်း
မဖြစ်မူ၍။ ဘဂဝန္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဧတံ-ဝစနံ၊ ဤသို့သော
စကားကို။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။

ကိံ အဝေါစ၊ အဘယ်သို့လျှောက်သနည်း။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။
ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သန္တိကေ၊ အထံ

တော်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်၏အဖြစ်ကို။ လဘေယံ၊ ရချင်ပါ၏။
ဥပသမ္ပဒံ၊ ပဉ္စင်း၏အဖြစ်ကို။ လဘေယံ၊ ရချင်ပါ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။

(၃၀) ဟိတိက္ခရဟန်း ဖြစ်ပုံ

တိက္ခ၊ ရဟန်း။ ဟိ၊ လာလှည့်။ ဓမ္မော၊ တရား
တော်ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ငါဟောအပ်ပြီ။
ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ အန္တကိရိယာယ၊ အဆုံးကို
ပြုခြင်းငှါ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အထက်
မက်သုံးပါးတည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရ၊
ကျင့်လော့။

ဣတိ၊ ဤသို့။ အဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝေါစ၊
မိန့်တော်မူ၏။ တဿ အာယသ္မတော၊ ထိုအရှင် အညာသိ
ကောဏ္ဍညအား။ သာဝ ဥပသမ္ပဒါ၊ ထိုဟိတိက္ခ ပဉ္စင်းအဖြစ်
သည်သာလျှင်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တံ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်သည်။

နိဋ္ဌိတံ၊ အပြီးသို့ရောက်ပြီ။

[ဝါဆိုလပြည့်နေ့ အရှင် ကောဏ္ဍညထေရ် သောတာပန်
ဖြစ်သည်။ လပြည့်ကျော်တရက်နေ့ ဝပ္ပထေရ် သောတာပန်
ဖြစ်သည်။ နှစ်ရက်နေ့ ဘဒ္ဒိယထေရ် သောတာပန် ဖြစ်သည်။
သုံးရက်နေ့ မဟာနာမထေရ် သောတာပန် ဖြစ်သည်။ လေးရက်
နေ့ အဿဇီထေရ် သောတာပန်ဖြစ်သည်။ ငါးရက်နေ့ အနတ္တ-
လက္ခဏသုတ်ကိုဟော၍ ငါးပါးလုံး ရဟန္တာချည်း ဖြစ်ကုန်၏။]

နိဂုံး

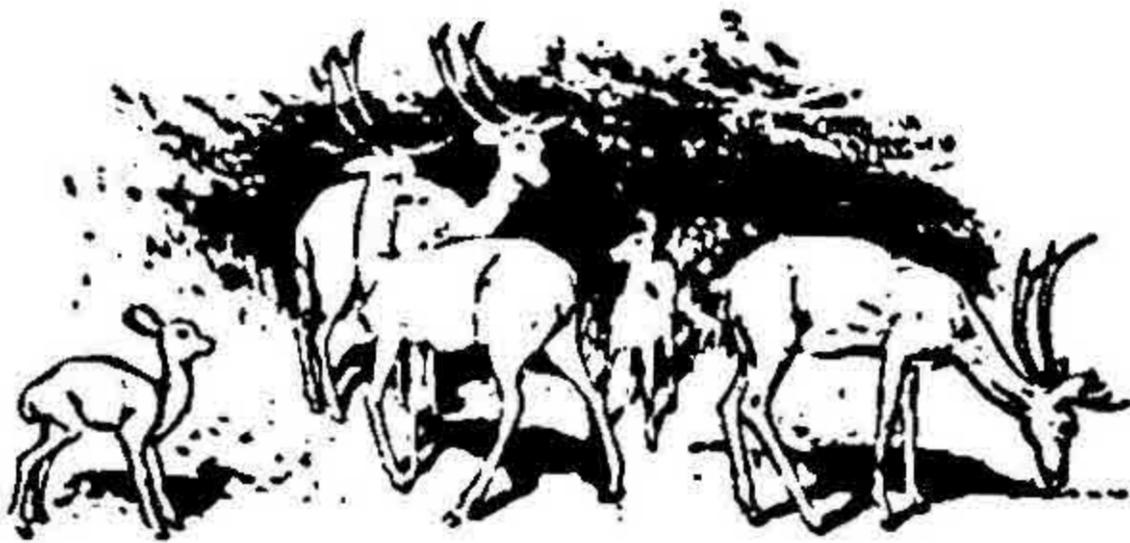
ဣတိ မဟိဋ္ဌကာဝါသနိဝါသိနာ မဟာထေရေန ရစိတော
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ္တနိဿယော—

သဟဿ သတ နဝုတိ - စတုဝဿမိ သာဝဏော။
ပုဏ္ဏမေ ပုရောဘတ္တမိ၊ ပဟာရေကမိ သောရိယေ။

ဣတိ-ဣမိနာ အနုက္ကမေန၊ ဤသို့သော သဒ္ဓါအစဉ်၊
အနက်အစဉ်ဖြင့်။ မဟိဋ္ဌကာဝါသနိဝါသိနာ၊ မဟာအောင်
မြေဘုံစံ အုတ်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေသော။ မဟာ-
ထေရေန၊ စက္ကိန္ဒာဘိ သီရိ သဒ္ဓမ္မ ဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇ-
ဂုရု မဟာထေရ်သည်။ ရစိတော၊ ရေးစီရင်အပ်သော။ ဓမ္မ-
စက္ကပဝတ္တနသုတ္တနိဿယော၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၏ နိဿယ
သည်။ သဟဿသတနဝုတိစတုဝဿမိ၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၉၄-ခု
နှစ်၌။ သာဝဏော၊ နံကာ လ၌။ ပုဏ္ဏမေ ပုရောဘတ္တမိ၊ လပြည့်
နေ့ နံနက်။ ပဟာရေကမိ သောရိယေ၊ စနေနေ့ တချက်တီး
အချိန်၌။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဆရာတော် ဦးဗုဓ်

ဓမ္မစကြာသုတ်နိဿယ ပြီး၏။

ရန်ကင်းမြို့ ကမ္ဘာ့ဆေး ဆာဆနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ထုတ်ဝေအပ်နှံကြိုက်ရာမှ ဦးမြင့်မောင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၄၀၅) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပ-မ-ဆ-၀-၁၉၈ - ၉-၁၁-၇၈-၁၀၀၀၀။

သန့်စင်ကြည်လင်သောစေတနာရှင်တို့
မြော်မှန်းသည့်ကောင်းကျိုးဟူသမျှ
မုချအောင်စေနိုင်သော

ပစ္စယ ဥဋ္ဌေသ-နိဋ္ဌေသ

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်-နိဿယ

ဓာရဏပရိတ်၊ အဘိဏ္ဍသုတ်

ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၊
လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသင့်သည်။

ဥပေျာဇာဉ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီး

သုံးသပ် ရွတ်ဖတ်ခြင်းအကျိုး

ပဋ္ဌာန်း ဥဒ္ဓေသနှင့် နိဒ္ဓေသတို့ကို သုံးသပ် ရွတ်ဖတ်ခြင်း အားဖြင့် မျက်မှောက်ချက်ခြင်း အခါမလင့် အောက်ပါ ကောင်းကျိုးများ ရနိုင်ပေသည်။

- (၁) ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေရသည့် ဘေးအန္တရာယ် အသွယ် သွယ်တို့ကို လွန်မြောက်နိုင်ခြင်း။
- (၂) ကျရောက်လတ္တံ့သော ဘေးအန္တရာယ်တို့မှ ကင်းလွတ် နိုင်ခြင်း။
- (၃) အပြစ်ကင်း၍ ကောင်းကျိုးပွားသည့် ဆောင်ရွက်ချက် ကိစ္စအဝဝတို့ကို ပြီးစီးအောင်မြင်နိုင်ခြင်း။
- (၄) အပြစ်ရှိ၍ မကောင်းကျိုးဖြစ်စေမည့် ကျူးလွန်ခြင်း တို့မှ ရှောင်နိုင် လွှဲနိုင်ခြင်း။
- (၅) အချုပ်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်သမျှ ကောင်းမြတ်သည့် ကိစ္စခပ်သိမ်းတို့ကို ပြီးငြိမ်း အောင်မြင်နိုင်ခြင်း။
- (၆) အဆုံးစွန်သော ဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်း စသည့် အကျိုးတရားတို့ပင်တည်း။

အထက်ပါ ဖော်ပြချက်တို့ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေပါအံ့ -

ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားသည် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ အပရာဇိတ ပလ္လင်ထက်ဝယ် မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူပြီးလျှင် ဘုရားအဖြစ်၌ ရောက်တော်မူသည်။ “အနေကဇာတိသံသာရံ” အစချိုးသော ဥဒါန်းကို စိတ်တော်ဖြင့် ကျူးရင့်တော်မူသည်။

ပလ္လင်သတ္တာဟ။ ။ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော် ဘုရားသည် အပရာဇိတ ပလ္လင်တော်ထက်ဝယ် ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ထိုပလ္လင်တော်ထက်၌ပင်လျှင် ဆက်လက်၍ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှ ၇-ရက်နေ့အထိ ၇-ရက်ပတ်လုံး သီကင်းသုံးတော်မူသည်။ ဤသတ္တာဟ ပထမနေ့ နေ့အခါ၌ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စား၍ နေတော်မူသည်။ ညအခါ၌မူကား ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်အောင် ထောက်ပံ့သည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီးကို အနုလုံ၊ ပဋိလုံ၊ အပြန်အလှန် အဖန်ဖန် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် “ယဒါ ဟဝေ” စသော ဥဒါန်း သုံးဂါထာကို အသံမထွက် နှုတ်မမြွက်မူပဲ စိတ်တော်ဖြင့်သာ ကျူးရင့်တော်မူသည်။ ဤနေ့ ည၌ဦးယံ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီးကို အစဉ်အတိုင်း အနုလောမနည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် ‘ယဒါ ဟဝေ’ ဟူသော ပထမဂါထာကို ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူသည်။ မဇ္ဈိမယံ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အပြန်အားဖြင့် ပဋိလောမနည်း ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် ‘ယဒါ ဟဝေ’ ဒုတိယဂါထာကို ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူသည်။ ပစ္ဆိမယံ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို အနုလုံ၊ ပဋိလုံ၊ အပြန်အလှန် ဆင်ခြင်တော်မူပြီးသော် ‘ယဒါ ဟဝေ’ တတိယ ဂါထာကို ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူသည်။

နောက် ၆-ရက်အတွင်းမှာမူ ဖလသမာပဲတ် ဝင်စားကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့် စံနေတော်မူသည်။ သတ္တမမြောက်နေ့ ညဉ့်ဦး ပထမယာမ်အစ၌ ဖိုလ်မှ ထတော်မူပြီးနောက် ညဉ့် သုံးယံပတ်လုံး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီးကို အနုလုံ၊ ပဋိလုံ အပြန်အလှန် အဖန်ဖန် သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူသည်။

ထိုသို့ ၇-ရက်ပတ်လုံး ရွှေ့ပလ္လင်တော်ထက်၌ စံနေတော် မူသဖြင့် ဤအပရာဇိတ ပလ္လင်တော်ကို 'ပလ္လင်သတ္တာဟ' ဟု ခေါ်ပေသည်။ (သတ္တာဟ=၇-ရက်)

အနိမိသ သတ္တာဟ။ ။ ထို့နောက် ပလ္လင်ပေါ်မှ သက်ဆင်း တော်မူပြီးလျှင် ဗောဓိပင်၏ အနီး အရှေ့မြောက် ခပ်ယွန်းယွန်း ၁၄-လံကွာ နေရာ၌ ကဆုန် လပြည့်ကျော် ၈-ရက်နေ့မှ ၁၄-ရက်နေ့အထိ ၇-ရက် ထပ်မံ၍ သီတင်းသုံး စံမြန်းတော်မူပြန်သည်။ ဤနေရာကို ဒုတိယ သတ္တာဟဟု ခေါ်သည်။ ရှင်တော်ဘုရားသည် 'ငါသည် ပါရမီတော်များ ဖြည့်ခဲ့သဖြင့် ဤပလ္လင်ထက်၌ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်၍ ဘုရားဖြစ်ခဲ့ပြီတကား' ဟု ဆင်ခြင်တော်မူကာ ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် ရပ်တော်မူ၍ အပရာဇိတပလ္လင်မြတ်ကို မမှိတ်သော မျက်စိဖြင့် ၇-ရက်ပတ်လုံး ရှုတော်မူပြီးလျှင် စံနေ တော်မူသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤဌာနကို 'အနိမိသ သတ္တာဟ' ဟုခေါ်တွင်သည်။ [အနိမိသ=(အ=မ။ နိမိသ=မျက်တောင် ခတ်သည်။ မျက်စိမှိတ်သည်) မျက်တောင်မခတ် မျက်စိမှိတ်]

စက်မ သတ္တာဟ။ ။ ထို့နောက်တဖန် ၇-ရက်ထပ်မံ၍ ကဆုန် လကွယ်နေ့မှ နယုန်လဆန်း ၆-ရက်နေ့ အထိ ရွှေ့ပလ္လင်နှင့် အနိမိသဌာနအကြား ဗောဓိပင်၏မြောက်

ဘက်၌ အရှေ့အနောက် သွယ်တန်းလျက် အတောင် ခြောက်
ဆယ်ရှိသော နတ်တို့ ဖန်ဆင်းသည့် ရတနာစင်္ကြံတော်၌
လူးလာတုံခေါက် စင်္ကြံကြွကာ သီတင်းသုံး စံမြန်းတော်မူ
သည်။ အနိမိသ သတ္တာဟဋ္ဌာန၌ စံမြန်းတော်မူစဉ် နတ်၊
ဗြဟ္မာတို့၏ စိတ်ထဲ၌ ‘အရှင်ဂေါတမသည် ပလ္လင်တော်၌
တပ်မက်ခြင်း ရှိနေသေးသည်။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ဆုံးခန်းတိုင်
ရောက်တော်မမူသေး’ ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ကြသည်။ နတ်
တို့၏ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေသည်ကို သိတော်မူ၍ ထိုယုံမှား
သံသယကို ပယ်ဖျောက်စိမ့်သောငှါ ရေအစုံ မီးအစုံသော
ယမကပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသည်။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်
စင်္ကြံသွားတော်မူရင်းပင် တရားဆင်ခြင်တော်မူ၍ သော်၎င်း၊
အရဟတ္တ ဖလသမာပတ် ဝင်စား၍သော်၎င်း စံနေတော်မူ
သည်။ ထိုသို့ စင်္ကြံသွားလျက် ၇-ရက် စံနေသည့် ဌာနကို
‘စင်္ကြံမ သတ္တာဟ’ ဟု ခေါ်သည်။

ရတနာဃရသတ္တာဟ။ ။ ထို့နောက် ဗောဓိပင်၏ အနောက်
မြောက် ဘက် အတောင် ၄၀
(၁၀-လံ) ကွာဝေးသော အရပ်၌ နတ်တို့ ဖန်ဆင်းအပ်သော
ရတနာရွှေအိမ်သို့ ကြွတော်မူ၍ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်
မူပြီးလျှင် နယုန်လဆန်း ၇-ရက်နေ့မှ ၁၃-ရက်နေ့အထိ
အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူလျက် ၇-ရက်တိတိ
သီတင်းသုံး စံနေတော်မူသည်။ ဤသို့ ရှင်တော်ဘုရား ၇-ရက်
ရတနာရွှေအိမ်၌ စံတော်မူနေသည်ကို “ရတနာဃရ-
သတ္တာဟ” ဟု ခေါ်သည်။

ရှင်တော်ဘုရားသည် ဤရတနာသရေရွှေအိမ်၌ အဘိဓမ္မာ
၇-ကျမ်းကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူရာ၌ ရှေးဦး ခြောက်ကျမ်း
ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊
ကထာဝတ္ထု၊ ယမိုက်ကျမ်းတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ
ရောင်ခြည်တော်များ ထွက်ပေါ် ကွန့်မြူးခြင်း မရှိသေးချေ။

အတုမဲ့တန်းခိုးတော် ထင်ပေါ်လာခြင်း

ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီးကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်တော်မူ
သောအခါမှသာ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်မှ ရောင်
ခြည်တော် ခြောက်သွယ်တို့သည် ထွက်ပေါ် ကွန့်မြူးလာကာ
အနန္တစကြဝဠာသို့ ပျံ့နှံ့ ထွန်းလင်း လွှမ်းမိုးလေတော့သည်။
ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဉာဏ်တော်အနန္တကို ထင်ရှားပေါ်လွင်
စေသည့် အခမ်းအနားကြီး ကျင်းပဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်တော့
သည်။ ဉာဏ်တော် တန်းခိုးတော်တို့သည် တုမဲ့ကင်း ပြိုင်ဘက်
ကင်းသည့် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ချေပြီဟု မရေတွက်နိုင်
လောက်အောင် များပြားလှသော နတ်၊ ဗြဟ္မာ အပေါင်း
တို့သည် လှိုက်လှိုက်လဲလဲ ကြည်ညိုသဒ္ဓါ လွန်ကြူးစွာဖြင့်
ခြေတော်ဦးခိုက် ပူဇော်ကြလေပြီ။

ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီးကို သုံးသပ်မှသာ ဉာဏ်တော်
အနန္တ၊ တန်းခိုးတော်အနန္တ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်လာပေ
သည်။ နတ်ပရိသတ် ဗြဟ္မာပရိသတ်တို့ သိလာကြသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်
နက် တုဘက်ကင်း ပြိုင်ဘက်ကင်းသည့် ဉာဏ်တော်ရှင် တန်းခိုး
တော်ရှင် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်ကား မှန်၏။

သို့ရာတွင် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်ကြီးကို သုံးသပ်တော်မူသည့် အခါမှသာ ထိုသတ္တိများ ပေါ်လွင်လာပေသည်။

ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်၏ မျက်မှောက်အကျိုး

သို့ဖြစ်သောကြောင့် 'ကောင်းထုမြတ်နိုး၊ ကောင်းအောင် ကြိုးပမ်း' နေသည့်အတွက် ကောင်းကျိုးတွေ ပြီးဝေအောင် တန်းခိုးရုံနဲ့စော် အာနုဘော်တို့ တိုးစေသည့် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာ တော်ကြီးကို နေ့ညမပြတ် ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ကြရပေမည်။ သို့မှသာလျှင် မိမိတို့သန္တာန်၌ ကိန်းအောင်းနေသော ဉာဏ အား၊ ကာယအား၊ အစွမ်းသတ္တိတို့ ပေါ်လွင်မည်။ ထွန်းတောက် မည်။ ထက်မြက်မည်။ ပေါ်လွင် ထက်မြက်သည့် ဉာဏ်အား၊ ကိုယ်အား၊ စိတ်အားရှိသည့်အတိုင်းလည်း မြော်မှန်းသည့် ကောင်းကျိုးဟူသမျှ အခါမလင့် မျက်မှောက် ချက်ခြင်းပင် ဖြစ်ထွန်းကာ အောင်ပန်း ဆွတ်ခူးနိုင်ကြရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ဖြူစင်ကောင်းမြတ်သည့် စေတနာရှင်တို့သည် မိမိတို့မြော်မှန်းသော ကောင်းမြတ်သည့် ကောင်းကျိုးဟူသမျှ ကို မုချ အောင်မြင် ရရှိနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်၍ ပဋ္ဌာန်း ဥဒ္ဓေသ၊ ပဋ္ဌာန်း ပစ္စယနိဒ္ဓေသ ပါဠိတော်နှင့် နိဿယတို့ကို ဖြန့်ဖြူးလိုက်ရပေသည်။ ဓမ္မပူဇာ အခါမလပ် ထက်ကြပ်မကွာ ပြုနိုင်ကြပါစေသတည်း။

မာတိကာ

	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ဥယျောဇဉ်	က၊၈
၂။	အောင်ဆုထူး ဘုရားရှိခိုး	၁၊၂
၃။	ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုဒ္ဒေသပါဠိ	၃၊၄
၄။	ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုနိဒ္ဒေသပါဠိ	၅၊၂၃
၅။	ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုဒ္ဒေသ နိဿယ	၂၅၊၂၇
၆။	တနည်း ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုဒ္ဒေသ နိဿယ	၂၈၊၃၆
၇။	ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုနိဒ္ဒေသ နိဿယ	၃၇၊၉၄
၈။	အရပ်ဆယ်မျက်နှာစည်းချ	၉၅၊၉၆
၉။	သံဝေဂ ဂါထာ	၉၆
၁၀။	ဓာရဏပရိတ်	၉၇၊၁၀၆
၁၁။	အဘိဏ္ဍသုတ်	၁၀၇၊၁၀၉
၁၂။	ပဋ္ဌာန်းအမှုန်း	၁၁၀

ဘာမဆို အောင်ရမည်

ဆန္ဒဝတော ကိံနာမ ကမ္မံ န သိဇ္ဈတိ။
ဝိရိယဝတော ကိံနာမ ကမ္မံ န သိဇ္ဈတိ။
စိတ္တဝတော ကိံနာမ ကမ္မံ န သိဇ္ဈတိ။
ပညဝတော ကိံနာမ ကမ္မံ န သိဇ္ဈတိ။

ဆန္ဒဝတော = ပြင်းပြသော အလိုဆန္ဒ ရှိသူအား၊
ကိံနာမ = အဘယ်မည်သော၊ ကမ္မံ = အမှုကိစ္စ ဟူသမျှသည်၊
န သိဇ္ဈတိ = မပြီးစီးပဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ သိဇ္ဈတိ ဝေ = မုချ
အမှုန် ကေန်ပြီးစီးအောင်မြင်ရမည်သာတည်း။

ဝိရိယဝတော = လွန်ကဲသော လုံ့လ ဝိရိယရှိသူအား၊
ကိံနာမ = အဘယ်မည်သော၊ ကမ္မံ = အမှုကိစ္စ ဟူသမျှသည်၊
န သိဇ္ဈတိ = မပြီးစီးပဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ သိဇ္ဈတိ ဝေ = မုချ
အမှုန် ကေန်ပြီးစီးအောင်မြင်ရမည်သာတည်း။

စိတ္တဝတော = ထက်သန်သော စိတ်ရှိသူအား၊ ကိံနာမ =
အဘယ်မည်သော၊ ကမ္မံ = အမှုကိစ္စ ဟူသမျှသည်၊ န သိဇ္ဈတိ =
မပြီးစီးပဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ သိဇ္ဈတိ ဝေ = မုချအမှုန် ကေန်
ပြီးစီး အောင်မြင်ရမည်သာတည်း။

ပညဝတော = ထက်မြက်သော ပညာရှိသူအား၊
ကိံနာမ = အဘယ်မည်သော၊ ကမ္မံ = အမှုကိစ္စ ဟူသမျှသည်၊
န သိဇ္ဈတိ = မပြီးစီးပဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ သိဇ္ဈတိ ဝေ = မုချအမှုန်
ကေန်ပြီးစီးအောင်မြင်ရမည်သာတည်း။

မကိုဋ်ထုတ်ဦး အောင်ဆုထူး ဘုရားရှိခိုးတော်ကြီး

ဇယစက္ကော ဇယန္တော ယော၊
ဇယိတဗ္ဗေ ဇယာသနေ။
ဇယာပေသိ ဇယေသိနံ၊
ဇယံ ဒေတု ဇယတ္တရော။

ယော ဇယစက္ကော = ပါရမီတော်ဆယ်ချက် အောင်လက်နက်
ပိုင်ရှင် အကြွင်း ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။

ဇယာသနေ = အောင်သိဒ္ဓိ ဆင်မြန်းသည့် ပလ္လင်နန်း မှန်တင်း
အောင်ဗောဓိပင်ရင်း၌။

ဇယိတဗ္ဗေ = အောင်အပ်သည့်တရား မာရ်ငါးပါး အပေါင်း
တို့ကို။

ဇယန္တော = အကြွင်းမဲ့ချေမှုန်းလျက် ဖျက်ဖြုန်းကာ ပယ်ရှင်း
၍ အောင်ခြင်းကြီး အောင်တော်မှုခံလေပြီ။

ဇယေသိနံ = မြတ်နိဗ္ဗာန် အောင်ခန်းနှင့် အောင်ဘိသိက်ပန်း
မဂ် ဖိုလ်ကို များထိုထို ဝဋ်အတွင်းမှ လွတ်ကင်း
အောင် အာသာကြီးဖြင့် ရှာမှီးကာ နေကြကုန်သူ
တို့အား။

ဇယာပေသိ = ကိုယ်တော်မြတ်နှင့်အတူ အောင်ပန်းကို ဆွတ်
ချ၍ ထုတ်အင်္ဂု အမြိုက်ဓာတ်သို့ ဆိုက်ကပ်တော်
မူစေ၍ အောင်စေတော်မူလေပြီ။

၂ မကိုဋ်ထုတ်ဦး အောင်ဆုထူး ဘုရားရှိခိုးတော်ကြီး

ဇယုတ္တရာ = အောင်သူတကာတို့၏ မှန်ကင်း အောင်ခြင်း
တကာကို၏ ဥသျှောင် ထုတ်ခေါင်မြတ် သရဗူ
သဟမ္ဘုမကိုဋ်ထီး အောင်ပွဲဝင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပေ
ငသော။

သော ဇယစက္ကော = အလုံးစုံ အောင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်
မူသော ထိုဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။

မေ = မြတ်နိဗ္ဗူ အောင်ပန်းကို ဆုတ်ချူရန် လက်လှမ်း၍
ကြီးပမ်းကာ အာသာကြီးဖြင့် ရှာမှီးသူ အကျွန်ုပ်
အား။

ဇယံ = အောင်ခြင်းကို (ဝါ) အောင်ပန်းဝေမြိုင် အောင်ဖူး
တွေ ကြိုင်လှိုင်သည့် အောင်သိဒ္ဓိ ပန်းခိုင်ကြီးကို။

ဒေတု = ပေးသနားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပစ္စယုဒ္ဓေသပါဠိ

ဟေတုပစ္စယော

အာရမ္မဏပစ္စယော

အဓိပတိပစ္စယော

အနန္တရပစ္စယော

ဘမနန္တရပစ္စယော

သဟဇာတပစ္စယော

အညမညပစ္စယော

နိဿယပစ္စယော

ဥပနိဿယပစ္စယော

ပုရေဇာတပစ္စယော

ပစ္စာဇာတပစ္စယော

အာသေဝနပစ္စယော

ကမ္မပစ္စယော

ဝိပါကပစ္စယော

အာဟာရပစ္စယော

ဣန္ဒြိယပစ္စယော

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်

ဈာနပစ္စယော

မဂ္ဂပစ္စယော

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော

ဝိပုယုတ္တပစ္စယော

အတ္ထိပစ္စယော

နတ္ထိပစ္စယော

ဝိဂတပစ္စယော

အဝိဂတပစ္စယောတိ

ပစ္စယုဒ္ဓေသော နိဗ္ဗိတော။

(ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်း အကျဉ်းပြီး၏)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိ

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိ

၁-ဟေတုပစ္စယ

ဟေတုပစ္စယောတိ-

ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာန တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂-အာရမ္မဏပစ္စယ

အာရမ္မဏပစ္စယောတိ—

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရသာယတနံ ဣဒ္ဓိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဖောဠဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရုဘာယတနံ ဖော-
ဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ယံ ဓမ္မံ အာရမ္ဘ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဖိတ္တစေတ-
သိကာ ဓမ္မာ၊ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ
အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။

၃-အဓိပတိပစ္စယ

အဓိပတိပုယောတိ—

ဆန္ဒာဓိပတိံ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမ္ပဋ္ဌာနာနဉ္စ
ရူပါနံ အဓိပတိပုယေန ပစ္စယော။

ဝိရိယာဓိပတိံ ဝိရိယသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမ္ပ-
ဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပုယေန ပစ္စယော။

စိတ္တာဓိပတိံ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမ္ပဋ္ဌာနာနဉ္စ
ရူပါနံ အဓိပတိပုယေန ပစ္စယော။

ဝိမံသာဓိပတိံ ဝိမံသာသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမ္ပဋ္ဌာနာ-
နဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပုယေန ပစ္စယော။

ယံ ယံ ဓမ္မံ ဂရုံ ဂတုာ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဖိတ္တ-
စေတသိကာ ဓမ္မာ၊ ဝေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ
အဓိပတိပုယေန ပစ္စယော။

၄-အနန္တရပစ္စယ

အနန္တရပစ္စယောတိ—

စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ကာယဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ပုရိမာ. ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ အနန္တရာ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ
အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

၅-သမနန္တရပစ္စယ

သမနန္တရပစ္စယောတိ—

စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

သောတဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

သာနဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ဇိဝှါဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ကာယဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနော-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

မနောဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာ စ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏ-
ဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသ-
လာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာ-
ကတာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ သမနန္တရာ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ
သမနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော။

၆-သဟဇာတပစ္စယ

သဟဇာတပစ္စယောတိ—

စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ သဟဇာတပစ္စ-
ယေန ပစ္စယော။

စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ သဟ-
ဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ကိဉ္စိ ကာလေ သဟဇာတ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိ ကာလေ န သဟဇာတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

၇-အညမညပစ္စယ

အညမညပစ္စယောတိ—

စတ္တာဓော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညပစ္စယေန ပစ္စ-
ယော။

စတ္တာဓော မဟာဘူတာ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညပစ္စယေန ပစ္စယော။

၈-နိဿယပစ္စယ

နိဿယပစ္စယောတိ—

စတ္တာဓော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ နိဿယပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စတ္တာဓော မဟာဘူတာ အညမညံ နိဿယပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ နိဿယပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ နိဿယ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

စက္ခာယတနံ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု စ
ဝတ္တန္တိ၊ တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ စ မနောဝိညာဏဓာတု-
ယာ စ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ နိဿယပစ္စယေန ပစ္စ-
ယော။

၉-ဥပနိဿယပစ္စယ

ဥပနိဿယပစ္စယောတိ—

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသ-
လာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကု-
သလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အဗျာ-
ကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သေနာသနမ္ပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၀-ပုရေဇာတပစ္စယ

ပုရေဇာတပစ္စယောတိ—

စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗု-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဖောဠဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ
ဖောဠဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ဗုယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု
စ ဝတ္တန္တိ၊ တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

မနောဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
ကိဉ္စိ ကာလေ ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ကိဉ္စိ ကာလေ
န ပုရေဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၁-ပစ္ဆာဇာတပစ္စယ

ပစ္ဆာဇာတပစ္စယောတိ—

ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပုရေဇာတဿ
ဣမဿ ကာယဿ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၂-အာသေဝနပစ္စယ

အာသေဝနပစ္စယောတိ—

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာ-
နံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကြိယာဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ
ပစ္ဆိမာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ အာသေဝနပစ္စယေန
ပစ္စယော။

၁၃-ကမ္မပစ္စယ

ကမ္မပစ္စယောတိ—

ကုသလာကုသလံ ကမ္မံဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋ္ဌတ္တာ စ ရူပါနံ
ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

စေတနာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ
ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၄-ဝိပါကပစ္စယ

ဝိပါကပစ္စယောတိ—

ဝိပါကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမည် ဝိပါက-
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၅-အာဟာရပစ္စယ

အာဟာရပစ္စယောတိ—

ကဗဠိကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာယဿ အာဟာရ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

အရူပိနော အာဟာရာ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ-
သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၆-ဣန္ဒြိယပစ္စယ

ဣန္ဒြိယပစ္စယောတိ—

စက္ခုန္ဒြိယံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတိန္ဒြိယံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနိန္ဒြိယံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိန္ဒြိယံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယိန္ဒြိယံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ သမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၇-ဈာနပစ္စယ

ဈာနပစ္စယောတိ—

ဈာနင်္ဂါနိ ဈာနသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဈာနပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၈-မဂ္ဂပစ္စယ

မဂ္ဂပစ္စယောတိ—

မဂ္ဂင်္ဂါနိ မဂ္ဂသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ မဂ္ဂပစ္စယေန ပစ္စယော။

၁၉-သမ္ပယုတ္တပစ္စယ

သမ္ပယုတ္တပစ္စယောတိ—

စက္ကာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမည် သမ္ပယုတ္တပစ္စယေန
ပစ္စယော။

၂၀-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယ

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယောတိ—

ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော။

အရူပိနော ဓမ္မာ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂၁-အတ္ထိပစ္စယ

အတ္ထိပစ္စယောတိ—

စက္ကာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမည် အတ္ထိပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စက္ကာရော မဟာဘူတာ အညမည် အတ္ထိပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ဩကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမည် အတ္ထိပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ အတ္ထိ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ 'အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

စက္ခာယတနံ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဃာနာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဂန္ဓာယတနံ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဖောဠဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိ

၂၁

ရူပါယတနံ သဒ္ဒါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသယတနံ
ဖောဠဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု
စ ဝတ္တန္တိ၊ တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ စ မနောဝိညာဏဓာတု-
ယာ စ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂၂-နတ္ထိပစ္စယ

နတ္ထိပစ္စယောတိ—

သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပဋုပ္ပန္နာနံ စိတ္တ-
စေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ နတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂၃-ဝိဂတပစ္စယ

ဝိဂတပစ္စယောတိ—

သမနန္တရဝိဂတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ ပဋုပ္ပန္နာနံ
စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂၄-အဝိဂတပစ္စယ

အဝိဂတပစ္စယောတိ—

စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော အညမညံ အဝိဂတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ အဝိဂတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ဩကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ အညမညံ အဝိဂတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ အဝိဂတ-
ပစ္စယေန ပစ္စယော။

မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

စက္ခာယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သောတာယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သာနာယတနံ သာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဇိဝှိယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကာယာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ
ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

သဒ္ဓါယတနံ သောတဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဂန္ဓာယတနံ သာနဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရသာယတနံ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာ-
နဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဖောဠဗ္ဗာယတနံ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ
ဖောဠဗ္ဗာယတနံ မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
အဝိဂတပစ္စယေန ပစ္စယော။

ယံ ရူပံ နိဿာယ မနောဓာတု စ မနောဝိညာဏဓာတု
စ ဝတ္တန္တိ၊ တံ ရူပံ မနောဓာတုယာ စ မနောဝိညာဏဓာတု-
ယာ စ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အဝိဂတပစ္စယေန
ပစ္စယော။

ပစ္စယနိဒ္ဒေသော နိဠိတော။

(ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်း အကျယ် ပြီး၏။)

ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်

ပစ္စယုဒ္ဒေသ နိဿယ

ဟေတုပစ္စယော၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးဖြစ်၍ ပစ္စယုပ္ပန်တရား
တို့အား အမြစ်သဖွယ် ကျေးဇူးပြုတတ်သော တရား၎င်း။

အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရုံခြောက်ပါးဖြစ်၍ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သောတရား၎င်း။

အဓိပတိပစ္စယော၊ အကြီးအမှူးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

အနန္တရပစ္စယော၊ အခြားမဲ့ (တဆက်တည်း အကြားမရှိ)
ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

သမနန္တရပစ္စယော၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ (တဆက်တည်း
အကြားမရှိ) ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

သဟဇာတပစ္စယော၊ အတူတကွဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

အညမညပစ္စယော၊ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူး
ပြုတတ်သောတရား၎င်း။

နိဿယပစ္စယော၊ မှီရာဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော
တရား၎င်း။

ဥပနိဿယပစ္စယော၊ အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်၍
ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

ပုရေဇာတပစ္စယော၊ ရှေး၌ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော၊ နောက်မှဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

အာသေဝနပစ္စယော၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲထုံအပ်သည်ဖြစ်၍
ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

ကမ္မပစ္စယော၊ စီရင်ခြင်း သံဝိဓာနကိစ္စနှင့် မျိုးစေ့ဖြစ်စေ
ခြင်း ဗီဇနိဓာနကိစ္စဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

ဝိပါကပစ္စယော၊ အကျိုးဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်သော
တရား၎င်း။

အာဟာရပစ္စယော၊ ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေတတ်သည်ဖြစ်၍
ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ အစိုးရသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

ဈာနပစ္စယော၊ ကပ်၍ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုတတ်သည်၏
အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

မဂ္ဂပစ္စယော၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း နည်းလမ်း ဖြစ်၍
ကျေးဇူးပြုတတ်သောတရား၎င်း။

သမ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သောတရား၎င်း။

အတ္ထိပစ္စယော၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ ထင်ရှားရှိဆဲဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြု
တတ်သော တရား၎င်း။

နတ္ထိပစ္စယော၊ မရှိသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး ပြုတတ်သော
တရား၎င်း။

ဝိဂတပစ္စယော၊ ကင်းမဲ့ချုပ်ပျောက်သည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သော တရား၎င်း။

အဝိဂတပစ္စယော၊ မကင်းသည်ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုတတ်
သော တရား၎င်း။

ဣတံ၊ ဤသို့။ စတုဝိသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပစ္စည်း
တို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယ သမန္တ မဟာပဋ္ဌာန်း
ကျမ်းကြီး၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်းခေါ်တွင်ပုံ

နာနပ္ပကာရာ ပစ္စယာ၊ နာနာဝိဘဇနာနိ ဝါ။
နာနာဂမနာ ဝါ ဧတ္ထ၊ ပဋ္ဌာနံ တေန ဝုစ္စတိ။

ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ဆယ့်လေးနည်း ပစ္စည်းသမူဟ အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ နာနပ္ပကာရာ၊ ဟေတု-စသား များပြားကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်း ၌။ နာနာဝိဘဇနာနိ၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို ဟေတု စသောအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား ဝေဖန်တတ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌။ နာနာဂမနာ၊ ထူးလည်ထွေလာ လိုလွန် စွာလျှင် အနာဝရဏ ဉာဏဂေါစရာ ကျက်စားရာ ပစ္စည်းတို့ သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ပကရဏံ၊ ထိုနှစ်ဆယ့်လေးနည်း ပစ္စည်းသမူဟ အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီးကို။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တနည်း ပစ္စယုဒ္ဓေသ နိဿယ

ဤ အဋ္ဌကထာသင်္ဂဟ ဝိဂြိုဟ်ပြု ဂါထာနှင့်ညီစွာ ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီး၌လာသော ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း၌ ရှေးဦးစွာ ဥပမာ၊ ပစ္စယုပ္ပန်၊ သဘာဂသင်္ချာ၊ ပစ္စယသတ္တိ၊ ပစ္စည်းသရုပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပစ္စယုဒ္ဓေသကို နှုတ်ရလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် မှတ်သားကြပါလေ။

၁။ ပဉ္စပကြိုက်၊ ဌ၊ နာ - ၃၄၅ (ဆာ၊ ဌ၊ ၃)။

(၁) ဟေတုပစ္စယော— ရေသောက်မြစ်လျှင်၊ ယင်း သစ်ပင်ကို၊ စိမ်းရှင်ညွန့်ဝေ၊ စည်ပင်စေထ၊ ထောက်ပံ့မသို့၊ သဟဇာတံ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို၊ သန္ဓေပဝတ်၊ မလွတ်စေရ၊ သဘာဂတာ၊ ဆယ့်နှစ်ဖြာတွင်၊ ကောင်းစွာခိုင်ကျည်၊ တည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ဟေတုသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်း တရား၎င်း။

(၂) အာရမ္မဏပစ္စယော— တောင်ဌေးကြိုးတန်း၊ သူမ စွမ်းကို၊ မပမ်းရလေ၊ ထိုင်ထ စေသို့၊ စိတ်စေ လေးတန်၊ နာမက္ခန်ကို၊ ဖြစ်ဟန်တူစွာ၊ ရှစ်သဘာတွင်၊ ဆွဲငင်ထောက် ရာ အာရုံ၏ အဖြစ်တည်းဟူသော အာရမ္မဏသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်း တရား၎င်း။

(၃) အဓိပတိပစ္စယော— စကြာဘုန်းဌ၊ များဗိုလ်လူ ကို၊ ပြိုင်သူမရှိ၊ စိုးအုပ်ဘိသို့၊ ဟသိမောဟ၊ ကြည်ပသည့် ဇော၊ လောဘမူလ၊ အဋ္ဌ ပုညာ၊ ကြိယာသမ္ပယုတ်၊ လောကုတ်ရှစ်အား၊ ဆယ့်ခြောက်ပါးတွင်၊ ကြီးမားလွမ်းမိုး၊ အစိုးရခြင်းဟူသော အဓိပတိသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝီမံသ-ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိလေးပါး။ ။ဒုက္ခသဟ၊ မောဟကြည်စိတ်၊ ဣဒ္ဓနိပ္ပန်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရမ္မဏာဓိပတိ ခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၄) အနန္တရပစ္စယော— ပျော်စံနတ်ရွာ၊ စကြာမင်း ဖျား၊ သားကြီးအားသို့၊ အခြားမဲ့နေ၊ စိတ်နှင့်စေကို၊

မကေတုစွာ၊ ခုနစ်ဖြာတွင်၊ သမာနဇာတ်၊ ခြားမပြတ်ပဲ၊
ဖြစ်စေတတ်သော အနန္တရသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း
လက္ခဏာရှိသော ရှေးရှေးသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး အနန္တရ
ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၅) သမနန္တရပစ္စယော—စည်းစိမ်မမက်၊ တောကြီး
ထွက်သည့်၊ စက္ကဝတ်မင်းဖျား၊ သားကြီးအားသို့၊ အခြားမဲ့
နေ၊ စိတ်နှင့် စေကို၊ မကေပြိုင်ဘက်၊ ခုနစ်ချက်တွင်၊ အောက်
ထက်ယာဝ၊ ဝေခွဲမရှိ၊ မိမိတမူ၊ တူသည့်အဖြစ်၊ ဆောင်လစ်
ပမာ၊ ကောင်းမွန်စွာလျှင်၊ သမာနဇာတ်၊ ခြားမပြတ်ပဲ၊
ဖြစ်စေတတ်သော သမနန္တရသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း
လက္ခဏာရှိသော ရှေးရှေးသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး သမနန္တရ
ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၆) သဟဇာတပစ္စယော— အလင်းဖြစ်မှု၊ ဆီမီးပြု
သည်၊ တန္တုပမာ၊ လဟဇာတ၊ နာမနှင့် ရုပ်၊ ဘူတုပ္ပါဒါ၊
သန္ဓေခါလည်း၊ ဝိပါငတ္ထု၊ ယင်းခြောက်ခုအား၊ တူငြား
အဋ္ဌ၊ သဘာဂတွင်၊ တကမကေ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော
သဟဇာတသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော
နာမ်၊ မဟာဘု၊ ဝတ္ထု၊ ပါက၊ သဟဇာတခြောက်ပါး ပစ္စည်း
တရား၎င်း။

(၇) အညမညပစ္စယော—သစ်သားသုံးခွ၊ ချင်းချင်းမ
သို့၊ ဥပကာရာ၊ ထောက်ပံ့လာသော၊ နာမ် မဟာဘု၊ ဝတ္ထု၊
နာမ်အား၊ တူရှစ်ပါးတွင်၊ ထောက်ထားလှန်ပင်း၊ အချင်း
ချင်းဟူသော အညမညသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း

လက္ခဏာရှိသော နာမ်,မဟာဘု၊ ဝတ္ထု,ပါက၊ အညမည သုံးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(ဂ) နိဿယပစ္စယော — သစ်ပင်အားမြေ၊ ထောက်ပံ့ပေသို့၊ နှစ်ထွေရုပ်နာမ်၊ သဟဇ်အား၎င်း၊ စိတ္တကမ္မ၊ ပဋပုံဟန်၊ သတ်ဝိညာဏ်အား၎င်း၊ တူမှန်သဘာ၊ ဆယ့်သုံးဖြာ တွင်၊ တည်ရာမှီရာဟူသော အဓိဋ္ဌာနာကာရ၊ နိဿယာကာရ သတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်,မဟာဘု၊ ဝတ္ထု,ပါက ဟူသော သဟဇာတနိဿယ ခြောက်ပါး၊ ပဝတ္တိ စု၊ ဆဝတ္တုဟူသော ပုရေဇာတနိဿယ ခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(ဃ) ဥပနိဿယပစ္စယော — မိုးနှင့်မကင်း၊ စုံခပင်းကို၊ ခိုးတွင်းခြိမ်အုန်း၊ ထစ်ချုန်းမြည်ကျိုး၊ ရွာသည့်မိုးသို့၊ သုံးမျိုးပြားလတ်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်အား၊ ဆယ့်လေးပါးတွင်၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ဥပနိဿယ သတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဒုက္ခသဟ၊ ဝေဟ ကြည်စိတ်၊ ဣဒ္ဓနိပွန်၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရမ္မဏပနိဿယ၊ ရှေးရှေးသော နာမက္ခန်ဟူသော အနန္တရူပနိဿယ၊ ဗလဝရုပ် စိတ္တုပ္ ပညတ်ဟူသော ပကတပနိဿယသုံးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၀) ပုရေဇာတပစ္စယော — အလင်းမှီနေ၊ များဗိုလ်ခြေကို၊ ကပေ စစွာ၊ ပေါ်လာထွန်းပ၊ နေနှင့် လသို့၊ နောက်မှ ဖြစ်လေ၊ စိတ်နှင့် စေအား၊ တူကိုးပါးတွင်၊ ရှေးဖျားဖြစ်၍၊ ပစ္စုပ္ပန္န၊ ပုရေဇာတသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာ

ရှိသော ဆစတ္တုဟူသော ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ နိပ္ပန္နရုပ်ဟူသော အာရမ္မဏ ပုရေဇာတနှစ်ပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၁) ပစ္စာဇာတပစ္စယော — ဂိဇ္ဈပေါတကံ၊ သရိရ အား၊ အာဟာရဝယ်၊ တာတုယ်အာသာ၊ စေတနာသို့၊ ပုရာဇာက၊ ရုပ်ဓမ္မအား။ မျိုးလေးပါးတွင်၊ နောက်ပါး၌ဖြစ်သဖြင့်၊ ထောက်ပံ့ခိုင်မာ၊ ပစ္စာဇာတ သတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော နောက်နောက် ပဉ္စဝေါကာ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၂) အာသေဝနပစ္စယော — နောက်နောက်မှန်လေး၊ သာလွန်မွှေးအောင်၊ ရှေးရှေးထုံထား၊ နံ့သာလားသို့၊ မခြားမပြတ်၊ မျိုးဇာတ်တူစွာ၊ ကုသလာ ကုသလ၊ ကြိယသဘော၊ နောက်နောက်ဇောအား၊ တူခြောက်ပါးတွင်။ ခွန်အားဟုန်ပြင်း၊ ယူစေလျှင်း၍၊ ထုံခြင်းဟူသော အာသေဝနသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရှေးရှေးသော လောကီဇော သတ္တစတ္တာလီသ၊ အာသေဝနသုံးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၃) ကမ္မပစ္စယော — သစ်ပင်တို့အား၊ မျိုးစေ့လားသို့၊ ကြွင်းငြားတူလတ်၊ သဟဇာတ်နှင့်၊ ကဋ္ဌတ္တာဝိပါက်၊ ကြိုနှစ်ချက်အား၊ တဆယ့်ငါးတွင်၊ အားပါးထုတ်ထ၊ လုံ့လသည်းစွာ၊ အမူအရာဟူသော ကမ္မသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဟဇာတ် စေတနာဟူသော သဟဇာတကမ္မ၊ အတိတ်ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာဟူသော နာနာက္ခဏိကကမ္မ နှစ်ပါး ပစ္စည်း တရား၎င်း။

(၁၄) ဝိပါကပစ္စယော — ချမ်းရိပ်နားနေ၊ သွန်းလေ
ပြေသို့၊ မကွေ့ဖြစ်လတ်၊ သဟဇာတ်အား၊ မျိုးရှစ်ပါးတွင်၊
အင်အားချည့်ပမ်း၊ ငြိမ်းချမ်းစေလျက်၊ ငြိမ်သက်ခြင်းဟူ
သော ဝိပါကသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော
ဝိပါကနာမက္ခန္ဓာဟူသော ဝိပါကပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၅) အာဟာရပစ္စယော — မယိမ်းမယိုင်၊ ခိုင်စေသော
အား၊ ထောက်သည့်ကျားသို့၊ နှစ်ပါးသဟဇာတ် ရုပ်နှင့်နာမ်
အား၎င်း၊ လေးတန်သန္တတိ သမုဋ္ဌာနိက ရုပ်အား၎င်း၊
ယထာက္ကမ၊ ဒွါဒသမျိုးတူတွင်၊ ဆောင်ယူထောက်ပံ့ခြင်းဟူ
သော အာဟာရသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိ
သော ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော နာမ်အာဟာရ
သုံးပါး၊ အဇ္ဈတ်ဗဟိ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိက သြဇာဟူသော ရုပ်
အာဟာရ ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၆) ဣန္ဒြိယပစ္စယော — တပြည်တွင်း၌၊ ချင်းချင်းမ
ဟန့်၊ သီးမသန့်ပဲ၊ ခွဲခန့်ပိုင်စား၊ မင်းအများသို့၊ သုံးပါးပြား
လတ်၊ သဟဇာတ်နှင့်၊ ဓာတ်ပဉ္စဝိညာဏ၊ ကမ္မဇရုပ်အား၊
တူဆယ့်ငါးတွင်၊ အခြားမသွေ၊ မိမိသို့ လိုက်စေခြင်း ဟူသော
ဣန္ဒြိယသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်-
ဣန္ဒြေ တရားကိုယ်ရှစ်ပါးဟူသော သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ မဇ္ဈိမာ-
ယုက၊ ပသာဒရုပ်ငါးခုဟူသော ပုရေဇာတိန္ဒြိယ၊ ဇီဝိတရုပ်ဟူ
သော ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ သုံးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၇) ဈာနပစ္စယော — သစ်ပင်တောင်ငူ၊ တက်သသ
သည်၊ အောက်လူတို့အား၊ ပြောသည့်လားသို့၊ နှစ်ပါးရုပ်
နာမ်၊ သဟဇာတ်အား၊ ဆယ့်တပါးတွင်၊ ထင်ရှားတပ်တပ်၊ ကပ်၍

ရှုခြင်းဟူသော အာရမ္မဏပနိဇ္ဈာန လက္ခဏပနိဇ္ဈာန သတ္တိ
ထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော ပဉ္စဝိည ကြည် စိတ်
မှာယှဉ်သည့် စျာနင်ခုနစ်ပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၈) မဂ္ဂပစ္စယော—ထိုဤမှာသို့၊ ဆောင်ယူပို့သည်၊
ကူးတို့မသွေ၊ သဟေတုကတ်၊ သဟဇာတ်အား၊ ဆယ်သုံးပါး
တွင်၊ ဖြူစင်မည်းညစ်၊ ဤအဖြစ်မှ၊ ပြန်လစ်ဆူလှယ်၊ ထုတ်
ဆယ်ဆောင်ယူ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူသော မဂ္ဂသတ္တိထူး
ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော သဟိတ်မှာယှဉ် မဂ္ဂင်
ဆယ်နှစ်ပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။

(၁၉) သမ္ပယုတ္တပစ္စယော — စတုမဇ္ဈ၊ ရောသည့်တူသို့၊
လေးဆူနာမ်အား၊ ခုနစ်ပါးတွင်၊ လေးပါးအင်္ဂါ၊ မကွာချင်း
ချင်း၊ ယှဉ်ကြခြင်းဟူသော သမ္ပယုတ္တသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါး သမ္ပယုတ္တ ပစ္စည်း
တရား၎င်း။

(၂၀) ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော— ခြောက်ထွေရသာ၊ ပေါင်း
ရောပါသို့၊ သဟဇာရုပ်၊ ဝတ္ထုပုံ၊ သန္ဓေ၊ အစထွေသား၊ သုံးမျိုး
အားကို၊ တူငြားသဘာ၊ ဆယ်သုံးဖြာတွင်၊ နာနာဘာဝ၊ မယှဉ်
ကြခြင်း ဟူသော ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူး ပြုခြင်း
လက္ခဏာရှိသော ပဉ္စဝေါကာရ၊ ရူပသမုဋ္ဌာနိက စိတ် စေ၊
သန္ဓေ၊ ဟဒယ စသော သဟဇာတဝိပ္ပယုတ်၊ ပုရေဇာတဝိပ္ပ-
ယုတ်၊ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ်သုံးပါး ပစ္စည်းတရား၎င်း။ (အာဒိ-
သဒ္ဓါနှစ်ခုဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ၊ ပစ္ဆာ-
ဇာတ နှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် ပစ္စည်းကို ညွှန်းသည်)

(၂၁) အတ္ထိပစ္စယော—မြေမြင်းမိုရ်သည်၊ ထိုထိုစိမ်းရွှင်၊ မြက်သစ်ပင်အား၊ ထင်ရှားရှိနေ၊ ထောက်ပံ့ပေသို့၊ တွက်ရေကံ ထံ၊ ရုပ်နှင့်နာမ်အား၊ ဆယ်ငါးပါးတွင်၊ ထင်ရှားရှိခိုက်၊ အထိုက် လျော်ထ၊ ဥပထမ္မကသတ္တိထူးဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ထိုထိုရုပ်နာမ်-ဟူသော သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ အာဟာရတ္ထိ၊ ဣန္ဒြိယတ္ထိ-ငါးပါး ပစ္စည်းတရား ၎င်း။ (ဤအတ္ထိငါးပါးသည် အဇင်္ဂအတိုင်း သဟဇာတ၊ ပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတ၊ ရုပ်အာဟာရ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ငါးပါးတို့နှင့် တူ၏။ ထို့ကြောင့် အကျဉ်းမျှသာ အနက်သမ္ပန်လိုက်သည်။)

(၂၂) နတ္ထိပစ္စယော— မိုက်မှောင်ဖြစ်စေ၊ ငြိမ်းသေ လေပြီး၊ ဆီမီးပုံသွေး၊ ဖြစ်ခွင့်ပေး၍၊ ကျေးဇူးပြုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော နတ္ထိပစ္စည်းတရား၎င်း။ (အနန္တရ နည်းတူ)

(၂၃) ဝိဂတပစ္စယော - နေရောင်ပျောက်ကင်း၊ လရောင် လင်းသို့၊ ချုပ်ကင်းသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ဝိဂတပစ္စည်းတရား၎င်း။ (အနန္တရ နည်းတူ)

(၂၄) အဝိဂတပစ္စယော— ငါးတို့ပျော်ရာ၊ မဟာသမုဒ္ဒါ၊ ရေအစုတ်သို့၊ မချုပ်တင်းလင်း၊ မကင်းသော အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း လက္ခဏာရှိသော အဝိဂတပစ္စည်းတရား၎င်း။ (အတ္ထိ နည်းတူ)

ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဝိသတိပစ္စယာ၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါး အကြောင်းတရားတို့သည်။ မဟာပကရဏေ၊ အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။

ဆုတောင်းဂါထာ

ဣမိနာနန္ဒဌာနမ္ပိ၊ ဆေကော ဘဝေ'မိ သဗ္ဗမိ။
သိတ္တာ နာဝါဝ နိဗ္ဗာနံ၊ လောကေ ကုဟိဉ္စိနာလယံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ ဤပစ္စယုဒ္ဓေသနိဿယကိံ ရုရုနုတ်တက် ဆောင်ရွက်ကျက်မှတ် ရွတ်ဘတ် ဖွဲ့နည်း ကြံစည်မြဲမြဲ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ သဗ္ဗမိ ဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း၌။ သဗ္ဗမိ အနန္တဌာနမ္ပိ၊ ကြွင်းမဲ့ကုန်စင် မထင်ဆုံးကမ်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌။ ဆေကော၊ တတ်ပွန်သိမြင် ကျမ်းကျင်လိမ္မာသည်။ ဧမိ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။ သိတ္တာ၊ လေးသည့်ရေဝန် ပက်သွန် ပြီးသော။ နာဝါ၊ လှေသည်။ တိတ္ထံ၊ လိုရာဆိပ်ကမ်းသို့။ ဧတိ ဣဝ၊ မတုယ်မတာ လျင်စွာထုတ်ချောက် ရောက်သကဲ့သို့။ ကုဟိဉ္စိ လောကေ၊ ရူပ သဒ္ဓ စသည့်အာရုံ တစုံတခုသော လောက၌။ အနာလယံ၊ မတုယ်မတာ ဆိတ်စာမထောင့်သည် ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ အမတမ္ပန် ငြိမ်းရာမှန်သည် နိဗ္ဗာန်ပြည်နန်းသို့။ ဧမိ၊ လျင်စွာထုတ်ချောက် ရောက်ရပါလိ၏။

ပစ္စယုဒ္ဓေသနိဿယ ပြီး၏။

(ကျေးဇူးရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး ရေးသား တော်မူသော ပရမတ္ထသရူပဘောဒနိကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ချက် ဖြစ်သည်။)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ နိဿယ

၁-ဟေတုပစ္စည်း

ဟေတုပစ္စယောတိ၊ ဟေတုပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ဟေတု၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ-တည်းဟူသော ဟိတ်ခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့ သည်။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးနှင့် ယှဉ်ကုန် သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စိတ်၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်း ကောင်း။ တံသမ္ပဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဟိတ်ခြောက်ပါးကြောင့် ဖြစ်ကုန် သော။ ရူပါနုဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်း ကောင်း။ ဟေတုပစ္စယေန၊ အကြောင်းရင်းမူလ ဟေတုပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ပညောင်ပင် အစရှိသည် တို့၏အမြစ်သည် ထိုသစ်ပင်အား မြဲမြံခိုင်ခံ့စွာ တည်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ဟေတုပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပ- ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ (၁) ဓမ္မာနုဉ္စ-အရကား--သဟိတ်စိတ် ၇၁-ပါး၊ မော- ဟမ္ပဒွေး၌ မောဟကြည့်စေတသိက် ၅၂-တို့တည်း။

(၂) ကျေးဇူးပြုသည်ဟု ဆိုရာ၌—

(က) မဖြစ်ပေါ်သေးသည်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။ (ခ) ဖြစ်ပေါ် ပြီးကို တည်နေစေခြင်း။ (ဂ) တည်နေသည်ကို တိုးပွားစေခြင်း-တို့ ဝင်တည်း။

(၎င်းဟေတုပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏။)

၂-အာရမ္မဏပစ္စည်း

အာရမ္မဏပစ္စယောတိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း ဟူသည်ကား—
 ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံအဆင်းဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု-
 ယာ စ၊ မြင်သိစိတ် ‘စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’ အားလည်းကောင်း။
 တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမြင်သိစိတ် ‘စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’ နှင့် ယှဉ်
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါးတို့အားလည်း
 ကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စ-
 ယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ကြီးစွာနား ကောင်းစွာ
 အာရုံသည်တို့သည် မစွမ်းမသန်သော သူတို့အား ထခြင်း၊
 ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေသကဲ့သို့ အာရုံသည် စိတ်
 စေတသိက် တို့အား ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အာရမ္မဏပစ္စယ
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ အရကား— သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက်
 ၇-ပါးတို့တည်း။

သဒ္ဒါယတနံ၊ သဒ္ဒါရုံ အသံဓာတ်သည်။ သောတဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် ‘သောတဝိညာဏဓာတ်’ အား
 လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုကြားသိစိတ် ‘သောတ-
 ဝိညာဏဓာတ်’ နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်
 တရား ခုနစ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊
 အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
 ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(တနည်း—အထက်က အနက်အတိုင်းဆို)

ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာရုံ အနံဓာတ်သည်။ ဃာနဝိညာဏဓာတု-
 ယာ စ၊ နံသိစိတ် 'ဃာနဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။
 တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို နံသိစိတ် 'ဃာနဝိညာဏဓာတ်' နှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါးတို့အား
 လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြု တတ် သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရသာယတနံ၊ ရသာရုံ အရသာဓာတ်သည်။ ဇိဝှိဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်' အားလည်း
 ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏ
 ဓာတ်' နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်
 ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏ-
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ အတွေ့ အသိ ဓာတ်သည်။
 ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဓာတ်'
 အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ထိုသိစိတ် 'ကာယ
 ဝိညာဏဓာတ်' နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား
 ၇-ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါယတနံ၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ' သည်၎င်း။ သဒ္ဒါယတနံ၊ အသံ
 'သဒ္ဒါရုံ' သည်၎င်း။ ဂန္ဓာယတနံ၊ အနံ 'ဂန္ဓာရုံ' သည်၎င်း။ ရသာ-

ယတနံ၊ အရသာ‘ရသာရုံ’သည်၎င်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ အတွေ့
 အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊
 အာရုံဟူ၍ သိရုံမျှ ဝိုးတဝါးသိမှု ‘မနောဓာတ်’ အား၎င်း။
 တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ-
 နုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အား၎င်း။ အာရမ္မဏပစ္စ-
 ယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
 ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။မနောဓာတ်အရကား— ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပဒိစ္ဆိုင်း
 ၂-ပါး၊ ပေါင်း ၃-ပါးတည်း။ ။ဓမ္မာနုဉ္ဇ အရကား—သဗ္ဗ-
 စိတ္တသာဓာရဏ စေတသိက် ၇-ပါးနှင့် ဝိဘက်၊ ဝိစာရ၊
 အဓိမောက္ခ။ ပေါင်း ၁၀-ပါးတို့တည်း။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အာရုံခြောက်ပါး
 အကြောင်းပစ္စည်းတရားတို့သည်။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ
 စ၊ ကြံသိစိတ် ‘မနောဝိညာဏဓာတ်’ အားလည်းကောင်း။
 တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။
 ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ အာရမ္မဏ-
 ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရ-
 ကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။မနောဝိညာဏဓာတ်-အရကား—သန္တိရဏစိတ် ၃-ပါး၊
 မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ သဟိတ်စိတ် ၇-ပါး။
 ပေါင်း ၇၆-ပါးတို့တည်း။
 ဓမ္မာနုဉ္ဇ-အရကား—စေတသိက် ၅၂-ပါးတည်း။

ယံ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အာရုံခြောက်ပါး
 ပစ္စည်းတရားကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ စိတ္တစေတသိကာ၊
 စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်
 သို့သော ပစ္စယုပ္ပန် သဘောတရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
 ၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုသို့သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်း
 တရားတို့သည်။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုသို့သော စိတ်
 စေတသိက် ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊
 အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
 ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။အာရုံ ၆-ပါးတို့တွင် ဓမ္မာရုံဟူသည်ကား— ပသာဒရုပ်
 ၅-ပါး၊ သုနုမရုပ် ၁၆-ပါး၊ စိတ် ၈၉-ပါး၊ စေတသိက်
 ၅၂-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တို့တည်း။

အာရမ္မဏခေါင်းဆောင်မျိုးကြီး ၈-ပါး

- ၁။ အာရမ္မဏ
- ၂။ အာရမ္မဏာဓိပတိ
- ၃။ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတနိဿယ
- ၄။ အာရမ္မဏပနိဿယ
- ၅။ အာရမ္မဏပုရေဇာတ
- ၆။ ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
- ၇။ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ
- ၈။ အာရမ္မဏပုရေဇာတအဝိဂတ

၃-အဓိပတိပစ္စည်း

(က) သဟဇာတအဓိပတိ

အဓိပတိပစ္စယောတိ၊ အဓိပတိပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ဆန္ဒာဓိပတိ၊ အကြီးအမှူးဆန္ဒသည်။ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဆန္ဒနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ ဒွိဟိတ်ဇော၊ တိဟိတ်ဇော စိတ်၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနုဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အဓိပတိပစ္စယေန၊ စကြဝတေးမင်းသည် အထွတ်အထိပ် အချုပ်အချာအာဏာတန်းခိုးဖြင့် တပါးသော သူတို့၏ ကြီးသောသတ္တိကို တားမြစ်၍ တိုင်းနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတို့အား အကြီးအကဲ အစိုးရသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝီရိယာဓိပတိ၊ အကြီးအမှူး ဝီရိယသည်။ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဝီရိယနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ ဒွိဟိတ်ဇော၊ တိဟိတ်ဇော စိတ်၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဝီရိယကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနုဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(တနည်း— အထက်က အနက်အတိုင်း ဆို။)

စိတ္တာဓိပတိ၊ အကြီးအမှူး စိတ်သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနုဉ္ဇ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိမံသာဓိပတိ၊ အကြီးအမှူး ပညာသည်။ ဝိမံသ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ပညာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စိတ်၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုပညာကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနုဉ္ဇ၊ စိတ္တဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ခ) အာရမ္မဏာဓိပတိ

ယံ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင် အကြင် အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားကို။ ဂရုံ ကတော၊ အလေးအမြတ်ပြု၍။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အကြင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထို အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထို စိတ် စေတသိက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ အကြီးအမှူးဖြစ်သော

အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။အဘူတက္ခဖြစ်၍ အကြီးအမှူးအဖြစ်ဖြင့် အစိုးရသည် ကို သဟဇာတအဓိပတိ။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော အာရုံအဖြစ်ဖြင့် အကြီးအမှူးပြု၍ အစိုးရသည်ကို အာရမ္မဏအဓိပတိ။

(အဓိပတိပစ္စည်းသည်-အာရမ္မဏမျိုး၊ သဟဇာတမျိုး ၂-ပါး၌ လင်၏။)

၄-အနန္တရပစ္စည်း

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

အနန္တရပစ္စယောတိ၊ အနန္တရပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ မြင်သိစိတ် ‘စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’ သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ် နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရား ၇-ပါးတို့သည် လည်းကောင်း။ မနောဓာတ်ယာ စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဟု ဆိုအပ် သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အနန္တရပစ္စယေန၊ စကြဝတေးမင်း၏ နတ်ရွာ လားခြင်းသည် သားကြီးရတနာအား မင်းအဖြစ် အဘိသိက်

ခံခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ အခြားမဲ့ အခြားမရှိ (တဆက် တည်း) အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋိစ္ဆိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ် သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရားတို့သည်လည်း ကောင်း။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ သန္တိရဏ ဟု ဆိုအပ် သော မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တ ကာနံ၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(တနည်း အထက်က နည်းအတိုင်းဆို၊ အောက်၌ မပြုတော့ပြီ။)

သောတဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

သောတဝိညာဏဓာတု စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတဝိညာဏ ဓာတ်' သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုသောတ ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက် တရား ခုနစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ သမ္ပုဋိစ္ဆိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အနန္တရ ပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ ပ။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ သန္တီရဏဟု ဆိုအပ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။ ပ။ (အထက်အတိုင်း ဆိုလေ)

ဃာနဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

ဃာနဝိညာဏဓာတု စ၊ နံသိစိတ် ‘ဃာနဝိညာဏဓာတ်’ သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုဃာနဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း၊ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိုင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ ပ။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ သန္တီရဏဟု ဆိုအပ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။ ပ။ (အထက်အတိုင်း ဆိုလေ)

ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

ဇိဝှါဝိညာဏဓာတု စ၊ လျက်သိစိတ် ‘ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်’ သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထို ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါး

တို့သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်း ဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက် တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ပ။ (အထက်အတိုင်း ဆိုလေ)

ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

ကာယဝိညာဏဓာတု စ၊ ထိသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဓာတ်' သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထို ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါးတို့သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဉ်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ပ။ (အထက်အတိုင်း ဆိုပါလေ။)

ကုသိုလ်ဒိုင်း

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌

ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့အား။
အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊
ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌
ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဗျာကတ တရား
တို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အကုသိုလ်ပိုင်း

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်
တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယ-
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ် တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊
နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ၊
အဗျာကတ တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့
အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဗျာကတပိုင်း

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟု မဆိုအပ်ကုန်သော ဝိပါက်ကြိယာ တည်းဟူသော အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဗျာကတ တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ် တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယ- သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယေသံ ယေသံ၊ အကြင်အကြင် ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ စိတ် စေတသိက်တရားတို့၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင် နောက်နောက် ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ စိတ်, စေတသိက်

တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထို
 ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ တေသံ တေသံ
 ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုနောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော စိတ်၊ စေတသိက်
 တရားတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ အခြားမဲ့ အနန္တရပစ္စယ-
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅-အနန္တရမျိုးကြီး ၇-ပါး

- ၁။ အနန္တရ
- ၂။ သမနန္တရ
- ၃။ အနန္တရပနိဿယ
- ၄။ အာသေဝန
- ၅။ နာနာက္ခဏိကကမ္မ
- ၆။ နတ္ထိ
- ၇။ ဝိဂတ

ပေါင်း ၇-ပါးဖြစ်ပါသည်။

၅-သမနန္တရပစ္စည်း

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် မနောဓာတ်

သမနန္တရပစ္စယောတိ၊ သမနန္တရပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ မြင်သိစိတ် ‘စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’
 သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်
 နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရား ခုနစ်ပါးတို့
 သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတ်ယာ စ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုင်းဟု

ဆိုအပ်သော မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေ
တသိက်တရား ဆယ်ပါးတို့အားလည်းကောင်း။ သမနန္တရ-
ပစ္စယေန၊ ကောင်းစွာအခြားမဲ့ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ သမနန္တရပစ္စယေန၊ စကြဝတေးမင်း၏
အရညဝါသီ တောထွက်တော်မူ၍ ရဟန်းပြုခြင်းသည် သား
ကြီး ရတနာအား မင်းအဖြစ်ကို ရစေခြင်းငှါ ကျေးဇူး
ပြုသကဲ့သို့ ကောင်းစွာအခြားမဲ့ အခြားမရှိ သမနန္တရပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရတော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မနောဓာတု စ၊ သမ္ပုဋိစိုဉ်းဟု ဆိုအပ်သော မနော
ဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာ၊ ထိုမနောဓာတ်
နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ စ၊ စေတသိက်တရားတို့သည်လည်း
ကောင်း။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ သန္တိရဏဟု ဆိုအပ်
သော မနောဝိညာဏဓာတ်အား လည်းကောင်း။ တံသမ္ပ-
ယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ-
နုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ သမနန္တရပစ္စ-
ယေန၊ ကောင်းစွာအခြားမဲ့ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စ-
ယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

(အောက်အနက်များကား-အနန္တရနှင့် အားလုံးတူပြီ)
ရှင်းပစ္စည်းသည် အနန္တရမျိုး၌ ပါဝင်၏။

၆-သဟဇာတပစ္စည်း

သဟဇာတပစ္စယောတိ၊ သဟဇာတပစ္စည်း ဟူသည် ကား—

စတ္တာဓရာ၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်တရား ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ အတူတကွ ဖြစ်ဖော်ဖြစ်ဖက် အထောက်အပံ့အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုတတ်သော သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဆီမီးသည် မိမိတောက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အတူတကွ အလင်းကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ထိုအတူ အကြောင်းတရားတို့သည် မိမိတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ပစ္စယုပ္ပန် အကျိုးတရားတို့ကိုလည်း တပြိုင်နက်အတူတကွ ဖြစ်ပေါ်လာစေတတ်သော သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စတ္တာဓရာ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်ရုပ် လေးပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ နာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမ်ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ အညမညံ၊

အချင်းချင်း။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
နာမက္ခန္ဓာတရား လေးပါးတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်
ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
တို့အား။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်ရုပ်တို့သည်။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ ဥပါ
ဒါရုပ်တို့အား။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပိနော၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တို့
သည်။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေကာလ
၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကိဉ္စိ ကာလေ၊ ပဝတ္တိကာလ၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊
သဟဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

သဟဇာတမျိုးကြီး ၁၅-ပါး

မဟာသဟဇာတကြီး ၄-ပါး

- ၁။ သဟဇာတ
- ၂။ သဟဇာတနိဿယ
- ၃။ သဟဇာတတ္ထိ
- ၄။ သဟဇာတအဝိဂတ

သဟဇာတအလင် ၄-ပါး

- ၅။ အညမည
- ၆။ ဝိပါက
- ၇။ သမ္ပယုတ္တ
- ၈။ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ

သဟဇာတအငယ် ၇-ပါး

- ၉။ ဟေတု
- ၁၀။ သဟဇာတာဓိပတိ
- ၁၁။ သဟဇာတကမ္မ
- ၁၂။ နာမ်အာဟာရ
- ၁၃။ သဟဇာတိန္ဒြိယ
- ၁၄။ ဈာန
- ၁၅။ မဂ္ဂ

ပေါင်း သဟဇာတမျိုး ၁၅-ပါးဖြစ်ပါသည်။

၇-အညမညပစ္စည်း

အညမညပစ္စယောတိ၊ အညမညပစ္စည်းဟူသည်ကား—
စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်
ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညပစ္စယေန၊ အချင်းချင်း
အထောက်အပံ့ဖြစ်သည့် အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အညမညပစ္စယေန၊ သစ်သားသုံးခု
တိဒဏှသည် အချင်းချင်း တချောင်းသည် တချောင်းအား
ထောက်ပံ့ခိုင်စေခြင်းငှါ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့
အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်
ရုပ်လေးပါးတို့သည်။ အညမညပစ္စယေန၊ အချင်းချင်း အည
မညပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ နာမရူပံ၊
ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။
အညမညပစ္စယေန၊ အချင်းချင်း အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

(ရှင်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ =
ခန္ဓာငါးပါးရှိသော သတ္တဝါတို့ဖြစ်ရာဘုံ = အရူပဘုံနှင့် အသညသတ်
ပြဟွာဘုံကြည့်သော ၂၆-ဘုံ။)

ဂ. နိဿယပစ္စည်း

(က) သဟဇာတနိဿယ

နိဿယပစ္စယောတိ၊ နိဿယပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာ တည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။နိဿယပစ္စယေန၊ မြေကြီးသည် သစ်ပင် အစရှိသည်တို့အား မှီရာတည်ရာအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်ရုပ် လေးပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေအောဋ္ဌံ။ နာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရား လေးပါးတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့အား။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကေးဇးပြတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်ရုပ် လေးပါးတို့သည်။ ဥပါဒါ-ရူပါနံ၊ ဥပါဒါ ရုပ်တို့အား။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ခ) ပုရေဇာတနိဿယ

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခုပသာဒရုပ် မျက်စိအကြည်သည်။ စက္ခု-ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇေ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတာယတနံ၊ သောတပသာဒရုပ် နားအကြည်သည်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတ-ဝိညာဏဓာတ်'အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို သောတဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇေ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာ

တည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဃာနာယတနံ၊ ဃာနပသာဒရုပ် နှာခေါင်း အကြည်
သည်။ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် ‘ဃာနဝိညာဏ
ဓာတ်’အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဃာန-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်
တရားတို့အားလည်းကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ
နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိပသာဒရုပ် လျှာအကြည်သည်။ ဇိဝှိ-
ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် ‘ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်’အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယာယတနံ၊ ကာယပသာဒရုပ် ကိုယ်အကြည်သည်။
ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် ‘ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်’အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုကာယ
ဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရား
တို့အားလည်းကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာ တည်ရာ
နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယံ ရူပံ၊ အကြင် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿယ၊ အမှီ ပြု၍။ မနောဓာတု စ၊ အာရုံကို သိရုံမျှ ဝိုးတဝါး သိတတ် သောစိတ် 'မနောဓာတ်' သည်လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ အာရုံကို အထူး သိတတ်သော ကြံသိစိတ် 'မနောဝိညာဏဓာတ်' သည်လည်းကောင်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ မနောဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အား လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ နိဿယပစ္စယေန၊ မှီရာတည်ရာ နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး ၂-မျိုး၌ ပါဝင်၏။)

၉-ဥပနိဿယပစ္စည်း

ကုသိုလ်ပိုင်း

ဥပနိဿယပစ္စယောတိ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဟူသည်ကား -
 ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာတည်ရာ အထောက်အပံ့ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ မိသ်းတုင်း သုံးလ ပတ်
လုံး ရွာသော မိသ်းကြီးသည် ထိုမိသ်းကိုမှီကုန်သော သစ်ပင်
သတ္တဝါ အစရှိသည်တို့အား အားကြီးသော အကြောင်းဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊
ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌
ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့
အား။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီး
သော မှီရာတည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊
ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌
ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတနံ ဓမ္မာနံ၊ အဗျာကတ တရား
တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာတည်ရာ
အထောက် အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

အကုသိုလ်ပိုင်း

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်

တရားတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာ
တည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရား
တို့အား။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီး
သော မှီရာတည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဗျာကတ
တရားတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာ
တည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အဗျာကတပိုင်း

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ
ဓမ္မာ၊ အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဗျာကတ
တရားတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာ

တည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ
ဓမ္မာ၊ အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရား
တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာတည်ရာ
အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စ-
ယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဗျာကတာ
ဓမ္မာ၊ အဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်
တရားတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာ
တည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဥတုဘောဇနမ္ပိ၊ ဥတုနှင့်ဘောဇဉ်သည်လည်း။ ဥပနိဿယ-
ပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာတည်ရာ အထောက်အပံ့
အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရ-
ကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂလောပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊
အားကြီးသော မှီရာတည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း

ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သေနာသနမ္ပိ၊ အိမ် ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာသည်လည်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ အားကြီးသော မှီရာ တည်ရာ အထောက်အပံ့ အကြောင်း ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် အနန္တရမျိုး၌ ပါဝင်၏။ သို့ရာတွင် အလွန်ကျယ်ဝန်းသော ပစ္စည်းကြီး မှ-မျိုးတွင် တပါး အပါအဝင်ဖြစ်ရကား အနန္တရနှင့် ပဏတူပမျိုးတို့သည် ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ အကျုံးဝင်ကြပေသည်။)

၁၀-ပုရေဇာတပစ္စည်း

စက္ခာယတန (စက္ခုဝတ္ထု၊ စက္ခုပသာဒ)

ပုရေဇာတပစ္စယောတိ၊ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဟူသည် ကား—

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုရုပ် မျက်စိ အကြည်သည်။ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်သောနေ့ လ-တို့သည် မိမိတို့ ထင်ရှားရှိခိုက် အလင်းကို မှီကုန်သော

သတ္တဝါတို့အား ရှေ့ဖြစ်နှင့်၍ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ပုရေဇာတ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတာယတန (သောတဝတ္ထု၊ သောတပသာဒ)

သောတာယတနံ၊ သောတပသာဒဝတ္ထုရုပ် နားအကြည်
သည်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတ-
ဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို
သောတဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတ
သိက် တရား တို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊
ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပ-
ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(တနည်း။ ။အထက်နှင့် တူ၏)

ဃာနာယတန (ဃာနဝတ္ထု၊ ဃာနပသာဒ)

ဃာနာယတနံ၊ ဃာနပသာဒဝတ္ထုရုပ် နှာခေါင်းအကြည်
သည်။ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် 'ဃာနဝိညာဏ-
ဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဃာန-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်
တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေး
ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရ-
ကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇိဝှိယတန (ဇိဝှိဝတ္ထု၊ ဇိဝှိပသာဒ)

ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိပသာဒဝတ္ထုရုပ် လျှာအကြည်သည်။ ဇိဝှိ-
ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်' အား

လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း ကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယာယတန (ကာယဝတ္ထု၊ ကာယပသာဒ)

ကာယာယတနံ၊ ကာယပသာဒဝတ္ထုရုပ် ကိုယ်အကြည် သည်။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏ ဓာတ်'အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ကာယ- ဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရား တို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့် သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါယတန (ရူပါရုံ)

ရူပါယတနံ၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ'ရုပ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏ- ဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'အားလည်း ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဒ္ဓါယတန (သဒ္ဓါရုံ)

သဒ္ဓါယတနံ၊ အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ ရုပ်သည်။ သောတဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် ‘သောတဝိညာဏဓာတ်’ အား
 လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို သောတဝိညာဏ
 ဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
 လည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော
 ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
 ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂန္ဓာယတန (ဂန္ဓာရုံ)

ဂန္ဓာယတနံ၊ အနံ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ရုပ်သည်။ သာနဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် ‘သာနဝိညာဏဓာတ်’ အား လည်း
 ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို သာနဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။
 ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရသာယတန (ရသာရုံ)

ရသာယတနံ၊ အရသာ ‘ရသာရုံ’ ရုပ်သည်။ ဇိဝှိဝိညာဏ-
 ဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် ‘ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်’ အားလည်း
 ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
 ကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတ

ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ)

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ တွေ့ထိမှု ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ ရုပ်သည်။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိသိစိတ် ‘ကာယဝိညာဏဓာတ်’ အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့ အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဉ္စာရုံနှင့်မနောဓာတ်

ရူပါယတနံ၊ အဆင်း‘ရူပါရုံ’သည်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓါယတနံ၊ အသံ‘သဒ္ဓါရုံ’သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာယတနံ၊ အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’သည် လည်းကောင်း။ ရသာယတနံ၊ အရသာ ‘ရသာရုံ’သည် လည်းကောင်း။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ အတွေ့ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နှင့် မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်

ယံ ရူပံ၊ အကြင်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။
မနောဓာတု စ၊ မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ မနော-
ဝိညာဏဓာတု စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်းကောင်း။
ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ မနော-
ဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တ-
ကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်
တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်
သော ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အချို့

မနောဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဝိညာဏ
ဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရား
လည်းကောင်း။ ကိဉ္စိ ကာလေ၊ အချို့သော ကာလဟု ဆိုအပ်
သော ပုံဝတ္တိကာလ၌။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော
ပုရေဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေး
ဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကိဉ္စိ ကာလေ၊ အချို့သော ကာလဟု ဆိုအပ်သော ပဋိ-
သန္ဓေကာလ၌။ ပုရေဇာတပစ္စယေန၊ ရှေ့ဖြစ်နှင့်သော ပုရေ-
ဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး ၆-ပါး

- ၁။ ပတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ
 - ၂။ ဝတ္ထုပုရေဇာတ
 - ၃။ ပုရေဇာတိန္ဒြိယ
 - ၄။ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
 - ၅။ ပုရေဇာတတ္ထိ
 - ၆။ ပုရေဇာတအဝိဂတ
- ပေါင်း ၆ - ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၁၁ - ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း

ပစ္ဆာဇာတပစ္စယောတိ၊ ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စည်းဟူသည် ကား—

ပစ္ဆာဇာတာ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ၊ စိတ် စေတသိက်တရားတို့သည်။ ပုရေဇာတဿ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော။ ဣမဿ ကာယဿ၊ ဤကေဇဒ္ဒိဇ တိဇ စတုဇကာယအား။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊ နောက်မှ ဖြစ်၍ ကျေးဇူးပြုသည့် ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊ လင်းတငယ်တို့၏ အာဟာရ၌ ချင်ခြင်းစေတနာသည် နောက်မှဖြစ်၍ ထင်ရှား ရှိသောကိုယ်အား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ နောက်မှဖြစ်သော ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပစ္ဆာဇာတမဂ္ဂါး ၄-ပါး

- ၁။ ပစ္ဆာဇာတ
- ၂။ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တ
- ၃။ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ
- ၄။ ပစ္ဆာဇာတအဝိဂတ

ပေါင်း ၄-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၁၂-အာသေဝနပစ္စည်း

အာသေဝနပစ္စယောတိ၊ အာသေဝနပစ္စည်း ဟူသည် ကား—

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကုသိုလ်တရားတို့အား။ အာသေဝနပစ္စယေန၊ အဖန်တလဲလဲ ထုံအပ် ဖြစ်အပ်သည့် အာသေဝနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အာသေဝနပစ္စယေန၊ ရှေးရှေး၌ ထုံအပ် သောနံသာသည် နောက်နောက်၌ ထုံအပ်သော နံသာအား အဆင်းအနံ့ လွန်စွာ တိုးပွား ခိုင်မြဲစွာ ဖြစ်ခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြု သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ရှေးရှေး သင်အပ်သော ကျမ်းဂန်သည် နောက်နောက် သင်အပ်သော ကျမ်းဂန်အား လေ့ကျက်ခြင်း ငှါ အားရှိ၍ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ အဖန်တလဲလဲ ထုံအပ်သော အာသေဝနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ
ဓမ္မာ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်
နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်
တရားတို့အား။ အာသေဝနပစ္စယေန၊ အဖန်တလဲလဲ ထုံအပ်
သော အာသေဝနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကြိယာဗျာ-
ကတာ ဓမ္မာ၊ ကြိယာအဗျာကတ တရားတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ
ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကြိယာဗျာ-
ကတာနံ၊ ကြိယာအဗျာကတဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရား
တို့အား။ အာသေဝနပစ္စယေန၊ အဖန်တလဲလဲ ထုံအပ်သော
အာသေဝနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် အနန္တရမျိုး၌ ပါဝင်၏။)

၁၃-ကမ္မပစ္စည်း

ကမ္မပစ္စယောတိ၊ ကမ္မပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ကုသလာကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊
နာနာက္ခဏိက စေတနာကံသည်။ ဝိပါကာနံ၊ အကျိုးဝိပါက်
ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနုဉ္စ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့အားလည်းကောင်း။
ကဋတ္တာဂ္ဂပါနုဉ္စ၊ ကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ကမ္မပစ္စ-
ယေန၊ မျိုးစေ့သဘာဝ ကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ကမ္မပစ္စယေန၊ ကောင်းစွာ သိုမှီးသိမ်းဆည်း စီရင်အပ်သော မျိုးစေ့သည် အညွန့်အညွှန်နှင့် ဖြစ်ခြင်းငှါ အမှုအရာ လုလွှ်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မျိုးစေ့ တည်း ဟူသော ကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စေတနာ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာ တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စိတ် စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစေတနာကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရုံပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ကမ္မပစ္စယေန၊ မျိုးစေ့သဘာဝ ကမ္မပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(ကမ္မပစ္စည်းသည် သဟဇာတ၊ အနန္တရ ၂-မျိုး၌ ပါဝင်၏။ ယင်း ကမ္မပစ္စည်းသည် အရာကျယ်လှသော ပစ္စည်းကြီးပေတည်း။)

၁၄-ဝိပါကပစ္စည်း

ဝိပါကပစ္စယောတိ၊ ဝိပါကပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ဝိပါကာ၊ အကျိုး ဝိပါက် ဖြစ် ကုန် သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အဂ္ဂပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ဝိပါကပစ္စယေန၊ အကျိုးဝိပါက ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဝိပါကပစ္စယေန၊ ချမ်းအေးသော လေ သည် ချမ်းအေးသောအရိပ်၌ နေသောသူအား ချမ်းငြိမ်း

စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ကံတို့၏ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့်
အထောက်အပံ့ပြုမှု ဝိပါကပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပ-
ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏။)

၁၅-အာဟာရပစ္စည်း

ရုပ်အာဟာရ

အာဟာရပစ္စယောတိ၊ အာဟာရပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ကဗဠိကာရော၊ အလုပ်အလေ့ကို ပြုတတ်သကဲ့သို့သော။
အာဟာရော၊ အာဟာရသည်။ ဣမဿ၊ ဤသို့သဘော
ရှိသော။ ကာယဿ၊ ရုပ် ရူပကာယအား။ အာဟာရပစ္စ-
ယေန၊ ထောက်ပံ့ ခိုင်ခံ့စေခြင်း အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အာဟာရပစ္စယေန၊ နောက်မှထောက်သော
တိုင်သစ်သည် အိမ်ဟောင်းအား မြဲမြံခိုင်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူး
ပြုသကဲ့သို့ ဆောင်တတ်သော အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

နာမ်အာဟာရ

အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ ဖဿ၊
စေတနာ၊ ဝိညာဏ်တည်းဟူသော နာမ်အာဟာရသုံးပါးတို့
သည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဇ္ဈံ၊

စိတ် စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပဋ္ဌာနာ-
 နံ၊ ထိုနာမ်အာဟာရသုံးပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါ-
 နုဉ္ဇ၊ စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။
 အာဟာရပစ္စယေန၊ ထောက်ပံ့ခြင်း အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
 ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

ရုပ်အာဟာရ ပစ္စည်းမျိုး ၃-ပါး

- ၁။ ရုပ်အာဟာရ
 - ၂။ ရုပ်အာဟာရတ္ထိ
 - ၃။ ရုပ်အာဟာရအဝိဂတ
- ပေါင်း ၃-မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၁၆-ဣန္ဒြိယပစ္စည်း

စက္ခုဇ္ဈေ (စက္ခုပသာဒ)

ဣန္ဒြိယပစ္စယောတိ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စက္ခုဇ္ဈေယံ၊ စက္ခုဇ္ဈေပသာဒရုပ် မျက်စိအကြည်သည်။
 စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် ‘စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’
 အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ
 ဓာတ်နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့
 အားလည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသော ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ တနိင်္ဂံ တပြည်တည်း၌ အသီးအသီး ဆိုင်ရာ ကိစ္စတာဝန်ကို အစိုးရသော မင်းတို့သည် အချင်းချင်း ထိုအစိုးရသောသတ္တိကို မမြစ်မှ၍ မိမိတို့၏ တာဝန်အရာ၌သာ အစိုးရသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတိန္ဒြေ (သောတပသာဒ)

သောတိန္ဒြေယံ၊ သောတိန္ဒြေ ပသာဒရုပ် နားအကြည်သည်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတဝိညာဏဓာတ်'အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုသောတဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သာနိန္ဒြေ (သာနပသာဒ)

သာနိန္ဒြေယံ၊ သာနိန္ဒြေပသာဒရုပ် နှာခေါင်းအကြည်သည်။ သာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် 'သာနဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုသာနဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇိဝိန္ဒြေ (ဇိဝိပသာဒ)

ဇိဝိန္ဒြေယံ၊ ဇိဝိန္ဒြေပသာဒရုပ် လျှာအကြည်သည်။ ဇိဝိ-
ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝိဝိညာဏဓာတ်' အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဇိဝိဝိညာဏဓာတ်
နှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဣန္ဒြိယ
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယိန္ဒြေ (ကာယပသာဒ)

ကာယိန္ဒြေယံ၊ ကာယိန္ဒြေပသာဒရုပ် ကိုယ်အကြည်သည်။
ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဓာတ်'
အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက် တရား
တို့အားလည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏
အဖြစ် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပဇိဝိတိန္ဒြေ (ဇိဝိတရုပ်)

ရူပဇိဝိတိန္ဒြေယံ၊ ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြေသည်။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊
ကမ္မဇရုပ်တို့အား။ ဣန္ဒြိယပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်
ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နာမ်ဣန္ဒြေ ၈-ပါး

အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ နာမ်ဇီဝိတ၊ စိတ်၊ ဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ ပညာ-ဟု ဆိုအပ်သော ဣန္ဒြေတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ယှဉ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဣန္ဒြေတို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ဣန္ဒြိယ-ပစ္စယေန၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယောံ ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် ဆဟဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး ၃-ပါး၌ ပါဝင်၏။)

ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းမျိုး ၃-ပါး

- ၁။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ
 - ၂။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ
 - ၃။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယအဝိဂတ
- ပေါင်း ၃-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

၁၇-ဈာနပစ္စည်း

ဈာနပစ္စယောတိ၊ ဈာနပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ဈာနင်္ဂါနိ၊ ဧဝပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်ကြည့်သော စိတ်တခု ယုတ် ရှစ်ဆယ်တို့၌ရှိသော ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပီတိ၊ ဝေဒနာ၊

ကေဂ္ဂတာ-တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့သည်။ ဈာန်-
 သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဈာန်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စိတ်
 စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထို
 ဈာန်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ
 ကမ္မဇရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ ဈာနပစ္စယေန၊ ကပ်၍
 ရှုတတ်သော ဈာနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
 ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဈာနပစ္စယေန၊ တောင်ဖျား သစ်ပင်ဖျား
 သို့တက်၍ ကြည့်သောသူသည် အဝေးအနီးအရပ်တို့ကို မြင်
 ခြင်း၊ ထိုမြင်ခြင်း၌ အလိုရှိသောသူအား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့
 ကပ်၍ ရှုတတ်သော ဈာနပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာ-
 ရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏)

၁၈-မဂ္ဂပစ္စည်း

မဂ္ဂပစ္စယောတိ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းဟူသည်ကား—

မဂ္ဂင်္ဂါနိ၊ သဟိတ်စိတ်၌ရှိသော ပညာ၊ ဝိတက်၊ သမ္မာ-
 ဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ကေဂ္ဂတာ၊
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂတရားကိုးပါးတို့သည်။ မဂ္ဂသမ္ပ-
 ယုတ္တကာနံ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စိတ်စေတသိက်
 တရားတို့အားလည်းကောင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုမဂ္ဂင်
 ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ
 ရုပ်တို့အားလည်းကောင်း။ မဂ္ဂပစ္စယေန၊ ဘဝတခုမှ ဘဝတခု
 သို့ ဆောင်ပို့ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဂ္ဂပစ္စယသတ္တိဖြင့်။

ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။မဂ္ဂပစ္စယေန၊ ဤမှာဘက်မှ ထိုမှာဘက်သို့
ကူးသောသူသည် ဤမှာဘက်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်
သကဲ့သို့၎င်း၊ ထိုမှာဘက်မှ ဤမှာဘက်သို့ ကူးလိုသောသူသည်
ထိုမှာဘက်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့၎င်း ဘဝတခု
မှ တခုသို့ ဆောင်ပို့ထွက်မြောက်ကြောင်း မဂ္ဂပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏)

၁၉-သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း

သမ္ပယုတ္တပစ္စယောတိ၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်
ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သမ္ပယုတ္တ-
ပစ္စယေန၊ ယှဉ်ခြင်း သမ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော
ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။သမ္ပယုတ္တပစ္စယေန၊ နို့၊ ရည်၊ ထောပတ်၊ ပျား၊
သကာဟူသော စတုမဂ္ဂအရသာသည် အချင်းချင်း နှီးနှော
ရောပြွမ်းသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ အတူတကွယှဉ်
ခြင်း သမ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတမျိုး၌ ပါဝင်၏)

၂၀-ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း

ဝိပုယုတ္တပစ္စယောတိ၊ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်းဟူသည်ကား—

ရူပိနော၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဝတ္ထုရုပ်ခြောက်ပါး
တို့သည်။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ နောက်နောက်
၌ဖြစ်သော အရူပဝိပါက် ၄-ခုကြည့်သော စိတ် ၈၅-ပါး၊
ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန၊
မယှဉ်ခြင်း ဝိပုယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရ-
ကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန၊ ခြောက်ပါးသော အရ
သာသည် အချင်းချင်း မနီးမနှော မရောပြွမ်းသောအားဖြင့်
ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မနီးမနှော မယှဉ်ခြင်း ဝိပုယုတ္တ ပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ ၂-မျိုး၌ ပါဝင်၏)

အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အတူတကွဖြစ်
သော ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌
ဖြစ်ခိုက် အရူပဝိပါက်စိတ် ၄-ခုကြည့်သော ပဌမဘဝင်အစရှိ
သော နောက်နောက်၌ဖြစ်သည့် စိတ် ၈၅-ပါး နာမက္ခန္ဓာတို့
သည်။ ရူပိနံ၊ ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တကွဖြစ်ကြသည့်
စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ရှေ့စိတ္တက္ခဏတချက်နှင့်အတူ
ဥပါဒ်ပြိုင်သော ဧကဇကာယ၊ ဒွိဇကာယ၊ တိဇကာယ၊ စတု-
ဇကာယတို့အား။ ဝိပုယုတ္တပစ္စယေန၊ မယှဉ်ခြင်း ဝိပုယုတ္တ-

ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတ၊ ပစ္စာဇာတမျိုးတို့၌ ပါဝင်၏။)

၂၁-အတ္တိပစ္စည်း

အတ္တိပစ္စယောတိ၊ အတ္တိပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အတ္တိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္တိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အတ္တိပစ္စယေန၊ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် မိမိကိုမိသောအားဖြင့် သစ်ပင် မြက်ပင်စသည်တို့အား ပြန့်ပွားစေခြင်းငှါ မိမိ ထင်ရှားရှိနေခြင်းအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိသောအဖြစ် အတ္တိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်ရုပ်လေးပါးတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အတ္တိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္တိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဩကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌။ နာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမ်ခန္ဓာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ အညမညံ၊

အချင်းချင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်၊ စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
နာမက္ခန္ဓာတရား လေးပါးတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ်
ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
တို့အား။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

မဟာဘူတာ၊ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ်
သော မဟာဘုတ်ရုပ်တို့သည်။ ဥပါဒါရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့
အား။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

စက္ခာယတန (စက္ခုပသာဒ)

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခုပသာဒရုပ် မျက်စိအကြည်သည်။
စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'
အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ-
ဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသော အတ္ထိပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတာယတန (သောတပသာဒ)

သောတာယတနံ၊ သောတပသာဒရုပ် နှားအကြည်သည်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို သောတဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဃာနာယတန (ဃာနပသာဒ)

ဃာနာယတနံ၊ ဃာနပသာဒရုပ် နှာခေါင်းအကြည်သည်။ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် 'ဃာနဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဃာနဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇိဝှိယတန (ဇိဝှိပသာဒ)

ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိပသာဒရုပ် လျှာ အကြည်သည်။ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိ

ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယာယတန (ကာယပသာဒ)

ကာယာယတနံ၊ ကာယပသာဒရုပ် ကိုယ်အကြည်သည်။
ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဓာတ်'
အား လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယ
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါယတန (ရူပါရုံ)

ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံ အဆင်းရုပ်ဓာတ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏ-
ဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'အားလည်း
ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်း
ကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဒ္ဓါယတန (သဒ္ဓါရုံ)

သဒ္ဓါယတနံ၊ သဒ္ဓါရုံ အသံရုပ်ဓာတ်သည်။ သောတ-
ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတဝိညာဏဓာတ်'
အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို သောတဝိညာ-

ဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့ အားလည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြု တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂန္ဓာယတန (ဂန္ဓာရုံ)

ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာရုံ အနံ ရုပ်ဓာတ်သည်။ ဃာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် 'ဃာနဝိညာဏဓာတ်'အား လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဃာနဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္ထိပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရသာယတန (ရသာရုံ)

ရသာယတနံ၊ ရသာရုံ အရသာ ရုပ်ဓာတ်သည်။ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်'အား လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္ထိပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန (ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ)

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ အတွေ့ ရုပ်ဓာတ်သည်။ ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏ

ဓာတ်'အား လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ကာယ
 ဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရား
 တို့အား လည်းကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏
 အဖြစ် အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
 ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပဉ္စာရုံ

ရူပါယတနံ၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ'သည်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓါ-
 ယတနံ၊ အသံ 'သဒ္ဓါရုံ'သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာယတနံ၊ အနံ
 'ဂန္ဓာရုံ'သည်လည်းကောင်း။ ရသာယတနံ၊ အရသာ 'ရသာရုံ'
 သည်လည်းကောင်း။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ အတွေ့ 'ဖောဠဗ္ဗာရုံ'
 သည်လည်းကောင်း။ မနောဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အား
 လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဓာတ်နှင့် ယှဉ်
 ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်းကောင်း။
 အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ် အတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
 ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
 ဖြစ်၏။

ယံ ရူပံ၊ အကြင်ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍။
 မနောဓာတု စ၊ မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ မနော-
 ဝိညာဏဓာတု စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်သည်လည်းကောင်း။
 ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ မနော-
 ဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ မနောဝိညာ-
 ဏဓာတုယာ စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။
 တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်

ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ အတ္ထိပစ္စယေန၊ ထင်ရှားရှိခြင်း အတ္ထိပစ္စယသတ္တိ
ဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ပစ္ဆာဇာတ၊
ရုပ်ဏာဟာရ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးတို့၌ ပါဝင်၏။ အရာကျယ်သော
ပစ္စည်းကြီးမျိုး တပါးပင်တည်း။)

၂၂-နတ္ထိပစ္စည်း

နတ္ထိပစ္စယောတိ၊ နတ္ထိပစ္စည်းဟူသည်ကား—

သမနန္တရနိရုဒ္ဓါ၊ မိမိအခြားမဲ့၌ ကောင်းစွာ ချုပ်ကုန်ပြီး
သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြည်သော နာမက္ခန္ဓာ တရားတို့
သည်။ ပဋ္ဌုပ္ပန္နာနံ၊ နောက်ထက်တဖန် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊
ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်နှင့်တကွ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ နတ္ထိ-
ပစ္စယေန၊ မရှိသော နတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာ-
ရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။နတ္ထိပစ္စယေန၊ ညဉ့်၏ ကင်းခြင်းသည် နေ့ဖြစ်
ခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဆီ မီး၏ငြိမ်းခြင်း
သည် အမှိုက်ဖြစ်ခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း
မရှိသော နတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် အနန္တရမျိုး၌ ပါဝင်၏)

၂၃-ဝိဂတပစ္စည်း

ဝိဂတပစ္စယောတိ၊ ဝိဂတပစ္စည်းဟူသည်ကား—

သမနန္တရဝိဂတာ၊ မိမိအခြားမဲ့၌ ကောင်းစွာ ကင်းကုန်ပြီး
သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ ရဟန္တာတို့၏ စုတိကြည်သော နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်။
ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ နောက်ဆက်တဖန် ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိ-
ကာနံ၊ စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏
စုတိစိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ ဝိဂတပစ္စ-
ယေန၊ ကင်းချုပ်သည်၏အဖြစ် ဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။
ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။ဝိဂတပစ္စယေန၊ နေ၏ဝင်ခြင်းသည် လရောင်
လင်းစေခြင်းငှါ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ကင်းချုပ်သည်၏အဖြစ်
ဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြု
တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် အနန္တရမျိုး၌ ပါဝင်၏။)

၂၄-အဝိဂတပစ္စည်း

အဝိဂတပစ္စယောတိ၊ အဝိဂတပစ္စည်းဟူသည်ကား—

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်တရား
ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ-
ရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။
အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် ထင်ရှားရှိနေခြင်း

အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်း။ ။အဝိဂတပစ္စယေန၊ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် မိမိကိုမိမိကုန်သော ငါးမကားအစရှိသည်တို့၏ ပီတိသောမ- နုဿပွါးခြင်းငှါ မိမိ၏မကင်းသောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြု သကဲ့သို့ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ် ရုပ်တို့သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသောအဖြစ် အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပ- ကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဩက္ကန္တိက္ခဏေ၊ ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေခဏ၌။ နာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမိန္ဒာနှင့် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားလေးပါးတို့သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ စိတ် ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနံ၊ ဝိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် တို့အား။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတ- ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ် သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စက္ခာယတန (စက္ခပသဘ)

စက္ခာယတနံ၊ စက္ခပသဘဒရုပ် မျက်စိအကြည်သည်။ စက္ခဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့ အားလည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတာယတန (သောတပသဘ)

သောတာယတနံ၊ သောတပသဘဒရုပ် နားအကြည်သည်။ သောတဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် 'သောတဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုသောတဝိညာဏဓာတ် နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရား တို့အားလည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏ အဖြစ် အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇာနာယတန (ဇာနပသဘ)

ဇာနာယတနံ၊ ဇာနပသဘဒရုပ် နှာခေါင်းအကြည်သည်။ ဇာနဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် 'ဇာနဝိညာဏဓာတ်' အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဇာနဝိညာဏဓာတ် နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား လည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ်

အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဇိဝှိယတန (ဇိဝှိပသာဒ)

ဇိဝှိယတနံ၊ ဇိဝှိပသာဒရုပ် လျှာအကြည်သည်။ ဇိဝှိ-
ဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်'
အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုဇိဝှိဝိညာဏ
ဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ်
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကာယာယတန (ကာယပသာဒ)

ကာယာယတနံ၊ ကာယာသာဒရုပ် ကိုယ်အကြည်သည်။
ကာယဝိညာဏဓာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဓာတ်'
အားလည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုကာယဝိညာဏ
ဓာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ်
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါယတန (ရူပါရုံ)

ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံ အဆင်းရုပ်သည်။ စက္ခုဝိညာဏ-
ဓာတုယာ စ၊ မြင်သိစိတ် 'စက္ခုဝိညာဏဓာတ်'အားလည်း
ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့်

ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတ-
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သဒ္ဓါယတန (သဒ္ဓါရုံ)

သဒ္ဓါယတနံ၊ သဒ္ဓါရုံ အသံရုပ်သည်။ သောတဝိညာဏ-
ဓာတုယာ စ၊ ကြားသိစိတ် ‘သောတဝိညာဏဓာတ်’အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုသောတဝိညာဏ-
ဓာတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ်
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂန္ဓာယတန (ဂန္ဓာရုံ)

ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာရုံ အနံ့ရုပ်သည်။ ဃာနဝိညာဏ-
ဓာတုယာ စ၊ နံသိစိတ် ‘ဃာနဝိညာဏဓာတ်’အားလည်း
ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဃာနဝိညာဏဓာတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတ-
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရသာယတန (ရသာရုံ)

ရသာယတနံ၊ ရသာရုံ အရသာရုပ်သည်။ ဇိဝှိဝိညာဏ-
ဇာတုယာ စ၊ လျက်သိစိတ် 'ဇိဝှိဝိညာဏဇာတ်'အားလည်း
ကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို ဇိဝှိဝိညာဏဇာတ်နှင့်
ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတ-
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖောဠဗ္ဗာယတန (ဖောဠဗ္ဗာရုံ)

ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာရုံ အတွေ့ရုပ်သည်။ ကာယ-
ဝိညာဏဇာတုယာ စ၊ ထိုသိစိတ် 'ကာယဝိညာဏဇာတ်'အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုကာယဝိညာဏဇာတ်
နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက်တရားတို့အားလည်း
ကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတ-
ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ရူပါယတနံ၊ အဆင်း 'ရူပါရုံ'သည်လည်းကောင်း။ သဒ္ဒါ-
ယတနံ၊ အသံ 'သဒ္ဒါရုံ'သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာယတနံ၊ အနံ့
'ဂန္ဓာရုံ'သည်လည်းကောင်း။ ရသာယတနံ၊ အရသာ 'ရသာရုံ'
သည်လည်းကောင်း။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ အတွေ့ 'ဖောဠဗ္ဗာရုံ'
သည်လည်းကောင်း။ မနောဇာတုယာ စ၊ မနောဇာတ်အား
လည်းကောင်း။ တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထိုမနောဇာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်
သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ စေတသိက် တရားတို့အားလည်းကောင်း။

အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏အဖြစ် အဝိဂတံ ပစ္စယ-
သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယံ ရူပံ၊ အကြင် ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ နိဿယ၊ အမှီပြု၍။
မနောဓာတု စ၊ မနောဓာတ်သည်လည်းကောင်း။ မနော-
ဝိညာဏဓာတု စ၊ မနောဝိညာဏ ဓာတ်သည်လည်းကောင်း။
ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ မနော-
ဓာတုယာ စ၊ မနောဓာတ်အားလည်းကောင်း။ မနောဝိညာ-
ဏဓာတုယာ စ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်အားလည်းကောင်း။
တံသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ထို မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်
နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဉ္ဇ၊ စေတသိက် တရားတို့အား
လည်းကောင်း။ အဝိဂတပစ္စယေန၊ မကင်းသည်၏ အဖြစ်
အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၎င်းပစ္စည်းသည် သဟဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ပစ္စာဇာတ၊ ရုပ်
အာဟာရ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုးတို့၌ ပါဝင်၏။)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိနိဿယ ပြီး၏။

အရပ်ဆယ်မျက်နှာ စည်းချက်ဂီတ

အရှေ့ မြောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယာ ဣဒ္ဓိ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အရှေ့အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ခေမပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယော ခေမော။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အရှေ့တောင်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဇိနပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယော ဇိနော။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

တောင်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ လာဘပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယော လာဘော။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အနောက်တောင်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ တေဇပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယော တေဇော။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အနောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဗလပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယံ ဗလံ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အနောက်မြောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ယသပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယော ယသော။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

မြောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ သိရိပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယာ သိရိ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အရှေ့မြောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဣဒ္ဓိပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယာ ဣဒ္ဓိ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အထက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဈာနပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယံ ဈာနံ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

အောက်အရပ်—

သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ နိစ္စပုတ္တာ၊ ပစ္စေကာနုဉ္ဇ ယံ နိစ္စံ။
အရဟန္တာနုဉ္ဇ တေဇေန၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော။

သံဝေဂ ဂါထာ

အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ၊
ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊
မဟာသေနေန မစ္စုနာ။

ကိစ္စံ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဟူသမျှကို။
အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့ကပင် ကြိုတင်၍။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုလုပ်အပ်၏။
သုဝေ မရဏံ၊ နက်ဖြန်ကျမှ သေမည်ဟူ၍။ ကော ဇညာ၊
မည်သူတဦးတယောက် ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်ပါအံ့နည်း။
မဟာသေနေန၊ များသော စစ်သည် အခြံအရံရှိသော။ တေန
မစ္စုနာ၊ ထို သေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ဂရံ၊ နှစ်ဦး
သဘောတူ အချိန်းအချက် စကားဆက်သွယ်ခြင်းသည်။ န ဟိ၊
မရှိသည်သာလျှင်တည်း။

စာရဏပရိတ် ပါဠိတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ ဗုဒ္ဓါနံ ဇီဝိတဿ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယော
ကာတုံ၊ တထာ မေ ဟောတု။

၂။ အတိတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋ္ဌိဟတံ ဉာဏံ၊
အနာဂတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋ္ဌိဟတံ ဉာဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်-
သေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋ္ဌိဟတံ ဉာဏံ။

၃။ ဣမေဟိ တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ
ဘဂဝတော သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊
သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊ သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ
ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ။

၄။ ဣမေဟိ ဆဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ
ဘဂဝတော နတ္ထိ ဆန္ဒဿ ဟာနိ၊ နတ္ထိ ဓမ္မဒေသနာယ ဟာနိ၊
နတ္ထိ ဝီရိယဿ ဟာနိ၊ နတ္ထိ ဝိပဿနာယ ဟာနိ၊ နတ္ထိ သမာ-
ဓိဿ ဟာနိ၊ နတ္ထိ ဝိမုတ္တိယာ ဟာနိ။

၅။ ဣမေဟိ ဒွါဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ
ဘဂဝတော နတ္ထိ ဒဝါ၊ နတ္ထိ ရဝါ၊ နတ္ထိ အဖုဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဝေဂါယိ-
တတ္တံ၊ နတ္ထိ အဗျာဝဋ္ဌမနော၊ နတ္ထိ အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါနုပေက္ခာ^၁။

၁။ ဝိဘင်း၊ မူလဋီကာ၊ ၃၁-၂။ (အပ္ပဋ္ဌိသင်္ခါနု + ဥပေက္ခာ = အညာဏု-
ပေက္ခာ)

ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝ-
တော နမော သတ္တန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ။

၆။ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ နတ္ထိ တထာ-
ဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မနောဒုစ္စရိတံ၊ နတ္ထိ
အတိတံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ နတ္ထိ အနာဂ-
တံသေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ နတ္ထိ ပစ္စုပ္ပန်သေ
ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ နတ္ထိ သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ
ဉာဏာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏံ နာနုပရိဝတ္တံ၊ နတ္ထိ သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ ဉာဏာ-
ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဉာဏံ နာနုပရိဝတ္တံ၊ နတ္ထိ သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ ဉာဏာပုဗ္ဗင်္ဂမံ
ဉာဏံ နာနုပရိဝတ္တံ၊ ဣမံ ဓာရဏံ အမိတံ အသမံ သဗ္ဗသတ္တာနံ
တာဏံ လေဏံ သံသာရဘယဘိတာနံ အဂ္ဂံ မဟာတေဇံ။

၇။ ဣမံ အာနန္ဒ ဓာရဏပရိတ္တံ ဓာရေဟိ ဝါရေဟိ ပရိ-
ပုစ္ဆာဟိ။ တဿ ကာယေ ဝိသံ န ကမေယျ၊ ဥဒကေ န
လဂ္ဂေယျ၊ အဂ္ဂိ န ဥဟေယျ၊ နာနာဘယဝိကော၊ န ကော-
ဟာရကော၊ န ဒွိဟာရကော၊ န တိဟာရကော၊ န စတု-
ဟာရကော၊ န ဥမ္မတ္တကံ၊ န မုဠကံ၊ မနုဿေဟိ အမနုဿေဟိ
န ဟိ သကာ။

၈။ တံ ဓာရဏပရိတ္တံ ယထာ ကတမေ ဇာလော မဟာ-
ဇာလော၊ ဇာလိတ္တေ မဟာဇာလိတ္တေ၊ ပုဂ္ဂေ မဟာပုဂ္ဂေ၊
သမ္ပတ္တေ မဟာသမ္ပတ္တေ၊ ဘူတင်္ဂမ္ပိ တမင်္ဂလံ။ ဣမံ ခေါ ပနာနန္ဒ
ဓာရဏပရိတ္တံ သတ္တသတ္တတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကောဋိဟိ ဘာသိတံ၊
ဝတ္တေ အဝတ္တေ၊ ဂန္ဓဝေ အဂန္ဓဝေ၊ နောမေ အနောမေ၊
သေဝေ အသေဝေ၊ ကာယေ အကာယေ၊ ဓာရဏေ အဓာ-

ရဏော၊ ဣလ္လိ မိလ္လိ၊ တိလ္လိ မိလ္လိ၊ ယောရုက္ခေ မဟာယောရုက္ခေ၊
ဘူတင်္ဂမ္ပိ တမင်္ဂလံ။

၉။ ဣမံ ခေါ ပနာနန္တ ဓာရဏပရိတ္တံ နဝနုတိယာ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓကောဋိဟိ ဘာသိတံ။ ဒိဋ္ဌိလာ ဒဏ္ဍိလာ မန္တိလာ
ဆောဂိလာ ခရလာ ဒုဗ္ဘိလာ။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန သောတ္ထိ တေ
ဟောတု သဗ္ဗဒါ။

ဓာရဏပရိတ် နိဿယ

၁။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဇီဝိတဿ၊ အသက်၏။
အန္တရာယော၊ ဘေးအန္တရာယ်ကို။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်
သော သူသည်။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်နိုင်။
တထာ၊ ထို့အတူ။ မေ၊ ငါ့အား။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

၂။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်
မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ အတိတံသေ၊ လွန်လေ
ပြီးသော အဘို့၌။ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ အဆီးအတား အပိတ်
အပင်မရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဂဝ-
တော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊
မြတ်စွာဘုရားအား။ အနာဂတံသေ၊ နောင်လာလတ္တံ့သော
အနာဂတ်အဘို့၌။ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ အဆီးအတား အပိတ်
အပင်မရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဂဝ-
တော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊
မြတ်စွာဘုရားအား။ ပစ္စုပ္ပန်သေ၊ ပစ္စုပ္ပန် မျက်မှောက်ဖြစ်
သော အဘို့၌။ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ အဆီးအတား အပိတ်အပင်
မရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃။ တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ
 ကျေးဇူးတရားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်
 မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော်
 မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
 ကာယကမ္မံ၊ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊
 ဉာဏ်တော်ပြစာန်းခြင်းရှိသည်။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊ ဉာဏ်တော်
 ၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သဗ္ဗံ၊
 အလုံးစုံသော။ ဝစီကမ္မံ၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်။
 ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဉာဏ်တော်ပြစာန်းခြင်းရှိသည်။ ဉာဏာနုပရိဝတ္တံ၊
 ဉာဏ်တော်၏နောက်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ မနောကမ္မံ၊ နှလုံးဖြင့်ပြုသောအမှုသည်။
 ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ဉာဏ်တော်ပြစာန်းခြင်းရှိသည်။ ဉာဏာနုပရိ-
 ဝတ္တံ၊ ဉာဏ်တော်၏ နောက်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ ဟောတိ
 ဖြစ်၏။

၄။ ဆဟိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ
 ကျေးဇူးတရားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်
 မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်
 မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဆန္ဒဿ၊ သတ္တဝါတို့၏
 အကျိုးစီးပွားကို ပြုလိုသော ဆန္ဒတော်၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်
 ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ တရားတော်ကို
 ဟောပြောခြင်း၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဝီရိယဿ၊ သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ဆောင်ရွက်
 ခြင်း၌ လုံ့လဝီရိယတော်၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိပဿနာယ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ အစရှိသော

လက္ခဏာသုံးပါးဖြင့် ရှုမူ ‘ဝိပဿနာ’ ဉာဏ်တော်၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သမာဓိဿ၊ စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’တော်၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝင်စားတော်မူခြင်း၏။ ဟာနိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

၅။ ဒွါဒသဟိ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤကျေးဇူးတရားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒဝါ၊ ရယ်မြူးလို့၍ ပြုမူပြောဆိုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ရဝါ၊ သတိလွတ်၍ ချွတ်သွင်းပြုမူပြောဆိုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဖုဋ္ဌံ၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့် မတွေ့မထိမသိ အပ်သောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေဂါယိတတ္ထံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မဆင်မခြင် အဆောတလျင်ပြုသောအမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဗျာဝဋ္ဌမနော၊ သူတပါးတို့အတွက် ကြောင့်ကြမဲ့ဖြစ်သော စိတ်နှလုံးတော်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အပ္ပဋိသင်္ခါနုပေက္ခာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မဆင်မခြင် လျစ်လျူရှုသော အမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဋ္ဌာရသဟိ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤကျေးဇူးတရားတော်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ဆူကုန်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဝိပဿီ၊ သိခီ၊ ဝေဿဘူ၊ ကကုသန္ဓ၊ ကောဏာဂမန၊ ကဿပ၊ ဂေါတမတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။

၆။ တထာဂတဿ၊ ဝိပဿီအစရှိသော ရှေးဘုရားတို့ကဲ့သို့
လာခြင်းကောင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား။ ကာယ-
ဒုစွရိတံ၊ ကိယံဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှု ‘ကာယဒုစရိက်’
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။
ဝစီဒုစရိတံ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှု ‘ဝစီဒုစရိက်’
သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။
မနောဒုစရိတံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းမှု ‘မနော-
ဒုစရိက်’ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အတိတံသေ၊ လွန်လေပြီးသော
အဘို့ကာလ၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ပဋိဟတံ
ဉာဏံ၊ ဆီးတားပိတ်ပင်ခြင်းရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ အနာဂတံသေ၊ နောင်လာလတ္တံ့သော အဘို့ကာလ၌။
ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ ဆီးတား
ပိတ်ပင်ခြင်းရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပစ္စုပ္ပန်သေ၊
မျက်မှောက်သောအဘို့ကာလ၌။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။
ပဋိဟတံ ဉာဏံ၊ ဆီးတားပိတ်ပင်ခြင်းရှိသော ဉာဏ်တော်သည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
ကာယကမ္မံ၊ ကိယံဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဉာဏာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊
ဉာဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွား မရှိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်တော်သို့။ နာနုပရိဝတ္တံ၊ အစဉ်မလိုက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
ဝစီကမ္မံ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဉာဏာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊
ဉာဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွား မရှိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်တော်သို့။ နာနုပရိဝတ္တံ၊ အစဉ်မလိုက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
မနောကမ္မံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အမှုသည်။ ဉာဏာပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊

ဉာဏ်တော်လျှင် ရှေ့သွား မရှိခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တော်သို့။ နာနုပရိဝတ္တံ၊ အစဉ်မလိုက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဣမံ ဓာရဏံ၊ ဤအဆောင်သည်။ ဝါ၊ ဤဆောင်ထား အပ်သော ဓာရဏပရိတ်တော်သည်။ အမိတံ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်။ အသမံ၊ တူမျှခြင်းလည်း မရှိ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏။ တာဏံ၊ ခိုမှီကိုးကွယ်ရာလည်း ဖြစ်၏။ လေဏံ၊ ပုန်းအောင်း လည်းလျောင်းရာလည်း ဖြစ်၏။ သံသာရဘယဘိတာနံ၊ သံသရာဘေးကို ကြောက်ရွံ့သော သူတို့၏။ အဂ္ဂံ၊ အလွန်မြတ်သော။ ပရိတ္တံ၊ အရံအတား ဖြစ်၏။ မဟာတေဇံ၊ ကြီးသော တန်းခိုးရှိန်စော် အာနုဘော် ရှိသော။ ပရိတ္တံ၊ အရံအတား ဖြစ်၏။

၇။ အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ဣမံ ဓာရဏပရိတ္တံ၊ ဤသို့ တန်းခိုးတေဇော် အာနုဘော်ကြီးမြတ်သော ဓာရဏပရိတ် တော်ကို။ ဓာရေဟိ၊ ရွတ်ဆောင်လော့။ ဝါရေဟိ၊ မှတ်သား လော့။ ပရိပုစ္ဆာဟိ၊ မေးမြန်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်လော့။ တဿ၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆောင် မှတ်သား မေးမြန်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်သော သူ၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝိသံ၊ မြေ့နဂါးစသည်တို့၏အဆိပ် သည်။ န ကမေယျ၊ မကျရောက်ရာ။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ န လဂ္ဂေယျ၊ မငြိတုယ် မနှစ်မွန်းရာ။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ န ဥဟေယျ၊ မလောင် ကျမ်းရာ။ နာနာဘယဝိကော၊ အထူးထူး အပြားပြား များစွာ သော ဘေးရန်တို့သည် မထိမရောက်နိုင်ရာ။ န ကောဟာရ ကော၊ တစုံတယောက်သောသူမျှ တရက် မကောင်းကြံသော သူသည်လည်း မကြံနိုင်ရာ။ န ဒ္ဓိဟာရကော၊ နှစ်ရက်မကောင်း ကြံသောသူသည်လည်း မကြံနိုင်ရာ။ န တိဟာရကော၊ သုံးရက်

မကောင်းကြံသော သူသည်လည်း မကြံနိုင်ရာ။ န စတုဟာရ-
 ကော၊ လေးရက် မကောင်းကြံသော သူသည်လည်း မကြံ
 နိုင်ရာ။ န ဥမ္မတ္တကံ၊ ရူးသွပ်ပြန်လွင့်သော အနာလည်း မဖြစ်
 နိုင်ရာ။ န မဇ္ဇကံ၊ တွေ့ဝေမှီက်မသော အနာလည်း မဖြစ်
 နိုင်ရာ။ မနုဿေဟိ၊ လူတို့သည်၎င်း။ အမနုဿေဟိ၊ ဘီလူး
 တို့သည်၎င်း။ န ဟိံသကာ၊ မညှဉ်းဆဲ မဖျက်ဆီး မနှိပ်စက်
 နိုင်ရာ။

၈။ တံ ဓာရဏပရိတ္တံ၊ ထို ဓာရဏပရိတ်တော်သည်။
 ယထာ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား။ ဇာလော၊
 စကြာဝဠာ ကမ္ဘာတသောင်းကို လောင်ကျွမ်းစေသော နေ
 ခုနစ်စင်း၏ အရှိန်အစော်ကဲ့သို့ ဘေးရန် အန္တရာယ်အပေါင်း
 တို့ကို မလောင်ကျွမ်း ပယ်ဖျောက်နိုင်သည့် တန်းခိုးရှိန်စော်
 အာနုဘော်ရှိ၏။ မဟာဇာလော၊ နတ်၊ သိကြား၊ နဂါး၊
 ဂဠုန်၊ ကုမ္ဘဏ်၊ ဘီလူး၊ ရက္ခိသ် အစရှိသည်တို့ကို တားမြစ်
 နိုင်သော သံကွန်ရက်နှင့်တူသော ဘုန်းတန်းခိုးရှိန်စော် အာနု
 ဘော်ရှိ၏။ ဇာလိတ္တော၊ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်လို
 သောသူဟု ဆိုအပ်သော ရန်သူ အန္တရာယ်အပေါင်းကိုလည်း
 ပယ်ရှားတားမြစ်နိုင်၏။ မဟာဇာလိတ္တော၊ ရောဂန္ဓရကပ်၊
 သတ္တန္ဓရကပ်၊ ဒုဗ္ဗိန္ဒရကပ်ဟု ဆိုအပ်သော ကပ်သုံးပါးတို့မှ
 ကင်းလွတ်စေနိုင်၏။ ပုဂ္ဂေ၊ အမိဝမ်းတွင်း၌ ပဋိသန္ဓေနေသော်
 လည်း အခြင်း၊ ဆွံခြင်း၊ နားပင်းခြင်း၊ ရူးသွပ်ပြန်လွင့်ခြင်း
 အနာမျိုးတို့မှ လွတ်စေနိုင်၏။ မဟာပုဂ္ဂေ၊ သစ်ပင်၊ တောင်
 ကမ်း၊ ချောက်တို့မှ ကျဉ်းသော်လည်း မသေနိုင်ရာ။
 သမ္ပတ္တော၊ မရသေးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရတနာဥစ္စာ

အပေါင်းတို့ကိုလည်း ရစေနိုင်၏။ မဟာသမ္ပတ္တေ၊ ရပြီးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရတနာ ဥစ္စာ အပေါင်းတို့သည်လည်း ကြီးကျယ်ပြန့်ပွား များစေ၏။ ဘူတင်္ဂမ္ပိ၊ ဟုတ်မှန်သော အားဖြင့်။ တမင်္ဂလံ၊ အမှိုက်ပျောက်၍ အလင်းရောက်နိုင်၏။

အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်မှုကား။ ဣမံ ဓာရဏပရိတ္တံ၊ ဤဓာရဏပရိတ်တော်ကို။ သတ္တ သတ္တတိ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓကောဋီဟိ၊ ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ကုဋေကုန်သော ဘုရား ရှင်တို့သည်။ ဘာသိတံ၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝတ္ထေ၊ ကောင်းသော အကျိုးနှင့် ယှဉ်၏။ အဝတ္ထေ၊ မကောင်းသော အကျိုးနှင့် မယှဉ်။ ဂန္ဓဝေ၊ ကောင်းသော တရားအရသာ အနံ့မျိုးကို ဆောင်၏။ အဂန္ဓဝေ၊ မကောင်း သော တရားအရသာ အနံ့မျိုးကို မဆောင်။ နောမေ၊ ကောင်း သော စိတ်နှလုံးကို ဆောင်၏။ အနောမေ၊ မကောင်းသော စိတ်နှလုံးကို မဆောင်။ သေဝေ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဘော်ယှဉ်တဲ့ မှီဝဲရသည်ဖြစ်၏။ အသေဝေ၊ သူတော် မဟုတ် သူယုတ်တို့နှင့် မပေါင်းဘော် မယှဉ်တဲ့ မမှီဝဲရသည် ဖြစ်၏။ ကာယေ၊ ကောင်းသောကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၏။ အကာယေ၊ မကောင်းသော ကိုယ်ကိုမဖြစ်စေရာ။ ဓာရဏေ၊ ကောင်းသော ကုသိုလ်အမှုကို ပြုဆောင်ရ၏။ အဓာရဏေ၊ မကောင်းသော အကုသိုလ်အမှုကို မပြုမဆောင်ရ။ ဣဇ္ဈိ၊ ကောင်းသော အိပ်မက်ကို မြင်မက်ရ၏။ မိဇ္ဈိ၊ မကောင်းသောအိပ်မက်ကို မမြင်မက်ရ။ တိဇ္ဈိ၊ ကောင်းသောတိတ်နိမိတ်ကို မြင်ရ၏။ မိဇ္ဈိ၊ မကောင်းသော တိတ်နိမိတ်ကို မမြင်ရ။ ယောရုက္ခေ၊ သေပြီးသော သစ်ပင်တို့ကို ရှင်စေနိုင်၏။ မဟာယောရုက္ခေ၊

ရှင်ပြီးသော သစ်ပင်တို့ကိုလည်း အကိုင်းအခက် အရွက်အလက်
နှင့် ပြည့်စုံစေနိုင်၏။ ဘုတင်္ဂမ္ပိ၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။
တမင်လံ၊ အမှိုက်ပျောက်၍ အလင်းရောက်နိုင်၏။

၉။ အာနန္ဒ၊ ချစ်သားအာနန္ဒာ။ ခေါ ပန၊ စင်စစ်။ ဣမံ
ဓာရဏပရိတ္တံ၊ ဤ ဓာရဏပရိတ်တော်ကို။ နဝနဝုတိယာသမ္မာ-
သမ္ပုဒ္ဓကောဋ္ဌိဟံ၊ ကိုးဆယ်ကိုးကုဋေကုန်သော ဘုရားရှင်တို့
သည်။ ဘာသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒိဋ္ဌိလာ၊ မကောင်း
သဖြင့် ကြံသောသူတို့၏ အကြံအစည်ကိုလည်း သိမြင်နိုင်၏။
ဒဏ္ဍိလာ၊ ဓား၊ လှံ၊ လက်နက်၊ လေးမြား၊ မီးပေါက် အမြောက်
အစရှိသော ဘေးတို့သည်လည်း မထိရောက်စေနိုင်။ မန္တိလာ၊
မန္တန် မန္တရား ဂါထာအင်းအိုင်တို့သည်လည်း ထက်မြက်နိုင်၏။
ရောဂီလာ၊ ရောဂါအန္တရာယ်မျိုးတို့ကိုလည်း ပယ်ဖျောက်
နိုင်၏။ ခရလာ၊ ကြမ်းထမ်းခက်မာသော အနာရောဂါမျိုး
တို့လည်း မထိမရောက်နိုင်။ ဒုပ္ပိလာ၊ ကြိုး၊ ထိတ်၊ သံခြေကျဉ်း၊
ကပ်ဘိ၊ တွင်းလှောင်၊ ပင်းသကား၊ လည်ထောက်ကိုလည်း
လွတ်စေနိုင်၏။ တေတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဤသို့မှန်သော သစ္စာ
စကားကြောင့်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ (မေ၊ ငါ့အား)။
တေ၊ သင့်အား။ (အမှောက်၊ ငါတို့အား။ တုမှောက်၊ သင်တို့
အား။) သောတ္ထိ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

ဓာရဏပရိတ် နိဿယ ပြီး၏။

အဘိဏ္ဍသုတ် ပါဠိတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဉ္စမာနိ ဘိက္ခဝေ ဌာနာနိ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာနိ
ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

ကတမာနိ ပဉ္စ—

(၁) ဇရာဓမ္မောမ္ပိ၊ ဇရံ အနတိတောတိ အဘိဏ္ဍံ
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

(၂) ဗျာဓိဓမ္မောမ္ပိ၊ ဗျာဓိံ အနတိတောတိ အဘိဏ္ဍံ
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

(၃) မရဏဓမ္မောမ္ပိ၊ မရဏံ အနတိတောတိ အဘိဏ္ဍံ
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

(၄) သဗ္ဗေဟိ မေ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ
ဝိနာဘာဝေါမ္ပိတိ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

(၅) ကမ္မဿကောမ္ပိ ကမ္မဒါယာဒေါ ကမ္မယောနိ
ကမ္မဗန္ဓု၊ ကမ္မပ္ပဋိဿရဏော၊ ယံ ကမ္မံ ကရိဿာမိ
ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ၊ တဿ ဒါယာဒေါ
ဘဝိဿာမိတိ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။

ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ ဌာနာနိ အဘိဏ္ဍံ ပစ္စဝေက္ခိ-
တဗ္ဗာနိ ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသေန ဝါ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ။

အဘိဏ္ဍသုတ် နိဿယ

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤအကြောင်းတရားတို့ကို။ ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ မိန်းမ သည်၎င်း။ ပုရိသေန ဝါ၊ ယောက်ျားသည်၎င်း။ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ၊ လူသည်၎င်း။ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ အဘိဏ္ဍံ၊ နေ့ ညဉ့်မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိဘဗ္ဗာနိ၊ ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။

ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့သည်။ ကတမာနိ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း။

(၁) အဟံ၊ ငါသည်။ ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘော ရှိသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဇရံ၊ အိုခြင်း သဘောတရားကို။ အနတိတော၊ မလွန်နိုင်ချေ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဏ္ဍံ၊ နေ့ ညဉ့် မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိဘဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၂) အဟံ၊ ငါသည်။ ဗျာဓိဓမ္မော၊ နာခြင်းသဘော ရှိသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ ဗျာဓိံ၊ နာခြင်းသဘောတရားကို။ အနတိတော၊ မလွန်နိုင်ချေ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဏ္ဍံ၊ နေ့ ညဉ့် မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိဘဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၃) အဟံ၊ ငါသည်။ မရဏဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘော ရှိသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်၏။ မရဏံ၊ သေခြင်းသဘောတရားကို။ အနတိတော၊ မလွန်နိုင်ချေ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဏ္ဍံ၊ နေ့ ညဉ့် မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိဘဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၄) မေ၊ ငါ့အား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်နှစ်လိုအပ်ကုန်သော။ မနာပေဟိ၊ နှလုံးကို ပျိုးစေတတ်သော အဆွေအမျိုး၊ အဆွေခင်ပွန်း၊ ချစ်ကျွမ်း ဝင်သူတို့နှင့်။ နာနာဘာဝေါ၊ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းသွား

သဖြင့် ရှင်ကွဲကွဲရခြင်းသည်၎င်း။ ဝိနာဘာဝေါ၊ ဘဝတပါးသို့
ပြောင်းသွားသဖြင့် သေကွဲကွဲရခြင်းသည်၎င်း။ အမှို၊ ဖြစ်တတ်
ချေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဏ္ဍ၊ နေ့ ညဉ့်မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊
ဆင်ခြင်အပ်၏။

(၅) အဟံ၊ ငါသည်။ ကမ္မဿကော၊ ကံသာလျှင် မိမိ
ဥစ္စာရှိသည်။ ကမ္မဒါယာဒေါ၊ ကံသာလျှင် အမွေခံရှိသည်။
ကမ္မယောနိ၊ ကံသာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသည်။ ကမ္မ ဗန္ဓု၊
ကံသာလျှင် အဆွေအမျိုးရှိသည်။ ကမ္မပုဋ္ဌိဿရဏော၊ ကံ
သာလျှင် ကိုးကွယ်၊ လည်းလျောင်းရာရှိသည်။ အမှို၊ ဖြစ်၏။

ကလျာဏံ ဝါ၊ ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ပါပကံ ဝါ၊
မကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်ကံကို။
ကရိဿာမိ၊ ပြုအံ့။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု
ကံ၏။ ဒါယာဒေါ၊ ကောင်းမွေ့ ဆိုးမွေ့ခံသည်။ ဘဝိဿာမိ၊
ဖြစ်ရအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဏ္ဍ၊ နေ့ ညဉ့်မပြတ်။ ပစ္စဝေက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဤ ငါးပါး
သောအကြောင်းတရားတို့ကို။ ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ မိန်းမသည်၎င်း။
ပုရိသေန ဝါ၊ ယောကျ်ားသည်၎င်း။ ဂဟဋ္ဌေန ဝါ၊ လူသည်၎င်း။
ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ၊ ရဟန်းသည်၎င်း။ အဘိဏ္ဍ၊ နေ့ ညဉ့် မပြတ်။
ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာနိ၊ ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။

အဘိဏ္ဍသုတ် ပြီး၏။

ပဋ္ဌာန်းအမုန်း

လယ်တိပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး

နီလာ နီလာ နိစ္ဆရန္တိ၊ ပီတာ ပီတာ စ ရံသိယော။
လောဟိတာ လောဟိတု၊ စာဘာ၊ သြဒါတောဒါတရံသိယော။

တမှာ တမှာ စ မဉ္ဇိဋ္ဌာ၊ ပဘာသန္တိ ပဘာသရာ။
ဝေံ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိ သော၊ ဌာတု မေ ဘဂဝါ သိရေ။

ပဋ္ဌာနံ၊ နက်နဲထူးဆန်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို။ သမ္မသန္တဿ၊ အနုလုံ
ပဋိလုံ အစုန်အဆန် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်တော်မူသော ဘုရားရှင်
ကိုယ်တော်မြတ်၏။ နီလာ၊ ဆံတော် မုတ်ဆိတ်တော် မျက်ဝန်းတော်
တခို စိမ်းညိုသောအရပ်ဌာနမှ။ နီလာ၊ ကြာညို ခွဲညို ရတနာအညို
ကဲ့သို့ စိမ်းတစိုစို မြသားလို့ဖြင့် ညိုမှောင်သော ရောင်ခြည်တော်တို့
သည်။ နိစ္ဆရန္တိ၊ နေ့အထောင် လအထောင် ဗြဟ္မာနတ်အရောင်
ရတနာနဝရတ်အရောင်တို့ကို ထိပ်ခေါင်က လှမ်းမိုး၍ ပြုံးပြုံးကြွယ်ကြွယ်
အံ့ဩဘွယ်လျှင် အဆန်းတကြွယ် ကွန့်မှူးတော်မူကြလေကုန်၏။ ပီတာ
စ၊ သိဂိရွှေလှော် အရေတော်မှလည်း။ ပီတာ၊ မဟာလှေကား ရွှေ
စကားနှင့် ရွှေသား ရွှေရည် ထိန်ကြည်သစ်လင်း ပပဝင်းကုန်သော။
ရံသိယော၊ ဝါရောင်ဝင်းလျှပ် ရွှေသော ရောင်ခြည်ဓာတ်တို့သည်။
နိစ္ဆရန္တိ၊ နေ့အထောင် လအထောင် ဗြဟ္မာနတ်အရောင် ရတနာနဝရတ်
အရောင်တို့ကို ထိပ်ခေါင်က လှမ်းမိုး၍ ပြုံးပြုံး ကြွယ်ကြွယ် အံ့ဩဘွယ်
လျှင် အဆန်းတကြွယ် ကွန့်မှူးတော်မူကြလေကုန်၏။ လောဟိတာ၊
အာတော်၊ လျှာတော်၊ နှုတ်ခမ်းတော်နှင့် ခြေတော်ဘဝါး လက်ဘဝါး
စသော ကိုယ်တော် အစိတ်အစိတ်မှ။ လောဟိတာ၊ ခေါင်ရမ်းနှင်းဆီ
ကမ္မလာနီနှင့် ကြာနီအလား ပတ္တမြားအဆင်းရှိကုန်သော။ အာဘာ၊
နီရောင်ဝင်းလျှပ် နီသော ရောင်ခြည်ဓာတ်တို့သည်။ နိစ္ဆရန္တိ၊ နေ့
အထောင် လအထောင် ဗြဟ္မာနတ်အရောင် ရတနာနဝရတ် အရောင်

တို့ကို ထိပ်ခေါင်က လွမ်းမိုး၍ ဖြိုးဖြိုး ကြယ်ကြယ် အံ့ဩဘွယ်လျှင်
 အဆန်းတကြယ် ကွန်မြူးတော်မူကြလေကုန်၏။ သြဝါဟာ၊ စွယ်တော်
 သွားတော်၊ မျက်ဖြူတော်အစုံ ဥဏ္ဏလုံမွေ့ရှင်တော်ဓာတ်မှ။ သြဒါတ-
 ရံသိယော၊ စံပယ်ကြက်ရုံး ဇွန်ပန်းကုံးနှင့် ငွေထုံးဘော်ဆိုင် စိန်ပန်းခိုင်
 အတူ ဝတ်လဲတော်ဘွဲ့ဖြူနှင့် ကြာဖြူပန်း အသွေးကဲ့သို့ ဖြူဖွေးစင်ကြယ်
 သော ဖြူသော ရောင်ခြည်တော်ဓာတ်တို့သည်။ နိစ္ဆရန္တိ၊ နေ၊ အထောင်
 လ၊ အထောင် ဗြဟ္မာနတ် အရောင် ရတနာနဝရတ် အရောင်တို့ကို
 ထိပ်ခေါင်က လွမ်းမိုး၍ ဖြိုးဖြိုးကြယ်ကြယ် အံ့ဩဘွယ်လျှင် အဆန်း
 တကြယ် ကွန်မြူးတော်မူကြလေကုန်၏။ တမှာ တမှာ၊ အထက်ဆံဖျား
 တော် တလျှောက်မှ အောက်ခြေဖဝါးတော်တို့ ထိုထို ထိုထို ကိုယ်တော်
 အစိတ် အစိတ်မှ။ မဉ္ဇိဋ္ဌာ စ၊ ခရမ်းသွေးအရောင် မရမ်းသွေးအရောင်
 တဝေဝေ တပြောင်ပြောင် သပြေရောင် အဆင်းကဲ့သို့ ထိန်ဝင်း
 ညိုမောင်းသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၎င်း။ ပဘာသရာ စ၊ နတ်မီး
 အရောင် လျှပ်စည်းအရောင် ရတနာမျိုးစုံအရောင် ကြာမျိုးစုံအရောင်
 ထိန်ပြောင် ဝင်းလက် ကြက်လျှာပြန် စိန်ရောင် ထွက်သကဲ့သို့ ရိုးရိုး
 ရက်ရက် ပြိုးပြိုးပြက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၎င်း။ ပဘာသန္တိ၊
 နေ၊ အထောင် လ၊ အထောင် ဗြဟ္မာနတ်အရောင် ရတနာနဝရတ်
 အရောင်တို့ကို ထိပ်ခေါင်ကလွမ်းမိုး၍ ဖြိုးဖြိုးကြယ်ကြယ် အံ့ဩဘွယ်လျှင်
 အဆန်းတကြယ် ကွန်မြူးတော်မူကြလေကုန်၏။ ဝေ၊ ဤရောင်ခြည်
 ခြောက်သွယ် ဂုဏ်တော်အထူးကို ချီးကျူးဖွင့်ဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း။
 ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိ၊ အညို့ တဖြာ အဝါတလီ အနိတ်ဆူ အဖြူတကြောင်း
 အမောင်းတချက် ပြိုးပြက်ငွါးငွါး ခြောက်ပါးရောင်ဆိုင် အပြိုင်ပြိုင်ကို
 စိုးပိုင်ရရှိတော်မူပေသော။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်သရဖူ ဆောင်းတော်မူ၍
 အောင်သူညွတ်ရုံး အထွတ်ဆုံးလည်း ဖြစ်တော်မူပေထသော။ သော၊
 ထိုသုံးလောက ညွှန်ဖူး နိဗ္ဗာန်မူး ဖြစ်တော်မူပေသော ရှင်တော်မြတ်
 ဘုရားသည်။ မေ၊ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း ဆက်သွယ်နည်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းကလာပ်
 ရုပ်နာမ်ဓာတ်ကို စွဲမှတ်သမုတ် အကျွန်ုပ်၏။ သိရေ၊ ဆံပင်ဂနိုင်း ပန်းမြိုင်
 တောညို စိမ်းစိန်နှောင်း ဦးခေါင်းတွင်ခေါ် တောင်ထွဋ်ပေါ်၌။ ဌာတု၊

ပဋ္ဌာန်းဉာဏ်သွား စျာန်ကစားလျက် တန့်နား ကိန်းဝပ်တော်မူလှပ
သုံးလောက ကေသျှောင် ရွှေဘုန်းခေါင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဘုရား။

ဘကဝန်ဘုန်းလှိုင် နှုန်းပြိုင်တုကင်း အဘက်ကွာ၍ စကြာမင်းအစစ်
ဖြစ်ကြီးဖြစ်တော်မူသော တိဘဝပါရဂူ သယမ္ဘူရှင်တော်မြတ်ဘုရား
သည် ငါးပါးမာရ်နှင့် ပလ္လင်ဗေထုတ် မြေတမုတ်ဝယ် ရှေ့ဝတ်လာမူ
ကြာပဒုံသို့ အစုံလေးလီ ခိုင်နှင်းဆီကို လှမ်းမှီဆွတ်ချေ၍ ကရွတ်ခွေ
ဝင့်စက်မှ လွတ်ထွက်တော်မူပြီးနောက် သတ္တာသတ္တ နဝတာလီ ကိန်း
ယာယီဖြင့် ခိုမှီပြောင်းစံတော်မူဆဲအခါ ရတနာသရ သတ္တာဟဝယ်
ဓမ္မနက်ကျယ် သမုဒ်နယ်သို့ ဆန်းကြယ်နက်ဝှမ်း ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို
ထောက်လှမ်းမြူးကွန် ရွှေဉာဏ်တော်လွန်လေသော် ရောင်ညွှန်ရောင်စွယ်
ရွှေဘုန်းတော် ခြယ်သောကြောင့် သပ္ပယ်လို့ ရှုမဆုံး မိုးလုံးတပြင်
ဝေဟင်အပြန် မရပ်တန့်ဘဲ မဆန်နိုင်တဝေဝေ ညို၊ ရှေ့၊ နီ၊ ဖြူ အဆူဆူ
ထွေးယှက်လျက် နီမောင်းရောင်ထွက် လျှပ်စည်းတွေ လက်သလို
ပြိုးပြိုးပြက် တငှါးငှါး ရောင်ခြောက်စုံကစားလျက် လောကဓာတ်
တိုက်အများကို ဖြန့်လွှားအုပ်ချဲ့တော်မူကြလေကုန်သတည်း၊ ရောင်ခြည်
တော်ဖူးညွှန် ထွေးယှက်လိမ့် လူးလွန်လျက် မြူးကွန်တော်မူစေရန်
အကြောင်းရင်း သမုဋ္ဌာန် ကေန်ကေ ပဋ္ဌာနဟု နယထူးဆန်း မြတ်
ပဋ္ဌာန်းကို ရှင်လန်းသော ဉာဏ်တသိုဏ်း သမာဓိ ဖလ်တံတိုင်းဖြင့်
ဋ္ဌာန်ကရိုဏ်းပြသစွာ စောနာထုတ်အမြတ်ဖြင့် ရုတ်ဘတ် သရဇ္ဈာယ်
တော်မူကြပါကုန်လေ။

အမ္မဝေ

ဤသို့ပြုရာ မြတ်ပုညကို၊ ကြီးထမြင့်ခေါင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်
ဦး၊ မကကြူးသား၊ ကျေးဇူးအရှင်၊ မွေးမိခင်နှင့်၊ ဖခင်
တို့အား၊ ရငြားပါစေ၊ အမ္မဝေ၏။

မသွေနှိစွ၊ ဤကာယကို၊ စောင့်ထပေတတ်၊ ကိုယ်စောင့်
နတ်လည်း၊ မလပ်စေရာ၊ ပေးဝေငှ၏။

မိတ္တဆွေည၊ ဆရာသမား၊ ဘိုးဘွားကစ၊ ယမရာဇာ၊
ဒေဝါယက္ခ၊ ဣန္ဒဘုမ္မာ၊ အာကာသနတ်၊ အထူးမှတ်၍၊ မပြတ်
ပုည၊ ကုသလကို၊ ရကြပါစေ၊ အမ္မဝေ၏။

၂ ဗေဗ္ဗသတ္တာ၊ သတ္တဝါဟု၊ နာနာလောက၊ အနန္တတွင်၊
မပြတ်စဉ်ကာ၊ သတ္တာဝါသ၊ တုံကိုးဝနှင့်၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊
ဇာည်ရှိ ခုနစ်ပါး၊ များစွာလုံးစုံ၊ တုံသုံးဆယ့်တစ်၊ ဖြစ်ဖြစ်
သမျှ၊ ဝေနေယျအား၊ အမျှကုသိုလ်၊ ပေးဝေလို၏။

ထိုကုသလ၊ ဤပုညကို၊ အမျှရကြသည် ဖြစ်စေသော။
ဝသုန္ဒရေ၊ ဤမြေပံသု၊ သိလာထုလည်း၊ သက်သေအမှု
တည်စေသော။